دەزگای رۆشنبیری و بلاوکردنەوەی کـوردی
مەیـدانی الخلانی شـەقامی « الجمهورية »
بەغدا ـ س٠ب ١٤٠١٦ تەلەفون ٣/٦٨٣١١ خـەت

سەرنووسەر : محمد امين محمد

هاوکاری

٤ لاپەرە
٢٥ فلسە

سالی ١٩٧٠ دامەزراوە

● دوو شەممە ٥ی حوزەیران ١٩٧٨ ژمارە ٤٢٩ ●
● الاثنين ٥ حزيران ١٩٧٨ العدد ٤٢٩ ●

له بواری نێو دەولەتانـدا ، حکومەتی شۆڕش بەردەوام هەر لە سەر سیاسـەتی دوژمنایەتی ئیمپریالیزم و ئیستیعمارو ڕەگەزپەرستی ڕۆیشتوەو ، بە هەموو هێزی‌یەوە پشتگیری بزوتنـەوە رزگاریخوازە نیشتمانی‌یەکانی هەموو جیهانی کردوە ٠
سەرۆکی فەرماندە احمد حسن البکر

«١»ی حوزەیران ڕۆژی سەرکەوتنی ئیرادەی گەلی عیراقە بە سەر کۆمپانیا مۆنۆپۆلەکاندا

بەڕێز صدام حسین پێشوازی باڵیۆزی یەکێتی سۆڤیەت دەکا

دوێنێ نیوەڕۆ بەڕێز صدام‌حسین جێگری سـەرۆکی ئەنجومەنی سـەرکردایەتی‌شۆڕش لە مەکتەبی رەسمی خۆیدا لە ئەنجومەنی نیشتمانی‌پێشـوازی بەڕێز اناتولی الکسندرۆفیچ بارکوفسـکی‌باڵیۆزی ، یەکێتی سۆڤیەت لە بەغدای کرد ٠

لە چاوپێکەوتنەکەدا کـەباسی چۆنیـەتی پەرەپێدانی پەیوەندی دۆستانە لە نێوان‌هەردوو وڵاتدا‌کرا بـەڕێز عبدالملك الياسين وەکیـلی‌وەزارەتی دەرەوە ئامادەبوو ٠

پاشماوەی ژمارەی پێشوو

کـاری سـیاسی لەناو هێزە چەکدارەکاندا

تێگەیشتنی باری سەرنجی شۆڕش و بیروراکانی حیـزبی سەرکردە لەو بارەیەوە ، مەسـەلەیەکی ناوەندیەو لەم بوارەدا پێویستی بە دووشـتی گرنگ هەیە :

یەکەمیان : دەرك کردنی هەڵوێستی بێ چەندو چۆنی حیزب‌و شۆڕش لـە بارەی ئەم مەسـەلە ئەساسیەوە ، بە سەر هەموو لایەنە نیشتیمانیەکانی تردا فەرزی دەکا کە رێزی لێ بگرن و بە تەنگیەوە بێن‌و بەم شێوەیان بەو شێوە بەربەستی نەکەن ٠

دووەمیان : هۆشـیاری‌و زانیـاری باش‌و تێگەیشتنی ورد سایشتی ئەم لایەنانە لـەم مەسەلەیە رۆشن دەکا چونکە ئەم مەسەلە ناوەندیە دەخاتە چوار چێوەی رەوتی شۆڕشگێرانەی مەشروعی خۆیەوە ٠

ئەگینا ، هەر هەڵوێستێکی تر نەك هەر مانای دڵسـۆزی خەباتگێرانە بۆ بەردەوامی‌ی پەیوەندی‌یە بەرەیبەکان‌و گەیشتنی ئەم پەیوەندی‌یـانە بە ئاسۆی ستراتیژی چاوەڕێ کراو ناداتەوە بەڵکوو دەبێتـە دەربڕەری نیەتێکی سیاسی بە ئەنقەست‌و کۆمەڵـە هەڵوێستێك کە مەبەستیان ، بە چەندین شـێوە ، ئەوەیە یەکگرتنی بەرەیی بکەنە ئاوێنەیەك بۆ شـتی تەکتیکی‌و مەبەستی هەلپەرستانە لە کاری سیاسیداو تەمای گـومان لێ‌کراوە بۆ خۆ ئاڵاندن بە دەوری شۆڕشدا ٠

ئێمـه ، وەکوو شۆڕشـگێڕو تێکۆشەر ، دوورخستنەوەی هێزە چەکدارەکان‌و بێبەشـکردنیان لە بەشداری‌ی بەرفراوان لـە پاڵ پێوەنانی کرداری شۆڕشگێرانەو خزمەت کردنی مەسەلەکانی گـەلو نەتەوەمان بەجگە لە یەکێك لەو شێوانە دانەناوە کـە عەقلیەتی راستڕەوانەی پیشەکاری‌ی سوپایی بڵاوی دەکەنەوە ، و لەبەر ئەمە پێمان لە سەر ئەوە داگرتوە کـە هێزە چەکدارەکان دەبێ لەسەر بنەڕەتێـکی شۆڕشگێڕانە دروست بکرێن‌و بەهای شۆڕشگێڕانەو سوشیالیستی‌یان لە نێواندا بڵاو بکرێتەوە ٠ بەڵام ئەم ڕاستیە ، لە لای ئێمەوە ، هەر ئەوها بێ سەرەوبەرە نیە بەڵکو پێویستی بە هەندێ دیسیپلینی توند هەیە چونکە ، بۆ ئەوەی بیناکاری شۆڕشگێرانە خۆی لە سەر بناغەیەکی قایم‌و چەسپاو راگـیرێ ، دەبێ مل‌کەچی هەندێ مەرج و ڕێ‌و شوێنی ناوەندی بێت کـە هی ئەوە نین باریـان بە سەردا بدرێ یاخۆ گوێیان لێ بخەوێنرێ ٠ هەروەها ، دڵسۆزی بۆ ئەوەی هێـزە چەکدارەکان ببن بە سیاسی‌و پەیوەندی شۆڕشگێرانە لە ناویاندا دروست بکرێ ، نابێ ڕێگا بۆ ئەوە بکاتەوە کە یەکیەتی ڕیزەکانی ئەم هێزانە ، بە هیچ جۆرێك ، بکەوێتە بەر مەترسی بەلای خۆداکێشان لـە لایەن چەندین لای جۆراو جۆرەوە ، تەنانەت ئەگەر ئەم لایانە بەشیکیش بن لـە بەرەی نیشتیمانی و نەتەوەیی پێشکەوتنخواز ٠

پێ داگرتن لە سەر ئەوەی کاری سیاسی لە ناو هێزە چەکدارەکاندا تەنها مافی حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیستە ، هەر لە حیساباتی دوورکەوتنەوە لـە دابەشکردنی گوێ ڕایەڵی ئەم دەزگایە لە نێوان چەندین لای سیاسیدا هەڵناقوڵی بەڵکـوو ، سەرچاوەکەی لەوەوەیە کە گوێ ڕایەڵی‌ی هێزە چەکدارەکان بۆ تەنها حیـزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست خـۆی ، دەستەبەری پاراستنی یەکیەتی هێزە چەکدارەکانە ، لە لایەکەوە ، و لایەکی ترەوە دەستەبەری ئەوەشـە کـە ئەم هێزانە ئەرکە نیشتیمانی‌و نەتەوەیی‌یەکانی خۆیان بە باشترین‌و وردترین شێوە بەرنە سەر ٠٠٠ لە هەمان کاتدا ، ئەمە دەبێتە مایەی رێ پەستان لـە هێزەکانی وەرگەڕان‌و تاخمەکانی دوژمن بە گەل بۆ خو خزاندنە ناو شوێنەکانی هێزە چەکدارەکان لـە ژێر پەردەی سەر بەم لا یان ئەولا بوونەوە ، لـە لای سێیەمەوە ٠

لەبەر هەموو ئەم هۆیانە ، شۆڕش‌و سـەر-

بڕوانـە ل ٢

ڕای گشتی لـە ڕووی شاڵاوەکـەی سـاداتـدا بۆ سـەر نیشتمانپەروەران نارەزایی دەردەبڕێ

طرابلس ـ نا٠د٠ع :

ئەمینداریێتی گشـتی‌ی‌کۆنگرەی گەلی عەرەب بەتوندی لەو هێرشە دڕندانەیە دوا کـەرژێمی میسر دژی رۆڵـە پێشکەوتنخوازەکانی گـەلی‌عەرەبی میسر خستویەتەکار ٠

ئەمینداریتی گشتی نیگەرانی‌زۆری دەربڕی لەبارەی ئـەو بوختان‌و درۆودە لـە سەیەوەکە هەموو ڕۆژێك رژێمی میسر هەڵیان ئەرێژێ‌و ئـەوهەڕەشانەی کە ئاراسـتەی باشـترین تێکۆشەرانی‌میسریان دەکا چ لەدەرەوەو چ لە ناوەوە ٠

لەو بەیاننامەیەدا گـە ئەمینداریتی گشـتی رۆژی رابردوو بڵاوی کردەوە وتراوە کەوا ئەو هێرشەی لەلایـەن سەرۆکی رژێمی میسـرەوە هێنراوەتە سەر هەموو هێزە نیشتیمانی‌و دیموکراتی‌یەکان لەناوەو دەرەوەی میسردا ، کە هەندێ رۆژنامەو دەزگای راگەیاندنی ئەڵقە لەگـوێ‌ی دەزگاکانی موخـابەراتی ئەمەریکا تەپڵی بۆ لێ دەدەن ، جیانیە لەوەی لەخـوارووی لوبناندا روودەداو لەهەوڵەکانی پاکۆدانی شۆڕشی فەلەستین‌و لەناوبـردنی بەرەبەرەکانێ قارەمانانەی‌و بەرگـرتنی بزوتنەوەی نیشتمانی لوبنان دژی ئیستیعمارو زایۆنـی دوژمن‌و کۆنەپەرستی عەرەب ٠

ئەمینداریتی گشتی لـە بەیاننامەکەیدا داوای لـە سەرۆکی رژێمی میسر کرد کە لەم ڕێگا سەختەدا شوولی لێ هەڵنەکێشێ‌و ئاگاداری کردەوە کە وا گەلی عەرەب لەبەرامبەر شوول هەڵکێشانی ئەو لـە زەبروزەنگ‌و پیـلان‌گێران دژی هێزەنیشـتیمانی‌و دیموکراتی‌یەکانی میسـردا دەست بەتاڵ ناوەستێ ٠

لە لایەکی‌ترەوە ، رۆژنامەی « تریبیۆن »ی هەفتـەیی ئینگلیزی وتی ئەو زەبـرو زەنگەی سەرۆکی رژێمی میسر دژی نووسەروو رۆژنامەنووسە پێشکەوتنخوازەکانی میسـر دەیکات ، بریتیە لە ڕیـزە کردارێـکی توقێنەرانەی تۆڵەسێنانە کە مەبەستەکەیان دەمـکوت کـردنی بەرهەڵستکەرانی رژێمەکەیە ٠

رۆژنامەکە ، هەروەها ، وتی تەنگ هەڵچنین بەو رۆشنبیرە میسری‌یانەی کـە بەرهەڵستیان لەسیاسـەتی رژێمی میسرکرد ، تاوانێکە دژی وشەی شەرافەتمەندانە ٠

لە یادداشتنامەیەکدا کـە رۆژی شەممەی رابردوو هەندێ شەخسیەتی سیاسـی‌و نیشتمانی ئەردەن دەریان‌کرد ، نارەزایی خۆیان بەرامبـەر کرداره ناڕەواکانی رژێمی میسر دژی خاوەن بیـران‌و رۆژنـامە نووسـان‌و سیاسی‌یەکانی میسردەربڕی ٠ یادداشتنامەکە دووپاتی کردەوە کەوا ئەو هەوڵانەی رژێمی سادات بۆ شێواندنی وێنـەی رۆڵەکانی میسر دەیاندا ، لـە دوژمنانی نەتەوەی عـەرەب بەولاوە خزمەت بەکەسی تر ناکەن ٠

هەروەکو هەواڵەکان باسی دەکەن ، لەم هەفتەیەدا رژێمی سادات دوست دەکا بـە تەحقیق کردن لەگەڵ پێنـج رۆژنامە نووسـدا بەتاوانی بڵاوکردنەوەی نووسراو لـە رۆژنامەی دەرەوەدا کە تێیـدا هێرش هێنراوەتە سەر ئـەو سیاسەتە ناڕەوایەی رژێمـی میسر لەدەرەوەو نـاوەدا لەسەری دەڕوا ٠

واش باسکرا ، کەوا چوار وەکیلی داواکاری گشـتی لەگەڵ ئـەو رۆژنامەنووساندا تەحقیق دەکەن ، پاش ئەوەی ئەوان لە چـەند رۆژی رابردوودا لەو وتارا نەیـان کۆڵیوەتەوە کە هێرشـیان هێناوەتە سەر رژێمی میسر ٠

سەرۆکی بنگلادێش لـە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتیدا سەرکەوتنێکی گەورە وەدەست دێنێ

دوێنێ لە (دەکا) بـڵاو کرایەوە کە فریق ضـیاء عبدالرحمن سەرۆکـی بنگلادێش لە هەڵبژاردنەکانی سەرۆکایەتیدا کە پێرێ کرا سەرکەوتنێکی گـەورەی وەدەست هێناوە لە چـاو فریقی خانە نشین کراو محمد اتال عصمانی کە بەربەرەکانێ‌ی لەگەڵدا دەکا ٠

لە دوای جوداکردنـی دەنگەکان لـە ٧٥٪ شوێنی دەنگدانەوە دەرکەوتوە کـە فریق ضیاء عبدالرحمـن ١١ ملیۆن‌و ٣٨٠ هەزار دەنـگی وەرگرتوەو ئەمەش نیسـبەتی ٧٨٪ی دەنگدەرەکان دەگرێتەوە بە لام سەرۆك عصـمان ٣ ملیۆن‌و ٨٠ هەزار دەنـگی وەرگرتوەو ئەمەش نیسـبەتی ٢١٪ تێکڕای دەنگدەرەکانە ٠

ئەوەی شایانی باسـە ٣٨ ملیۆن کەس لە تێـکڕای ژمارەی دانیشتوانـی بنگلادێش کە دەگاتـە ٨٥ ملیۆن کەس لە هەڵبژاردنەکەدا بەشداری‌یان کردبوو ٠

وەزیری دەرەوی چـین سـەر لە زائیردەدا

پێرێ‌شەو هوا نگ هـوا وەزیری دەرەوەی چین بـە سەردانێکی رەسمی کە چەند ڕۆژێك دەخایەنێ گەیشـتە کینشاسا ٠ لـەو سەردانەدا هوا گفتوگۆ لەگـەڵ سەرۆکی زائیر مۆبۆتۆ دەکا دەربـارەی پەیوەندی دووقۆڵی نێـوان هەردوو وڵات‌و بارو دۆخـی ئەفەریقا لە قۆناغی ئێستادا ٠

دەوڵـەتە گەورەکانی‌ڕۆژ ئاواو وڵاتـە یەکگرتووەکانی ئەمەریکالە پاریس لە بارو دۆخی ئەفـەریقا دەکۆڵنـەوە

سەرچاوەیەکی وەزارەتـی‌دەرەوەی ئەمەریکا لـە واشنتۆنەوە رایگەیاند کـەرۆژی یەك شەممەی داهاتوو لە پاریس‌دا وتووێژێکی رێگـاتەخت‌کردنانە لە نوێنەرانی هەر پێنج دەولەتە گەورەکانـی‌ڕۆژئاودا کە بریتین لـە ئەمەریکاو بەریتانیاو فەرەنساوئەلەمانیای رۆژئـاواو بەلچیکا دەربارەی بـارودۆخی ئێستای ئەفەریقـا دەستپێ دەکا ٠

لە لەلایەکی تـرەوەواچاوەڕوان دەکرێ کـە پێش دەست‌پێ‌کردنـی‌وتووێژەکە ئەمرۆ چەنـد کاربەدەستێکی گـەورەی‌دەوڵەتەکان لە پاریسـدا ئامادەببن ٠ سەرچاوەکە وتی‌وەفدی ئەمریکا دافید تیوسوم وەکیلی وەزارەتی دەرەوە بۆکاروباری سیاسی سەرۆکایەتی دەکا ٠

چەند فڕۆکەیەکی ئەمریـکایی‌بۆگواستنەوەی سـەربازە فەرەنسایی‌یەکان لـە هەرێمی شابا

قسـەکەرێکی وەزارەتی‌بەرگری ئەمەریکا پێرێ شـەو رایگەیاند کە پردی ئاسمانی‌ی‌ئەمریکا بـۆ گواستنەوەی سەربازە فەرەنسایی‌یەکانی لەهەرێمی شابا لـە خوارووی زائیرەوەو هێنانی سـەربازەمەغریبی‌یەکان بۆ ئەو هەرێمە تاوەکوو جێگای سـەربازەفەرەنسایی‌یەکان بگرنـەوە دەستی پێ‌کردۆتەوە ٠

سەرچاوەکـە وتی (١١) فڕۆکەی سەربازی‌ی ئەمریکایی لە چەشنی سی ١٤١ لە چوار ئۆردوگای ئەمریکایی‌یەود بەرەو زائیر کەوتوونەتەڕێ ٠

سـەرچاوەی وەزارەتی بەرگری ئەمەریکا زێـدەی بەقسەکانی‌داو وتی یەکێ لـەو فڕۆکانە پێرێ شەو لـە فرۆکەخانەی ئەگادیرەوە کـە کەوتۆتە سـەر قەراغی ئۆقیانوسی ئەتلەس نیشـتۆتەوە بۆ دەسـت‌پێ‌کردنی گواستنەوەی سـەربازە مەغریبی‌یەکان بەرەو زائیر ٠

ڤالدهایم لەگەڵ ئەجوید کۆدەبێتەوە

پێرێ‌شەو کورت ڤالدهایم سکرتێری گشتی نەتـەوە یەکگرتووەکان کۆبوونەوەیەکـی لەگەڵ بولند اجويد سـەرەك وەزیری تورکیاکردو تیـادا باسی مەسەلەی قوبـرس‌و چونیەتی بەرەوپێش‌بردنـی گفتوگۆی نێوان هـەردوو تایفەی یۆنانی‌و تورکی‌یـان کرد ٠

ڤالدهایم لە راپۆرتێکدا کە لە هەمان رۆژدا بـنـە ئەنجومەنی ئاسایشی دابـوو نا ئومێدی خۆی دەربڕیبـوو بەرانبەر ئەو تەنگوچەڵەمانەی کە دەبنە کۆسپ لە رێـگای دەست‌پێ‌کردنی گفتوگـۆی نێوان هەردوو تایفـەدا ٠٠ بەڵام بەڵێنی‌دا کە بـۆ ئەم مەبەستە بـەردەوام دەبێت ٠

هەروەها ڤالدهایم داخـی خۆی دەربڕی بەرامبەر ئـەو کۆسپانەی کە رێگە لـە پێکهێنانی لیژنەیەکی تایبەتـی دەگرن بۆ ئەوەی لـە چارەنووسی ئەو کەسانـە بکۆڵێتەوە کە لە هـەردوو تایفەدا ون بوونەتەوە ٠

هێـزەکانی پۆلیـس‌و سەربازەکانی پیرۆ زانکۆی سان مارکۆس داگیردەکەن

پێرێ‌شەو هێـزەکانی پۆلیس‌و سەربازەکانی پیـرۆ بینای زانکۆی سان مارکۆسیان لە شاری لیمای پایتەخت داگیر کردو هەشتا کەسیان لـە مامۆستاکانی گرت کە لە مانگی رابردووەوە بۆ زیادکـردنی کرێکانیان مانیان گرتبوو ٠

حکومەتی پیرۆ رایگەیاند کە مانگرتن رەوانی‌یەو بریـاری دەرکردنی ئەو مامۆستایانەی‌دا کـە ناگەڕێنەوە بۆ دەرس‌ـ وتنەوەو لە هەمان‌کاتدا گـەلێ لەو قوتابخانانەی داخست کە مامۆستاکانیان مانیان‌گرتبوو ٠

لەلایەکی ترەوە لـەو مانگرتنەدا کە لەو دواییەدا لە پیرۆ لە بەرزیادکردنی نرخـی هەندێ لـە کەل‌و پەلەکان رووی‌دا زیاتر لەسی ونـۆ کەس کوژرابوون لەبەر ئـەو رووداوانە حکومەت بریاری‌دا کە هەڵبژاردنەکانی کۆمەڵـەی یاسادانان کە بریاروابوو لـە هەژدەی ئەم مانگەدا بکـرێ تاسەرەتای تەمووزی داهـاتوو دوابخات‌و لـە هەمان‌کاتدا ژمارەیەك لە نوێنەرانی حزبـە چەپڕەوەکانی گرتوەو هەندێکی تری دوور خستوونەتەوە ٠

بۆ بەرچاوی خوێنەرانی « هاوکاری »

بەهۆی گیروگرفتی چاپەوە ، بەناچاری ئـەم ژمارەیەی (هاوکاری) بە چوار لاپـەڕە دەرکرا ٠ هیوامان وایە بتوانین گیروگرفتەکە چارەسەربکەین‌و لەژمارەی ئابنـدەمانەوە ، بیکەینەوە بەهەشت لاپەڕەکە ٠
« هاوکاری »

وتەی هاوکاری :

لەبیرەوەری شەشەمی خۆماڵی‌کردنی نەوتدا

مرۆڤ و.. خاك و.. رێڕەو

ئەمرۆ ، جەماوەری گەلی عیراقمان ، لە ژێر ئاڵای حزبی بەعسی عـەرەبی سۆشیالیستدا ، بەبۆنەی بیرەوەری ئەمری شەشەمی خۆماڵی کردنی نەوتەوە ئاهەنگ دەگێرێ ، ئەو خۆماڵی کردنەی کـە کلپەی ئاگرێکی ئەمربوو لە مێژووی گەلە قارەمانەکەماندا ، ئەو گەلەی کە زۆر تاڵی‌و سوێری چەشت لە ژێر باری چەوساندنەوەی کۆمپانیا مۆنۆپۆلەکاندا کە کاکڵەی خێروبێرمانیان بە تاڵان دەبردو چنگی زۆرداری‌یان لە چارەنووسمان گیرکردبوو ٠٠٠ ئـەو رۆژرەشی‌یە ، مێردەزمەیەك بوو کە خەوو خۆراکی لێمـان حەرام کردبوو و هەمیشە لە خەیاڵی ئەوەدا بووین خۆمانی لەچنگ رزگارکەین ، بەڵام هیچ کەسێکمان بـەدی نەدەکرد کە هێزی خۆی بکێشێتە سەرتا لـە ناوی بەرێ‌و لەچنگی ئەو رزگارمان بکات ٠٠ بەڵام ، لـە حەڤدەی تەمووزی سالی (١٩٦٨)دا گوێمان بە هاواری کۆرپەیەکی بەهێـز زرەنگایەوە ٠٠٠ کۆرپەیەکی مەزن ٠٠٠ کۆرپەیەك کە لە چوارەم سالی تەمـەنی ئەمریدا توانی قەڵاکانی کۆنەپەرستی‌و چەوسێنەرە مۆنۆپۆلە چاوچنۆکەکان بێنێتە هەژێن‌و توانی ئـەو بەردانە بدرێنێ کە بەسەرخاکەکەماندا کێشرابوون‌و کە بەبازووی رۆڵەکانی گەلەکەمان خۆی‌قایم‌کردبوو ، حیزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست توانی لە دەستی ئەهریمەنەنانەو چەپەڵو لەو نینۆکانە رزگارمان بکات کە بەزیندویی خوێنمانی‌یان ئەمژی ٠٠

کاتێك کە سەرکردایەتی حزب وادەوسـاتی جەنگەکەی دەست‌نیشان کردو باوکی فەرماندە لەیەکی حوزەیراندا ئیرادەی لەرزێنەری شۆڕشی راگەیاند ، ئامادەیی جەماوەر گەیشتبوە ئەوپەڕی ٠٠ گـەل بەوردی ئامادەکرابوو و رۆژانی دوای ئەوە ، رەسەنی گـەلی عیراقمان‌و شۆڕشەکەی‌و ئامادەیی بـۆ خۆبەخت‌کردن‌و هەروەها زیـرەکی‌و وەسـتایی سەرکردەیان دەرخست ٠٠

خۆماڵی کردن ، لە نەخشەکانی شـۆڕشدا ئامانجێك یان هۆیەك نەبوو ، کە بەوەدی هێنانی ئەوان کار لەجێی خۆی بوەستێ ، بەڵکو حزب خۆماڵی‌کردنی بە هۆیەك دانا بۆ هەنگاونان بەرەو وەدی‌هێنانی ئەو وێنەیەی کە بۆ دوارۆژێکی پرشنگدار کێشـابووی ، بۆیە ، بەرهەمەکانی خۆماڵی کردن یەکسەر خرانـە ژێر خزمەتی بەرەسەندنەوە چونکە سەرکردایەتی دانا هەندێ نەخشەی تەقینەوەی پڕئاواتی دانا بـۆ خێراکردنی رەوتی پێشکەوتن‌و بژاردنـەوەی ساڵانی درێژی بێبەشی‌و رەنجە ڕۆیی‌و دواکەوتویی ٠

یەکێك لە هۆیەکانی تریش ئەوەیە ، بڕیـاری خۆماڵی‌کردن عیراق ، ئەووڵاتە پەرەستێنە بچووکەی خستە رووبە ڕووی بەرزترین مۆنۆپۆلی جیهانی کـە لەلایەن هەموو هێزە ئیمپریالیەکانەوە پشتگیری لێ دەکرا ، لەیەکێك لە جەنگە هەرە مێژوویەکاندا کـە سەنگی محەکە بۆ ناسینی هێزی ئیرادەی گەلان ، بۆیە بەشەریەتی پێشکەوتنخواز ، لە هەموو دنیادا ، خێرا کەوتـە دەربڕینی پشتگیری‌و داشداری کـردن لەگەلەکەمان ، و ئـەو داشداری‌و پشتگیریە کارێکی کردەسەر پتەوکردنی خۆراگرتنمـان‌و بەهێزکردنی رێڕەوی شۆڕشە سەرکەوتوەکەمان بەتەلارێکی بەرزی باوەڕبەخۆبوون کە لە هەڵوێستی هەمـوو گەلانی جیهان‌و هێـزە رزگاریخوازیەکانەوە لەگەڵماندا هەڵقوڵاوە ٠

لە بواری نێو دەولەتاندا ، خۆماڵی کردن جێگەی عیراقی لەناو کۆڕە جیهانیەکاندا پتەوکردو دەوری شۆڕشی حەڤدەی تەمووزو حزبە سەرکردەکەی لـە پاڵ پێوەنانی رێڕەوی پێشکەوتن‌و رزگاربون لـە جیهاندا بەرزتر بوەوەو شۆڕشی عەرەب لە پشتگیری کردنی بزوتنەوە رزگاریخوازیەکانی جیهانی سێیەمدا ، بە شیوەیەکی تایبەتی ، لە هەموو دنیادا ، گرانایەکی پەیداکرد ٠ گەلێك لەو بزوتنەوە رزگاریخوازیانەی کە لە ئەفریقاو ئاسیادا سەرکەوتن ئەمەیـان دووپات کردەوەو ستایشی پشتگیری عیراقی شۆڕش‌و تەئسیری ئەویان کرد لـە خێراکردنی وەدی‌هاتنی ئـەو سەرکەوتنانەدا ٠٠٠ جەنگی خـۆماڵی کردن دانایی حزبەکەمان‌و مەبدەئیەتی بەرزی‌و ئەو توانا گەورانەی ئەویان ساخ‌کردەوە کە رووداوەکان تاقی‌یان کردۆتەوە هەروەها ، سووربوونی گەلەکەمانی ساخ‌کردەوە لە سەر مافەکانی‌و پێ‌داگرتنی لەسـەر وەدی‌هێنانی گۆڕانی قووڵ لەژیانیدا بۆ دامەزراندنی سۆشیالیزم لەم وڵاتەدا ٠ ئەگـەر چی جەنگی خۆماڵی کردن بەسەرکەوتن کۆتایی هات ، ئەمـرۆ حزبەکەمان‌و گەلەکەمان چوونەتە جەنگێکی گـەورەو بەرفراوانی

بڕوانـە ل ٢

Institut kurde de Paris

دەفتەری میوانداری

دوێنێ بەیانی بەڕێز نبیل نجم باڵوێز لە دیوانی وەزارەتی دەرەوە چۆتە کۆشکی کۆماری و بە بۆنەی دانانی لەو پلە نوێیەدا بۆ سوپاس کردنی سەرۆکی فەرماندە ناوی خۆی لە دەفتەری میوانداریدا تۆمارکردوە .

یەکێتی ئافرەتانی عیراق هەرەوەزێکی هوشیارکردنەوەی تەندروستی رێكدەخا

دوێنێ دەستەی یەکەمی بەشدارانی هەرەوەزی کاری میللی لە ناوچەی ئۆتۆنۆمیدا لە هاوینە هەواری صلاح‌الدین و دێهاتەکانی دەوروپشتی بە هاریکاری دەزگای تەندروستیی دێهاتەکان لە پارێزگای هەولێر دەستی بە چالاکی‌یەکانی خۆی کرد .

ئەم هەرەوەزیەش لەو پرۆگرامەدا هاتوە کە سکرتاریەتی چالاکی کۆمەڵایەتی و وەرزشی سەر بە یەکێتیی گشتیی ئافرەتانی عیراق رێکی خستوە و بریتی‌یە لە چەند هەرەوەزی کاری میللی لە ناوچەکەدا و پەنجا رۆژ دەخایەنێ .

لەو هەرەوەزکاری‌یانەدا کە بە هاریکاری لقی یەکێتی لە هەولێر رێك دەخرێن لێپرسراوەکانی مەکتەبە کانی چالاکی کۆمەڵایەتی و پێشخستنی ئافرەتان لە لق و رێکخراوەکانی یەکێتی لە پارێزگاکانی وڵاتدا بەشدار دەبن .. ئافرەتە بەشدارەکانی ئەم هەرەوەزی‌یانە دەکرێن بە هەشت دەستەو هەر دەستەیەك حەوت رۆژ لەو کارەدا بەشداری دەکا .

پرۆگرامی کارکردنی هەر دەستەیەك بریتی‌یە لە چەند هەرەوەزێکی هوشیاری تەندروستی و رۆشنبیری و کۆمەڵایەتی لە دێهاتەکانی ناوچەکەدا و رێکخستنی چەند رێڕەوێکی بەرهەم هێنان و چەند هەرەوەزێکی کاری میللی لە ناو کارگەکان و دار و درەخت رواندن لە ناوچە هاوینە هەوارەکاندا .

بەڕێوەبەرایەتی کارەبای دهۆك ٤٠٪ی لە نەخشەی خۆی جێ‌بەجێ کردوە

بەڕێوەبەرایەتی دابەش کردنی کارەبای پارێزگای دهۆك ٤٠٪ی نەخشەی کارەبای ئەمساڵی خۆی جێ‌بەجێ کردوە ، ئەو ئیش و کارانەش بریتین لە چەقاندنی (٣٠٠) عەمودی کارەبا و دامەزراندنی ٢٥ محەوله بە مەبەستی روناك کردنەوەی ٦ کیلومەتر لە شەقام و جادەکانی مەلبەندی پارێزگاکەو چاك کردن و بەتین کردنی هەندی جێگای تر لە شەقامەکانی قەزای زاخۆ و ناحیەی سمیل .

کۆبوونەوەی ئەنجومەنی راپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی

دوێنێ بەسەرۆکایەتی بەڕێز احمد عبدالقادر سەرۆکی ئەنجومەنی راپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی ئەنجومەن کۆبوونەوەیەکی کردوە .. لە کۆبونەوەکەدا چەند بڕیارێکی دەرکردوە .

لەو بڕیارانە قایل بوونە لەسەر چەند بڕیارێکی ئەنجومەنی پارێزگای هەولێرو سلێمانی دەربارەی تەرخان کردنی ٢٥٠ هەزارو ٤٣١ دینار بۆ کڕینی کتێب و قەڵەم بۆ ئەو دوو پارێزگایە لە گەڵ چاك کردن و دەست پیاداهێنانی چەند بینایەکی حکومەتی .

هەروەها ئەنجومەن بەوەش قایل بووە کە بەڕێوەبەرایەتی ناوخۆی پارێزگای هەولێر دەست بگرێت بەسەر (٢٥) هەزارو (٢٠٠) مەتری چوارگۆشە زەویدا بۆ ئەوەی کارگەی ئالف دروست کردنی لەسەر بنیات بنێت .

هەروەها لەسەر ئەوەش قایل بووە کە (٢١) هەزارو (٦٥٠) دینار بۆ پارێزگای سلێمانی و دهۆك دابنرێت بۆ جێ‌بەجێ کردنی هەندی وردە پرۆژەی خزمەت گوزاری .

چەند کۆڕێکی هوشیارکردنەوەی کرێکاران لە دهۆك

مەکتەبی راپەڕاندنی یەکێتیی نیقابەی کرێکاران لە دهۆك بڕیاری داوە لە قەزاو ناحیەکانی ئەو پارێزگایەدا چەند کۆڕێکی هوشیارکردنەوە بۆ کرێکاران پێك بهێنێت ، بۆ ئەوەی مەسەلەی خوێندنی ئیجباری هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری‌یان بۆشی بکاتەوە .. لەو کۆبوونەوەیەدا کە دوێنێ مەکتەبی ناوبراو کردوویەتی بڕیاری ئەوەش دراوە کە ئەندامانی مەکتەب بۆ سەرپەرشتی کردنی ئەو کۆڕو کۆبونەوانە بەسەر ناوچەکاندا دابەش ببن و دەورەیەکی رۆشنبیری پێك بهێنن کە ناوی دەورەی ١٧ی تەممووزی لێ بنێن .

وتەی « هاوکاری » پاشماوە

ئەوتۆوە کە لە گرنگی و بایەخداریدا لە جەنگی خۆماڵی کردن کەمتر نیە ، ئەویش بریتیە لە جەنگی بیناکاری و وەدی‌هێنانی پەرەسەندنی نەتەوەیی سەرتاپاگیرو جەنگی بەرەنگار بوونی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و بوچەڵکردنی نەخشە خۆبەدەستەوەدەرانەکان کە ئامانجیان پاکۆدانی مەسەلەی فەلەستین و چەسپاندنی داگیرکاری زایۆنیە لە خاکە پیرۆزەکانماندا ، بێ‌گومان ، سەرکەوتن هەر بۆ تێکۆشەرانە . و جەماوەری گەلەکەمان کە ئەمڕۆ بەبۆنەی تێپەڕبوونی شەش ساڵەوە بەسەر بڕیاری خۆماڵی کردندا ئاهەنگ دەگێڕێ ، ئەوە لەبەر ئەوەیە کە ئەو جەماوەرە پەی بە گرنگیی مێژوویی دەوری خۆی بردوە لە دروستکردنی ئەو سەرکەوتنە نەمرەدا و بەشێوەیەکی مادی هەستی بە شوێن دەستی ئەو کردوە لە پتەوکردنی رێڕەوی شۆڕشگێڕانەیدا بەرەو خۆشی و بەختەوەری زیاتر ، ئەمیش بە بەردەوام بوون لە بیناکاری شۆڕشگێڕانەی خۆڵقێنەردا لەژێر ئاڵای حزبە سەرکردەکەی ، حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستدا ، تا دەگاتە هەموو ئاواتەکان و کۆمەڵی شۆڕشگێڕی، چاوەنوارکراو دادەمەزرێ .

لیژنەی ئاهەنگ گێڕانی ١٧ی تەمموز کۆدەبێتەوە

دوێنێ لە پارێزگای هەولێر لیژنەی پێك‌هێنان و بەڕێوەبردنی ئاهەنگەکانی ١٧ی تەمموز لە مەسەلەی ئەو ئامادەبوون و خۆ ساز کردنەی کۆڵیوەتەوە کە بۆ ئاهەنگەکانی ١٧ی تەمموز دەکرێت .. لەو بارەیەوە بڕیاری داوە کە خۆنیشاندانێکی جەماهیری پێك بهێنێ لەگەڵ کردنەوەی چەند پێشانگایەکی وێنەی فۆتۆگرافی و پۆستەری سیاسی و سازکردنی ئاهەنگی هونەری و لە هەمان کاتدا بەو بۆنەیەوە چەند جۆرە فلیمێکی سینەماش نیشان دەدرێت .

ئەوەی شایانی باسە ئەم لیژنەیە بەڕێز عبدالغفار عبدالقادر ئەمینداری گشتی رۆشنبیری و لاوان سەرۆکایەتی دەکات و ئەمیندارانی کاروباری دارای و ئابووری و بەڕێوەبردنی کاروباری ناوخۆ و بەڕێوەبردنی کاروباری کشتوکاڵ و زەوی سازی و کاروباری شارەوانی و هاوینە هەوارەکان ئەندامی لیژنەکەن .

یەکەمین یادی ساڵانەی کۆچی دوایی خوالێخۆش بوو عثمان محمد فائق

خێزانی شەهید لە سەعات حەوتی ئێوارەی رۆژی پێنج شەممەی رێکەوتی ٨-٦-١٩٧٨دا یەکەمین یادی ساڵانەی کۆچی دوایی خوالێخۆش بوو شەهید عثمان محمد فائق لە مزگەوتی البنیەلە کەرخ دەکاتەوە ، ئەویش بە بۆنەی تێپەڕبوونی ساڵێکی (قەمەری) بەسەر شەهیدبوونیدا .

خێزانی شەهید

دەقی تەواوی قانوونی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری

بەندی (٤)

یەکەم ـ ئەنجومەنی بەرز سیاسەتی گشتیی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری دادەنێ و چاودێری بەسەر جێ‌بەجێ‌کردنیدا دەکا بۆ وەدی‌هێنانی ئەو ئاواتانەی کە بەم قانوونە دیاری کراون .

بەشێوەیەکی تایبەتیش ئەم کاروبارانەی خوارەوە رادەپەڕێنێ :

أ ـ دانانی ئامانجە گشتی‌یەکانی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری‌ی نەخوێندەواری .

ب ـ پەسندکردنی نەخشەی گشتیی جێ‌بەجێ‌کردنی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری و موتابەعەی جێ‌بەجێ‌کردنی .

ج ـ پێشنیارکردنی سەرچاوە دارایی‌یەکان بۆ دابین‌کردنی خەرجی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری .

د ـ پەسندکردنی بودجەی ساڵانەو دواحیسابەکان و ئەو میلاکانە کە لەلایەن دەزگای جێ‌بەجێ‌کردنەوە ئامادە دەکرێن .

هـ ـ پەسندکردنی بەرنامەو کتێبەکان .

و ـ پەسندکردنی وەختەکانی دەرس خوێندن و پشوودان .

ز ـ پەسندکردنی رێوشوێنی هەڵبژاردنی مامۆستایان .

ح ـ دانانی رێوشوێنی بەخشینی خەڵات و پاداش و میدالیاو لەقەب بەشەخس یان ناوەندەکان لەبەرامبەر ئەو خزمەتە مومتازانەدا کە دەبنە هۆی رێك و پێك بوونی سەرخستنی هەرەوەزەکەو پێش خستنی ئەو کەسانە کە بەشێوەیەکی راستەوخۆو کاریگەر لە هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی نەخوێندەواریدا بەشدار دەبن .

ط ـ بەکارهێنانی شارەزا غەیرە عیراقی‌یەکان بەپێی قانوونی بەکارهێنانی بێگانەکان .

ی ـ دامەزراندنی مووچەخۆرو کرێکارەکان ، لەوەدا ئەنجومەنی بەرز جێگای وەزیری دارایی و ئەنجومەنی خزمەتی گشتی و سەرۆکی دایەرە دەگرێتەوە .

دووەم ـ أ ـ ئەنجومەن بۆی هەیە هێندێ لەدەسەڵاتەکانی بدا بە سەرۆکەکەی .

ب ـ سەرۆك بۆی هەیە هێندێ لەو دەسەڵاتانەی کە لەم قانوونەدا باس کراون بدا بەجێگرەکەی یان یەکێك لە ئەندامانی ئەنجومەنی بەرز .

ج ـ سەرۆکی ئەنجومەن لەبەردەم هەموولایەنەکاندا بەدادگاکانیشەوە نوێنەری ئەنجومەنەو سەرۆك بۆشی هەیە یەکێك لەجیاتی خۆی دابنێ کە بەپێی قانوونە کاری پێ کراوەکان لەوبارەوە جێگای ئەو بگرێتەوە .

بەندی (٥)

یەکەم ـ ئەنجومەنی بەرز بەشێوەیەکی ئاسایی ، لەسەر بانگهێشتنی سەرۆکەکەی یان ئەو کەسەی دەیکاتە وەکیلی خۆی ، بەلایەنی کەمەوە دوومانگ جارێك کۆدەبێتەوەو نیسابی کۆبوونەوە بەبەشداری‌ی زیاتر لەنیوەی ئەندامەکان تەواو دەبێ و بڕیارەکانیش بەزوربەی دەنگی ئامادەبووان وەردەگیرێن ، کاتێك دەنگەکانیش وەك یەك بوون بەلای ئەولایەدا دەکەوێ کە سەرۆکی لەگەڵدایە .

دووەم ـ سەرۆکی ئەنجومەنی بەرز بۆی هەیە لەکاتی پێویستدا ئەنجومەن بۆ کۆبوونەوەی نائاسایی بانگ بکا

سێیەم ـ مووچەخۆرێك بەپلەی بەڕێوەبەر لە نێو مووچەخۆرەکانی دەزگای بەڕێوەبردنی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری‌ی نەخوێندەواریدا دەبێ بەسکرتێری ئەنجومەنی بەرزو ئەرکەکانی بەبڕیارێکی ئەنجومەنی بەرز دەستنیشان دەکرێن .

چوارەم ـ راپۆرتی کۆبوونەوەکان و ئەو بڕیارانەی تێیاندا دەدرێن لە دەفتەرێکدا دەنووسرێنەوەو سەرۆك و ئەو ئەندامانەی لە کۆبوونەوەدا بەشدار بوون ئیمزای دەکەن .

بەندی (٦)

یەکەم ـ وەکیلی وەزارەت بۆ کاروباری قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری سەرۆکایەتی‌ی دەزگای راپەڕاندنی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری دەکا ، بەپێی چەند ئامۆژگاری‌یەکی تایبەتی ئەو دەسەڵات و اختصاصاتە بەکار دێنێ کە لەبڕیارەکانی ئەنجومەنی بەرزدا هەن و لە ئەنجومەنی پەروەردەشدا ئەندام دەبێ .

دووەم ـ دەزگای راپەڕاندن لە دوو دایەرەپێك دێ ، کە یەکەمیان کاروباری فەننی بەڕێوەدەبا و دووەمیشیان کاروباری ئیداری و دارایی ، بەشەکان و ژمارەو سەڵاحیەتی بەشەکانی هەرکامێکیشیان بەپێڕەوێك دەستنیشان دەکرێن .

سێیەم ـ لیژنەیەك بۆ پارێزگاکان پێك دێ لەبەڕێوەبەرە گشتی‌یەکانی دەزگای راپەڕاندن و سەرۆکی ئەنجومەنە خۆجێیی‌یەکان و جێگرەکانیان و پەیوەندیی بەسەرۆکی دەزگای راپەڕاندنەوە دەبێ و کاریشی بریتی دەبێ لە رێك‌خستن و پێکەوە گونجاندنی ئەو نەخشەو بەرنامانە کە بۆ هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی پێویستن و موتابەعە کردنی بەجێ‌گەیاندنی بڕیارەکانی دەزگای راپەڕاندن و پێشکەش کردنی چەند راپۆرتێکی ناوبەناو دەربارەی رەوتی هەرەوەزەکە لە پارێزگاکانداو دەربارەی گیروگرفتەکانی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری و چۆنیەتی‌ی لە ناوبردنیان بیروڕا دەگۆڕێتەوە .

پاشماوەی : کاری سیاسی لەناو هێزە چەکدارەکاندا

کردایەتی‌یەکەی سوورن لەسەر قەدەغە کردنی کار لەناو هێزە چەکدارەکاندا لە گشت لایەکی سیاسی ، بە لایەکانی بەرەی پێشکەوتنخوازیشەوە ، و شۆڕش و سەرکردایەتی‌یەکەی پێشەکی بە براوەیی ئەوە رادەگەیەنن کە (لە ناو هێزە چەکدارەکاندا بەرە نیە) وتەنها کاری سیاسی مەشروع لە ناویدا مافی حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیستە ، وحوکمی ئیعدام ئەو سزا شۆڕشگێڕانە رەوایەیە کە دەخرێتە سەر هەر کەسێك کاری سیاسی لە ناو هێزە چەکدارەکاندا بکات ، تێکۆشەرانی حیزبی سەرکردە ، حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیستی لێ دەرچێ .

ئەم پێ داگرتنە ، کە هەرگیز نەرمی تێدا نانوێنین ، هەر هۆیەك لە گۆڕدابێ ، سەرەڕای هەموو ئەو شتانەی باسمان کردن ، رامان دەکێشێ بۆ پەنجە کێشان بۆ ئەوەی هێزە چەکدارەکان موڵکی گەلن و یەکێکن لە گرنگترین دەزگا شۆڕشگێڕانەکان لە کۆمەڵداو باسکەو قەڵغانی بە توانای پارێزگاری‌ی شۆڕشن ، شان بە شانی شێلگە شۆڕشگێڕانەکانی ترو بەسەر کردایەتی حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیست .

ئەوەش کە ئەرکەکانی هێزە چەکدارەکان تەنها لە چوار چێوەی وەزیفە سەربازی‌یە رووتەکایاندا ناوەستێ ، وشۆڕش نایەوێ ئیختیساسی تایبەتی ئەم هێزە تەنها لە چوار چێوەی ئەرکە تەقلیدی‌یە زانراوەکانیدا بپەنگێتەوە ، بەڵکوو دەیەوێ بەرەو ئیختیساسی گشتی پەل بهاوێ بۆ خزمەت کردنی مەسەلەکانی گەل و نیشتیمان و ئامانجەکانی شۆڕش ، بەوە ، هێزە چەکدارەکان دەبێ گوێ رایەڵی ئیرادەی حیزبی سەرکردە بن ، نەك لە بەر ئەوەی حیزب تەنها خاوەنی شۆڕشە بەڵکوو لەبەر ئەوەی ناکرێ هێزە چەکدارەکان بکرێن بە مەیدانی پێشە برکێی سیاسی و پێشە برکێ کردن بۆ دەسکەوتی حیزبی ودەستەبازی و دەستەبازی دژ .

لەبەر ئەمە ، هەر لایەکی سیاسی کە دەیەوێ لە ناو هێزە چەکدارەکاندا کار بکات ، بەوە هەڵوێستێکی پێشەکی دوژمنانە لە بەرامبەر شۆڕشدا دەگرێ و دەیەوێ پەیوەندی‌یەکانی لەگەڵ حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیستدا بچرژێ ولێك بدەن ، و لە بەر ئەوەی ئێمە دەمانەوێ بەرەی پێشکەوتنخواز هەر بە گەشاوەیی بمێنێتەوەو ئاسۆیەکی ستراتێژی دوورمەودای هەبێت ، کە بە زەرورەت دەبێ لە بەردەوام بوونی و نەشونماکردنیدا ئەو بنەڕەتانە بگرینە چاو کە باسمان کردن ، ئەوا لەسەر هەموو لایەنەکانی پێویستە کە لە کاری سیاسیدا لە مەیدانی هێزە چەکدارەکان دوور کەونەوە ، چونکە هەر چالاکی‌یەکی سیاسی ، بۆ غەیری حیزبی بەعسی عەرەبی سوشیالیست ، تەنها ئەوە نەبێ کە بەرەو ئەوە دەچێ بەرە بکا بە پەیژە بۆ بە تەنها پێ‌گەیشتن بە حوکم لە رێگەی لەپشتەوە دەست وەشاندن لە لایەن لایەنەکانی ترەوە ، هیچی تر نیە .

کاتێ ئێمە ئەو قەناعەتە دەچەسپێنین ، دەمانەوێ لێ‌یەوە پەنجە بو راستی‌یەکی ئاشکرا راکێشین کە ئەویش ئەوەیە : ئێمە لە هیچ رژێمێکدا نەماندیوە ، ناو هێزە چەکدارەکان بوو بێتە مەیدانی ململانێی حزبەکان ، تا لەوانە ئەو حزبانەش کە یەك شێوە رژێمی کۆمەڵایەتی و ئابووری‌یان هەیە . وەك رژێمەکانی دەوڵەتە کۆمۆنیستەکان ، یاخود رژێمەکانی دەوڵەتە سەرمایەدارەکان .

لە وڵاتە سەرمایەدارەکاندا حزبایەتی لە ناو هێزە چەکدارەکاندا قەدەغەیە ، ئەوەش ئەوە دەگەیەنێ کە دەبێ ملکەچ و گوێ‌رایەڵ بن بو خواستەکانی حکومەت ، واتە ملکەچ و گوێ رایەڵی خواستی ئەو زوربەیە بن کە لە وەزارەتە ئیئتلافی‌یەکە دایە ... یاخود لە پەرلەماندایە ، یا بە واتەیەکی تر ، دەبێ ملکەچ بێ بۆ خواستی حزبی سەرکردەو کاری سیاسی و حزبایەتیش لە ناویاندا قەدەغە بکرێ .

بەڵام لە ناو دەوڵەتە کۆمۆنیستەکاندا ، هێزە چەکدارەکان بە پارتە کۆمۆنیستەکانەوە بەستراونو ملکەچ و راپەڕێنەری خواستی مەکتەبە سیاسی‌یەکانن و کاری سیاسی لە ناویاندا بە تەواوی بۆ هەموو حزبێکی تر قەدەغەیە ، تا لەوانە ئەو حزبانەش کە لە بەرەیەکدان ، لەگەڵ ئەوەدا کە باوەڕی لاکانی ئەو بەرانە یەك باوەڕەو هیچ جیاوازی‌یەك لە نێوانیاندا نی‌یە ، تەنها جیاوازی‌یەکی شکلی نەبێ ، ئەویش تەنها بەناو .

ئەگەر ئەمە راستی کارەکە بێ سەبارەت بە واقیعی کاری سیاسی لە ناو هێزە چەکدارەکانی دەوڵەتە لیبرالی‌یەکان و کۆمۆنیستەکاندا ، ئەی بۆچی هەندێ لە مافی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست ناگەن سەبارەت بە قەدەغەکردنی کاری سیاسی لە ناو هێزە چەکدارەکانداو مەبەستەکانی ئەم کارەو ئەنجامە ئیجابی‌یەکانی بۆ سەر بزوتنەوەی شۆڕش و خزمەتکردنی پەرەسەندن و دوا رۆژی پێشکەوتنی نازانن !؟

رێ نەدان بە کار کردن و چالاکی نواندنی حزب و هێزو رێبازو دەستە سیاسی‌یەکان لە نێو هێزە چەکدارەکانداو دەرکردنی یاسای قەدەغەکردنی ئەم کارە بۆ غەیری حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست و حوکمدان بە پێی ئەم یاسایە بە ئیعدام کردنی هەر کەسێك کە بە پێچەوانەی ئەمە بجوولێتەوە ، شتێکی تازە نیە ، چونکە یاسای ناوبراو دەگەڕێتەوە بۆ ماوەیەکی کۆن و کار پێکردنیشی تازە نی‌یە ، بەڵکوو لە کاتی دەرچوونیەوە کاری پێ کراوە . ئەو مەسەلەیە بۆ لایەنەکانی بەرە مەفهومە هەر وەك بۆ غەیری ئەوانیش مەفهومە .. لەسەر ئەم بنەڕەتە هەر هەوڵ و تەقەلایەك لە هەر لایەکەوە بێ ، و لە ژێر هەر پەردەیەکدا بێ ، لە ناو خۆی عیراق یا لە دەرەوەی ، بۆ پەکخستنی کاری ئەم یاسایەو هەوڵدان بۆ ئەوەی هێزە چەکدارەکان بکرێنە مەیدانی کێشمەو بەرەی سیاسی و حزبی ، هەوڵ و تەقەلایەکە کە بەمەبەستی ئەوەیە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست و شۆڕشەکەی لە هەرێمی عیراقدا بکرێنە قۆناغێکی کورتی وەختی لە چوارچێوەی گۆڕانە سیاسی‌یەکەیدا بەرەو ئەوەی کە هەندێ لایەنی تری جگە لە حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست ، ئەرکی سەرکردایەتی دەسەڵات بە دەستەوە بگرن و بە تەنیا لێپرسراویەتی حوکم بگرنە ئەستۆی خۆیان .

ئێمە کاتێ هەڵوێستمان بە هەموو روونی و ئاشکرایی‌یەکەوە کە تێمان دایە ، بەرامبەر مەسەلەی کاری سیاسی نێو هێزە چەکدارەکان دووپات دەکەینەوەو جەماوەری گەل و هێزو لایەنە نیشتمانی‌یەکانی تر دەخەینە بەر دەم ئەم کارە ، لەبەر ئەوەمانە کە ئامانەوێ لاپەڕەیەکی لێڵ و ناشیرین لە مەیدانی پەیوەندیماندا بە غەیری خۆمانەوە ، بکرێتەوەو حەزیش ناکەین ئەو پەیوەندی‌یە راستەقینانە بپسێن کە رێبازی تێکۆشانی هاوبەش ، دژی ئیمپریالیزم و زایۆنیزم و کۆنەپەرستی قووڵتر دەکا . دووبارە لە هەمان کاتیشدا رێ نادەین بە هیچ کەسێك کە ئەو بە تەنگەوە بوون و بۆ چوونە گەورەیەی تێکۆشان ، لە پێناو حسابی چەوت و نیازی شارراوەی ئەو تودا بەکار بهێنێ ، کە لە دەرفەتێکی لە باردا دەوری مێژوویمان لە سەر کردایەتی کردنی شۆڕش و گەلدا کۆتایی پێ بێنێ .

شتێکی تازە نیە لە سیاسەتی ئێمەدا کە بڵێین : ئێمە ئەو مەنتیقە رەفز دەکەین و ئەو رێبازە تاوانبار دەکەین و بە گومانێکی زۆرەوە سەیری دەکەین و توانایەکی گەورەشمان هەیە بۆ راگرتنی و وای دادەنێین کە ئەگەر ئەو لایانە پێیدا نەچنەوە ، هەرچەندە ئەو قسانەی دەیڵێن شیرین و خۆش بن و هەرچەندێك قسەی بە سۆزیشمان لێ‌یانەوە گوێ لێ بێ ، هەوڵێکە بۆ پیکەنین بەریش و تاوەکوو لە قۆناغێکی دوا تردا گوێزانێکی پێدا بهێنرێ . هەروەها سەرنجیشیان سەبارەت بە پەیوەندی‌یان لەگەڵ ئێمەدا وا دادەنێین کە لە سەر حسابێکی وەختی و نا دروست بنیات نراوە ، بنچینەکەی قەڵەمبازدانە بۆ سەر حوکم بە کودەتایەکی سەربازی .

لێرەدا ئەو قسەیە دووپات دەکەینەوە کە ئەو عیراقەی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست سەرکردایەتی دەکا ، لە سەر ئەم شێوەیە رەخسێنراوە بۆ ئەوەی لە پەیوەندی کردنی لەگەڵ دۆست و دوژمندا سەربەخۆیی‌یەکی تەواوی هەبێ .

ئەم شۆڕشە بۆیە هاتۆتە کایەوە بۆ ئەوەی بە پێی رێبازی بۆ کێشراوی و بە سەرکردایەتی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست ، بەردەوام بێ ، نەك بە سەرکردایەتی حزبێکی تر یا لایەك و لایەنێکی تر . جا کێ لەم تێڕوانینەوە پەیوەندی لەگەڵ شۆڕش و حزبدا دەبەستێ ، ئەوە تێگەیشتنێکی تەواو و ئارەزوویەکی راستەقینەی ئێمە لە پەرەپێدان و قووڵکردنی پەیوەندی کردن لەگەڵ خۆیدا بەدی دەکا . هەروەها ئێمە بە بیرکراوەیی دەبینێ لە گوێ لێ‌گرتنی هەرشتێ کە چاکەی عیراق و نەتەوەی عەرەبی تێدابێ . یاخود گوێ لێ‌گرتنی هەر شتێ چاکەیەك بە عیراق و نەتەوەی عەرەب بگەیەنێ ، لەگەڵ ئەوەدا ئێمەش مافی ئەوەمان هەیە کە هەر شتێك بەراست و دروست بزانین ، پێی رابگەیەنین ، بە غەیری ئەم بیروڕایانە ، ناتوانرێ لە پەیوەندی کردن بگەین لەگەڵ هیچ کەسێکدا ، دڵتەنگیش دەبین ئەگەر ئەو پەیوەندی‌یانە سستی‌یان بە سەردا هات یاخود لە یەك دابڕان ، بەڵام بەرامبەر بەمە ماتەمینی ناگرین ، چونکە ئەو کاتە ئێمە نابینە هۆی روودانی ئەو کارە ، ئەگەر هاتو لایەك هەر لە رۆیشتن بە رێبازی هەڵەدا بەردەوام بوو ، بێ دەنگ بوون یا رازی بوون بە غەیری ئەو رێگایە ، مانای لەدەست چوونی شۆڕش و نەمانی دەسەڵاتە .

سووربوونمان لەسەر ئەم رێبازە لە رووی مەبدەئی و بەجێهێنانەوە ، هیچ سیاسەتێکی نوێ ، یاخود هیچ گۆڕانێك لە سیاسەتدا نانوێنێ ، بەڵکوو ئەمە بەردەوام بوونە لەسەر سیاسەتی شۆڕش بە شێوەیەکی پاك و تەواو ، هەروەکوو هەموان دەیزانن .

Institut kurde de Paris

دوو کورتەچیرۆك

● غفور صالح عبدالله ●

ـ ١ ـ
نزای ئەم مرۆڤە

ــ بەستەزمانە گوورِی ئێمەی کوانێ بگات پێمان ·

● پێش ئەوەی بێتە ئەو کۆختە ئارداوی‌یە دەتوت کە لە کێوی‌یە !

شینایی ئاسمان بە بێومژنێ دەچوو کە زیەکانی لە بەرتیشکی مانگە شەودا دادەهێنێ ·· دەستی بەخوار پشتە کۆمرەکەیەوە تەکەی دەهات ، دەرِۆیی‌و ساتمەی دەکرد ، هەنگاوەکانی درشتتر بوون لەوانی‌تری · خۆی قیت کردەوە · چەمۆڵەیەکی بەسەرو چاویدا کێشا ئارەقەی سریەوە وەك بڵێی رۆژە چەتەیەکانی هەرزەکاری بەچاو تروکاندنێك گەرِابێتەوە پەڵەو پۆی خێرایی دەهاوێشت ·· هەناسەی کورتبوو ·

قەبرغەی کەوتە زریکە ·· هەر چۆنێك‌بوو خۆی گەیاندە گوێدرێژە سپی‌یەکە فوویەکی کردە ناو هەردوو لەپە چرچەکەیەوە بە گوژمێك خۆی هەڵدا لە گەڵ کورتانەکەدا بەقەبرغەیەوە نووسان ، پێ‌یەکانی تۆزیان دەمالی‌و خشکەی‌دەکرد · زە لامەکان ئاوریان داوە · بە هەڵەداوان چوون بەچوار دەستە خستیانە سەر پشتی

گوێدرێژەکە ·· بە مرۆڤێکی چاخە بەردینەکان دەچوو · لە تویی هەگبەرِشەکە پەپکەی خواردبوو ·· « سەر گوزشتەی باسە دێرینەکانی دەزانی ، دەفتەرێکی هاتوو چۆکردنی وەرزەکانە · بیستی قەرە ئیسپات ·· برجی پیرەژن ·· بارانی پەڵە ··· چلەی گەورەو بچووك ، کە چی پەی بەوە نەدەبرد کە لە چەرخی ئەتۆمدا هەناسەی سوار بووە »···! · گەلاوێژ کەوتە ناو جەرگەی ئاسمان · تەرازوویش بەلای چەپیدا دەدرەوشایەوە · ئەستێرەیەك کشا گرێکی بە دوای خۆیدا جێ‌هێشت ··

ــ خەڵکی ئەم وەختە حووتن بە هیچ تێر خواردنیان بۆ نی‌یە ··ۆ!

● وە للاهی وەختی ئێمەمانان بە کولێرەیەکی جۆ ئیدارەمان دەکرد ·· کابرا لۆق درێژەکە وەکوو بەردەکەی « سیزیف »ی بە کۆڵەوە بێت ، هەناسکە هەناسکی پێ‌کەوتبوو · ئەژنۆکانی پێش خۆی هەڵدەخست کەلەملەکە گری دۆزەخی تێ بەردەدان، خشەی مارو مێروو دەبیسترا · لقو پۆپی دەوەنەکان رایدەچڵەکاند ، ترپەترپی دڵی دەرگای دەریاکانی هەبروون

بە هەپروون دەکرد · دەستی لە پەراسووەکانی توندکرد ، دانەکانی نیشتنەوە سەر یەك ··· ژیری کردەوە ، ئەویش دەیویست بەدوو گەرمە دڵۆپی فرمێسك لە نووچێکدا دەردو کەسەری ئەو هەموو ساڵانە بشواتەوە · خرچە خرچی ناڵی ولاخەکان هێنایەوە سەر سفر ، بەدزیەوە جگەرەیەکی بە چەرخە ژەنگاوی‌یەکەی داگیرساند · مژێکی توندی لێدا · دووکەڵەکەی لەگەڵ مشخەڵانی ئەو ناوەختە لێڵ دەبوو « دوای ئەوەی ـ هەمین ـ مرد ئیتر چاوم بەرایی نەدا خۆم راگیرکەم ، تەنیا هەر ئەویش بووە هۆی ئەوەی تەمەنێکی دوورو درێژ لەم ئاشە کۆنەدا بنێمە چاڵ ··· سەری خۆمم هەڵگرت بۆ ئەو دیو ، بەشەو لە مزگەوت دەنووستین‌و رۆژیش تووتنمان دەشکاندەوە · ئەوەندەی نەما چاوی «کەریم»یش گەردوقینی رِەشی تۆزی تووتن سپی‌کات ·· شەو تا بەیان لەناوی‌دا نەدەنووست · بۆیە بریارم دا بە لایەکی تردا بچم » ·· داڵێك لە کەپکە شاخەکەوە فرکەی

کرد ·· گوێدرێژەکە رەویەوە · منالی بەردەم ژنە رەشپۆشەکە دەستی بە چاویدا نووساندو خۆی بە دەما ماتدا ·· لە گەڵ دوو سەڵاواتا گوێی خامۆشی شۆرِکردەوە ·· چراکان کزکز دەسووتان بەگوێسەوانەی کۆڵانەکانەوە منالە چاوشینەکە هاواری لێ هەڵساو دەیبۆراند :

ــ دایە با بچین لە ماڵانا بنووین ·· بەشە باز لەیەك کربووەوە، چەپەی مەردەمەکان لەگەڵ ئاوی چەمە خورِ ـ خورەکە کەوتنە زۆرانبازی ، بەردەبازەکان دەخلیسکان ، پیلاوەکان فلقو هۆریان لێ‌بەرز دەبووەوە ·· بە دەرکەوتنی یەکەم گزنگی ئەو رۆژە لیپۆزی منالە دوو مانگانەکە چەقیە زیخو چەوی دۆڵەکە ، لە ژێرەوە بۆ ریبوارەکان دەینواری ·· راستبوونەوە مام « عەولا » فنجانی دارتیلەکانی بەچاو دەژمارد دەستێکی شایەتمانی بەریشە سپی‌یەکەیدا هێنا :

ــ ئەوجا لێرە شانی پێدا دەکەم بزانین چی‌بەچی دەکەین ·

ـ ٢ ـ
خەونێك

هەموو بەیانی‌یەك کپی هەش بەسەرەکانت دەقلیشاند، جووت دەبووین بەشەرِ دەهاتین ئەم بەرو ئەو بەری جادەکەمان دەگرت ، لێم مۆن دەبوویتەوە ، زۆر جاریش فرمێسك کلی چاوەکانتی دەتلیسانەوە ، بەنەرمە گۆرانی‌یەك دڵت دەدامەوە ·· لە بیرتە « مریەمە شێت » بە بەردێکەوە هامبازت دەبوو دەیووت :

ــ لاچۆ دەلان من حەزرەتی مریەمم ·

ئەو دار بەرووە کۆنە ساڵەی پێش دەرگاکەمان کە بارستاییەکەی دە دوانزە باڵ دەبوو بگرە زیاتریش نیوە رۆ گەرمو خارشتاوی‌یەکان ئارەقەمانی بەسێبەرەکەی کزر دەکردەوە ، زریانێکی شووم لە رەگو ریشە دەری کێشاو بەدەم ئاومالکەوە بەرەو خوار بووەوە ···!

« ئاه ··· تا کەلەشێری پارشێوان دەیقوولاند دەمخوێندەوە · تاکو نامەیەکی رەنگاو رەنگی ئەفسووناویت بۆ برازێنمەوە

بەڵام باوکم کڵاش خوارێکی گەرمیانی بوو ·· توورە دەبوو دەیووت : بتۆپە ·· دەمقیژاند ·· نا ، رەشاییت دادێ ·· نا ، شێت گیر دەبی ، دەتکوژم ··· نا ، هەڵدەواسم ·· نا ، برۆ کرێکاری بکە لەم حاڵەت چاکترە · مەکتەب کێ‌ی‌کردوە بە پیاو ؟ ·· نا ··· نا ··· نا ··· ، بە پرخەیەك هەمووی لە بیر دەچوەوە ·· منیش وەکو دایکێك کۆرپەکەی لە درندەیەك بپارێزێ بە سنگمەوە دەگوشی ·· نەخێر لاپەرەیەك ·· دوو ·· سێ ·· بیست ·· چل ·· کتێبی « ···· » سیروماست بوو هەڵم لووشی » ···!

رەنگی تیشکی گڵۆپە کە گۆرِا ·· سپی‌بوو ، بووبە سەوز ·· بووبە سوور ، زەرد هەڵگەرِا ، جگەرەکەی دوو تۆی پەنجەکانم چەند جارێك کوژایەوە ، گڵۆپەکە بەرە بەرە کوژایەوە ، لەناکاوێکدا هەڵبوو دایچڵەکاندم ·· جگەرەکەم بەدەنکە شقارتەیەك گرتێ‌بەردا · سووتکەکەی خۆڵەمێش نەبوو ، بێ‌رەنگ بوو ، نام بە زمانمەوە · یەکەم جار قرچەی لێ‌هەڵساند ·· دووهەم جار ئێشی کەمتربوو · سێیەم هەستم بە سووتاندنی نەکرد·· چۆن ئەو ژانانەی لە ناخەوە هەڵیان دەقرچاندم ·· تۆشی تازە گوڵی مەمکە وردەکانت چووزەرەی هەڵتۆقابوو · دەتویست ببمە تۆزو لەگەردی ئاسمانە ئەندێشاوی‌یەکاندا لە چاو ونبم ، منیش ئەوساکە تەنها

هی تۆ نەبووم فەرمایشتەکەت بنێمە سەرسەر ، دەڵێن دایکم نۆمانگو نۆ رۆژو نۆ سەعاتو نۆ دەقیقە بە پێستی سەك رایژەندووم ، بەدوو جقوفق فرِێی دام شریخەی گریانم باوکی بێزار کرد چەمۆڵەم توند کردە سەر بیبلەی چاوە زەقەکانم · دەترسام شاشەی فلیمە ئاڵۆزەکان هەڵیکۆڵێ قینم لە ئەکتەرە گەلحۆکانی

دەبێتەوە ، دیمەنە پرِ لە کوشتن‌و برین‌و جەردەیی‌و برسیەتی‌و قرِ کردنەکانی ئێڵنجم پێ‌دەدەنەوە هەر لەوکاتەوە خەون بەدەعباو درنجەوە دەبینم ·

« بەپرتاو لێفەکەم لەسەری خۆم توورِ هەڵدا · هەڵمەتم بۆ دۆلکە ئاوەکە برد ، بینێکی تێروپرم پێوەنا · هەناسەیەکی ئۆخەیم هەڵکێشا · دووبارە بۆی راکشامەوە » ··!

وەرزی پێنجەم

شیعری : دیلان

ـ ١ ـ

هاوین ·· پشکۆ خواردەمەنی چاوم بوو
پاییز ·· (نێڵە) کە مەرکێشی ناوم بوو
زستان ·· قرچە بەستەی شل‌و خاوم بوو
بەهار ·· گرِیی چیای بەرهەتاوم بوو

ـ ٢ ـ

جاران پاییز ·· برژێنەری بیرم بوو
کە لەپشکۆ ·· زاخاو دەری شیرم بوو
پزیسکێکی ·· لەجێی چەك‌و تیرم بوو
خواردنم بوو ··· خۆراك‌و هەویرم بوو

ـ ٣ ـ

بەزستانان ·· سەهۆڵ ئاگردانم بوو
چلوورەکان ·· پەستەکی لاشانم بوو
شەختی چیا ·· زیووم بوو ، سامانم بوو
بای بەستەڵەك ·· تینی دیواخانم بوو

ـ ٤ ـ

کە نەورۆز هات ·· برووسکە هەوێنم بوو
پەلەی نێرگس ·· ئاهەنگم بوو ·· شوێنم بوو
گوڵاڵەکان لەهەچ کوێ‌بوا ·· خوێنم بوو
دەمارم بوو ·· هەستم بوو ·· بزوێنم بوو !!

ـ ٥ ـ

کە چیی ئێستا ·· دۆزەخ · ·لەرزە بۆ گیانم
چۆقەی دانو لرفەی لێوە ·· سامانم
کۆی بەرینە ·· هاندەرە بۆ گریانم
مشتێ گڵ‌و دوو چەواڵە خرمانم ···

هەی ناهومێدی
وەلی دێوانەو راستکردنەوەیەك

محمد علی قەرەداغی

(وەلی دێوانە) ئەو شاعیرەی تا ماوەیەك لەمەوبەر باو وابو تەمەنی بە شوانی‌بەسەر بردووەو ، پیشەی عەوعەو بووە بە دوای مێوبزندا ·· ئەو شاعیرە وردە وردە دەرکەوت ئەوە نیە کەوا بە خەڵك ناسێنراوە ، بەڵکو شاعیرێکی خوێندەواری‌بلیمەت بووەو رەنگە پلەو پایەیەکی باشیشی لە خوێندنداـبووبێ ، بە هەرحاڵ ئەمانە هێشتا روونکردنەوەیان پێویستە‌ـسبەوەلی وەك شاعیرێك هەتا ئێستە سێ جاردیوانەکەی چاپ کراوە ، بەڵام بە هەرسێ جارەکە هێشتائەوەی پێویستە لە گەڵی نەکراوەو قۆناخی تر ماوە لە رێگەی راستکردنەوەی شیعرەکانی‌و لێکۆڵینەوەی‌دیوانەکەیدا نەبرِرابێ رێگە خۆش‌کردن بۆ ئەو قۆناخەو کەرەسەو پێداویست رێکخستن بۆی کارێکی‌پیرۆزەو هەرکەسیش هەرچی پێ بکرێ حەق وایە درێغی‌لێ نەکات ·

لە پەنا کتێبێکدا پارچەشیعری « هەی نائومێدی ·· »(١) وەلیمدی ، کە لە گەڵ دیوانەکەدا بەراوردم کرد بینیم چوارشیعری لە چاپەکان زیادەو هەندێك جیاوازی‌وروونکردنەوەی دەربارەی شیعرە بڵاوکراوەکانیشی‌تێدایە · وا لێرەدا پێش‌چاویان دەخەم ، یەکەم‌ئەمە چوار شیعرە زیادەکە کە لە دوای ئاخر شیعری‌چاپەکەوەن :

ئەی فریشتەی من وە فەرمان حەق
فریشتان حەق شەفقت کەردەن شەق
ئەی ئیقباڵ من سەر سەرنگوون بای
سەرنگون قەمەر (ئاب‌هاموون) بای
ئاخو داخ پەی من شەوان تا وە رۆ
بوینۆ باڵای لەیل عەنبەر بۆ
بیدەم نەخاو بی ، خاوم کەردە بی
خاو مەرگم بۆ ! شەم ویەردەبی !!

● لە چاپەکەدا لەشیعری حەوتەمدا نووسراوە: « وادی القهارەن » ، لە دەسخەتەکەدا نووسراوە « وادە القهارەن »و وا ئەزانم‌ئەمەش راستە ، چونکە (وادە القهار)سووككراوی (واحدە القهار)ە کە ئیشارەیە بە ئایەتێ لەقورئانی پیرۆزدا « لمن الملك الیوم ؟ لله الواحد القهار » ·زۆریش لە کوردەواریدا « لیس في الدیار »و « واحد القهار »بەکار دەهێنن ·

● لە پارچەی « قیبلەم‌رێش نەبۆ ··· »(٢) شدا دوو جێگە هەیە راستکردنەوەیان سوود بەخشە ·

یەکەم : لە شیعری (٥)مدامەڵەیەکی زەق هەیە کە مانای شیعرەکەی ئاڵۆزکردووە ، نیوەی یەکەمی شیعرەکە لە چاپەکەدا ئاوایە : « ئەو سەربێ سامان جە (سەر !) جیا بۆ » ، راستییەکەی ئاوایە :« ئەو سەر بێ سامان جە (تەن) جیا بۆ » ·

دووهەم : لە شیعری‌یەکەمی هەمان پارچەدا دەڵێ :

« ئەر دڵ وە (مەودای)عەشقت » وا بزانم ئەمەش هەڵەیەو ، (مەودا) بۆتێغو شتی تیژ بەکار ئەهێنرێ‌و راستییەکەی ـ وەك‌لەدەسخەتەکەدایە ـ (سەودا)ـ یە نەك (مەودا) ·

ئومێدەوارم ئەم روونکردنەوەیە سوودی خۆی هەبێ‌و ، بتوانین زیاتر سەرچاوەی شیعری کلاسیکیمان بۆ لێکۆلەران‌روون‌بکەینەوە ·

پەراوێزەکان :

(١) بروانە : عوسمان‌هەورامی، ژیان‌و بەسەرهاتو هۆنراوەی وەلی دێوانە ،چاپخانەی کۆرِی زانیاری کورد ، بەغدا ، ١٩٧٦ ·ل : ٧٧

(٢) بروانە : سەرچاوەی‌پێشوو ، ل : ٥٨ ·

"ئاسك" لە قەڵەمبازێکی هونەری شانۆگەریدا

نوزاد احمد

دەربارەی چاپکراوی نوێ

شاعیری ناسراو شێرکۆ بێکەس ، لە پێنجەمین بەرهەمی ئەدەبی خۆیداو لە دووەمین بەرهەمی شانۆگەری شیعریدا جارێکی تریش دێتەوە مەیدانو شانۆگەری شیعری ئاسك « کە لە چاپکراوەکانی کۆری زانیاری کوردە » پێش‌کەش بە کتێبخانەی کوردی‌و خوێنەرانی کورد ئەکا ، پێش ئەوەی چاوی رەخنەو هەڵسەنگاندن بە بەرهەمە تازەکەی شێرکۆدا بگێرم با نوختەیەکی جەوهەری بخەمە بەر چاوی خوێنەران کە من بە سەرەتایەکی پێویستی ئەزانم بۆ چوونە ناو باسەکەمانەوە :

● **پێم وایە یەکەمین** شانۆگەری درێژی شیعری کوردی بەو شێوە هونەری‌یەی کە دراماو زۆران بازی نێوان دیاردە دژ بە یەکەکان لە خۆیدا کۆبکاتەوەو داستان‌و ئەفسانە کوردی‌یەکان سەرچاوەی بێ‌و لەگەڵ مەنتیقی شانۆدا هەڵس‌و کەوتێکی هۆشمەندانەی کردبێت لە کاوەی ئاسنگەرەکەی شێرکۆوە دەست پێ‌ئەکات ، دیارە دەست پێ‌کردن وەك سەرەتاو دانانی بەردی بناغەیەك لەم بوارەدا ، کە بە رای من ئەم دەست‌پێش‌کەری‌یە دەورێکی دیاری گێراوە هەروەکوو لە پێشەکی کاوەکەدا دکتۆر احسان بە دوورو درێژی ئەمەی روون کردۆتەوە ئەم جگە لەو زنجیرە ووتارانەی کاك کمال میراودەلی لە کاتی خۆیدا لەسەر لاپەرەکانی رۆژنامەی هاوکاری بڵاوی کردنەوە ، رەنگە بوترێت ئەم باری سەرنجە زێدە لادانێکی بەلای شێرکۆدا تێدایە بەر لەویش یەك دوو تاقی‌کردنەوەی ترمان هەیە · ئەمە راستە بەڵام ئەو تاقی‌کردنەوانە نەوەك دراماو نەوەك نەفەسی دوورو درێژ بەر لە کاوە

نەهاتوونەتە ناو شانۆی کوردی لەگەڵ ئەمانەشدا ئەزانم کە شانۆگەری ناوبراو وەك حەقیقێکی نوسراو خاڵی نی‌یە لەو بۆشایی‌و کون‌و کەلەبەرانەی کە ئەم سەرەتای تاقی‌کردنەوەیە تێی کەوتووە ئەم سەرەتایە بۆ ئەوەبوو بڵێم شێرکۆ لەگەڵ تاقی‌کردنەوەی بەرهەمی شانۆدا تازە نی‌یە چ وەك دانان‌و چ وەك وەرگێران ئەوەتا دوای حەوت ساڵ شێرکۆ جارێکی تر ئەگەرێتەوە بۆ مەیدانی ئەم تاقی‌کردنەوە گرانەو ئاسکمان پێش‌کەش ئەکات · ئینجا با جارێك بە ئاسك‌و جەوهەری ئاسکدا بگێرین بزانین لەم بەرهەمەدا شێرکۆ چی کردوە ·

● شێرکۆ شانۆکەی بە شیعر نووسیوە · دیارە ئەم سەلیقەیە لە شێرکۆدا زاڵە بە سەر زمانی پەخشاندا ، ئەگەرچی پێم وایە هەموو بابەتێکی شانۆ مەرج نی‌یە بۆ شیعر دەست بدات ، هەرچۆنێك بێت ئەم هەڵبژاردنە بۆ شاعیر خۆی ئەگەرێتەوە ئێمە لێرەدا توشمان ئەبێت بە تووشی دورِیانێکی هونەری‌یەوە شانۆو شیعریش کە دیارە ئەرکە هونەری‌یەکە گران تر ئەکات دراما بە شیعر دروست کردنی دەیان قەیاغی پەرینەوەی گەرەکە ئێمە هەر لە سەرەتاوە هەست بەوە ئەکەین شێرکۆ زمانی شیعری شانۆگەری‌یەکەی سوارە « ئەو زمانە رەوان‌و سادەو بێ قۆرت‌و گرێ‌یەی شانۆ ئەیەوێت نەك بە مانای قصیدەیەکی سەربەخۆ » ئەوەتا شێرکۆ زوو زوو وە پێ بە پێی باری دەروونی‌ی کەسانی شانۆگەری‌یەکە کێشی شیعرەکان ئاڵو ، گۆرِ پێ ئەکات واتە وەك کاوە کە خۆی بە تاقە وەزنێکەوە نەبەستۆتەوە کە خوێنەر تووشی وەرِز بوون‌و جوونەوەیەکی تاسەر بکات ·

● ناتوانین ئەم شانۆگەری‌یە گوت‌و مت پەرینەوە سەر هیچ ریبازێکی دیاری شانۆ چ کلاسیکی وە چ مەلحەمەی

« بریختی » · بەڵکو زیاتر بریتی‌یە لە شانۆگەری‌یەك کە رەخنەگرەکان ناوی (تەجریبی) لێ ئەنێن ، چونکە هەر لە ئاسکدا ئەوە ئەبینین کە یەکیەتی‌یەکی درامای کلاسیکی سەرەتا ، ناوەراست ، کۆتایی تێدایە هەروەکوو چۆن لە رێگەی حیکایەت خوان‌و قسە کردن لە گەڵ دانیشتواندا‌و گۆرِانی کۆرسەکانداو رواڵەتەکانی ریبازی بریختی تێدا ئەبینینەوە ، شێرکۆ لە ئاسکدا هەڵس‌و کەوت لەگەڵ تاقی‌کردنەوەیەکی کوردانەدا ئەکات واتە شانۆگەری‌یەکە لە تەجروبەی خەڵك‌و خوای کوردوستانەوە سەری هەڵداوە ·

بە لای منەوە ئەم خاسیەتە نرخی شانۆگەری‌یەکە زیاتر بەرز ئەکاتەوە ، هەست ئەکەین لە کەش‌و ئاوو هەوای نیشتماندا ئەژین‌و لەگەڵ نەریت‌و بەیتە میللی‌و فۆلکلۆری‌یەکاندا رێ ئەکەین‌و هاورِێ‌و ئاشنامان‌و نووسەر نەهاتووە تاقی‌کردنەوەیەکی نارەسەنمان بە سەردا فەرز بکات ·

● کات‌و شوێن لە شانۆگەری‌یەکەدا یاریدەیەکی باشمان ئەدەن بۆ ئەوەی لە مەخزای ئاسك بگەین · رووداوەکان پەیوەندی‌یان بە رابوردووی تاریك‌و دواکەوتووی کۆنی چەوساندنەوەوە هەیە ، واتە ئەگەر بشێ بڵێین بە کۆمەڵگای « شوان‌کاریەتی » یان دەرەبەگایەتی‌و بەو زۆران بازی‌یەوە کە ئەکەوێتە نێوان خێرو شەرِی ئەو سەردەمانەوە· پێرۆتی کورِە شوانی رووتەو هەژارو ساکارو پاك خاوەری خۆشەویست لەولاشەوە بە کوێخای چەوسێنەرو دوو دڵ‌و رێ‌گر لە خۆشەویستی‌یە گەورەکە ، ئاسك لەم شانۆگەری‌بەدا حەقیقەتی گەورەی ئەو سەردەمە تاریکانەیە کە بەرەی خێر بە گیر خوردانی ئەشکەنجەدارن‌و بۆ قوتار کردنی لە تەلاش‌و کۆشش‌دان ، ئەمە لە کاتێکدا

ئەگەر مەخزای شانۆگەری‌یەکە بەم بارە رمزی‌یەدا لێك بدەینەوە ، خۆ ئەگەر بە بارە سروشتی‌یەکەدا · بچینە ناو مەسەلەکەوە ئەوا ئەو کەسەی کە مێك شارەزای ژیانی گوندەکان‌و بە تایبەتی شوان‌کاریەتی بێت ئەمە ئەزانێت کە لە واقعی ژیانی رۆژانەی شواندا گەلێ جار مەرِو بزن لە رِان دائەبرِێن‌و لە رەوەزو شوێنە عاسی‌یەکاندا گیر ئەخۆن‌و رێگەی گەرانەوەیان نامێنێت· چارێکی واقعیش کە تەجروبەی وەرزێرو جوتیارەکان لەم حاڵەدا پەنای ئەبەنە بەر ئەو رێگەو شوێنەیە کە نووسەر بەهۆی ئەڵقە گوریسی تایبەتی‌یەوە پەی پێ بردوە· دیارە نووسەر زیرەکانە ئەم تاقی‌کردنەوەیەی بۆ دراماو زۆران بازی شانۆگەری‌یەکە بەکار هێناوەو کارەساتەکانی بەهۆی ئاسکەوە چرِتر کردۆتەوە (گراوندباکی) شانۆگەری‌یەکە وەك حیکایەت خوان رونی ئەکاتەوە هەمووی‌و تاکۆتایی لەو رابوردووەدا دەسورِێنەوە (ئەوسا هۆشیش وەکو قوتیلکەکان کز ئەسووتا) یان (پەنجەرەی بیر داخراو بوو) · ئەم ئاورِدانەوەیە لە رابوردووی تاریکمان یارمەتی نووسەری داوە کە نەریت‌و بەیتە میللی‌و فۆلکلۆری‌یەکان لە تابلۆکاندا بژێنێتەوە (شەوانی هەرەوەزو لەدەستارِ هێرِیدا ، حەیران ، دڵداری ئەوساو شوان‌کاریەتی لە رەنجی حەوت ساڵەدا بۆ ئەوەی کوێخایەك کچەکەی خۆی بدا بە هەژارێك بە هەموو فرت‌و فێڵێکەوە کە لە کۆندا باو بووەو کێشمە کێشی زۆر لە سەر کراوە نووسەر ئەگەر بە تەنیا هەر دڵداری‌یەکەی نێوان خاوەرو پیرۆتی نیشان بدایناـیە چ محوەرێکی درامای بە هێزی بۆ دروست نەئەکرا · ئەگەر ئاسکەکەشی وەك حەقیقەتە گەورەکە (مەوزوعیەت) نیشان نەدایەو نەی کردبایە بە ستوونی گەورەی شانۆگەری‌یەکەو لەگەڵ مەسەلە

ذاتی‌یەکەدا (پیرۆت‌و خاوەر) پێکەوە گرێ‌ی نەدایە ، لە کۆمەڵگای ئەو سەردەمە تاریکانەدا چەوسانەوە چینایەتی‌یەکە (پیرۆت ـ کوێخا) وە چەوسانەوەی چاو برسی‌یەتی کۆمەڵایەتی (کوێخا ـ کوێخا ژن ـ حەمەی قەتارچی) لەبەری ئەوبەریشەوە (سوارە ـ وسوو) ئەمانە هەموویان تەواوی ژیانی ئەو سەردەمانەمان لە گوندەکانی ئەوسای وولاتدا نیشان ئەدەن ·

● گفتوگۆو دروست کردنی کەسانی ناو شانۆگەری کارێکی گرانەو بیرێکی تیژو زیرەکانەی نووسەرانی شانۆگەری دەوێت ، لە گفتوگۆکاندا هەست بە خورِی‌و رەوانی‌و بە پێزی رستەکان ئەکەین · خوێنەر کە ئاسك دەخوێنێتەوە تا لێ ئەبێتەوە وەك نهێنی‌یەك لەگەڵ خۆیدا رای بکێشێت · بەو جۆرەیە ئەم بێ (ئۆقرەیی‌یەو) تەوە تووژە لە شانۆگەری‌دا یەکێکە لە مەرجەکانی درامای سەرکەوتوو سەرەتاو کۆتایی لە شانۆگەری‌دا ئەبێ لە مەنتقی دراما دەرنەچێ‌و نووسەر بزانێت چۆن کلیلی کردنەوەو پێوەدانی دەرگای کۆتایی بەکار ئەهێنێت · لە سەرەتایی ئاسکدا نووسەر دەیان پرسیار لە مێشکماندا بەجێ ئەهێڵێت‌و لەگەڵ خۆیدا ئەمان‌بات تا شوێن پێی بەسەرهاتەکان هەڵبگرین · کە ئەشکەینە لوتکە یەعنی مەرکەزی زۆران بازی‌یەکە ئینجا شۆرِ ئەبینەوە (ئەم شۆرِبونەوەیە ئەگەر نووسەر شارەزا نەبێت شانۆگەری‌یەکە هەڵئەدێرێ) ، ئەو ئەنجامە نادیارو لە هەمان کاتا لەسەر پشتەی لە شانۆگەری ئاسکدا هەیە دوای ئەوەی پیرۆت بریار ئەدات ئاسکەکە قوتار بکات‌و ئەروات ئیتر نووسەر لێرەدا کۆتایی بە شانۆگەری‌یەکە ئەهێنێت · ئەمە لە کاتێکدا

لەوەوێ بەلاو ەرامبێ پرسیارەکان ئەداتەوە (تابلۆی منداڵەکان‌و باپیرە) بە هێزی ئەم کۆتایی‌یە لەوەدایە کە ئەنجامێکی بە زۆر دروست کراومان بەسەرا ناسەپێنێت کە لەگەڵ گەورەیی کارەسات‌و رووداوەکاندا نەگونجێت ·

● بێ‌گومان هەموو شانۆگەری‌یەك (وەك دەق) تا نەچێتە سەر شانۆو لەگەڵ دەرهێنان‌و نواندن‌و روناکی‌و مۆسیقاو خەڵکیدا ئاوێتە نەبێت بریاری کۆتایی لەسەر نادرێت · چونکە دەق بە دەرهێنانەوە رەنگ‌و رووی تەواو وەرئەگرێت ·

● لەگەڵ ئەوەشدا کە من لەلای خۆمەوە شانۆگەری ئاسك بە قەڵەمبازێکی هونەری لە شانۆی کوردیدا لە قەڵەم ئەدەم بەڵام لەهەمان کاتیشدا ئاسك لە هەندێ خەوش‌و ناتەواوی خاڵی نی‌یە وەکوو :

١ ـ لە هەندێ شوێندا زمانی شیعر بە سەر گفتووگۆکاندا زاڵ بووە (کۆرسەکان) بە پێچەوانەشەوە لە هەندێ شوێنی تردا زمانی پەخشان ·

٢ ـ هەندێ لە کەسانی ناو شانۆگەری‌یەکە رەنگ‌و رووی کەسایەتی خۆیان نە چەسپاندووە وەك (پیربالی ئاشەوان) کە ئەتوانم بڵێم هەر وەکوو شەخصیەتی (مام وسوو) وایە ·

٣ ـ هەندێ زاراوەو وشە کەوتوونەتە ناو شانۆگەری‌یەکەوە کە پەیوەندیان بە چونیەتی بەیتە میللی‌یەکانەوە هەیە ئەبوایە نووسەر رووونی بکردنایەوە · من لێرەدا کۆتایی بەم سەرنجە خێرایانەی خۆم ئەهێنم‌و بە هیوای ئەوەی قەڵەمی شارەزاترو وردبین‌تر ناتەواوی نووسینەکەی من دەست نیشان بکەن‌و دەربارەی ئاسکەوە تۆژینەوەو لێکۆڵینەوەی تر پێشکەش بە خوێنەران بکەن ·

یەكی حوزەیران

سەركەوتنی خۆماڵی كردنی نەوت سەركەوتنی خۆڕاگرتنی گەلە

جەماوەری وڵاتەكەمان لەگەڵیاندا هەموو هێزە پێشكەوتنخوازە تێكۆشەرەكانی سەرانسەری دنیا ، ڕۆژی یەكی ئەمانگە یادی شەشەمی بڕیاری خۆماڵی كردنی نەوتو دوایی هێنانی دەستەڵاتی مۆنۆپۆڵیو ئیمپریالیزمیان لە عێراقی یەكێتیو قەڵای تێكۆشانی ئازادیخوازاندا كردەوە ٠

دەستكەوتەی خۆماڵی كردنی نەوتی وڵاتەكەمان كە لەیەكی حوزەیرانی ساڵی ١٩٧٢دا سەرۆك احمد حسن البكر ڕای گەیاند هەنگاوێكی گەورەبوو لە سەر ڕێڕەوی شۆڕشی تەموزو لەبەر ڕووناكی ئامانجەكانی حزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیستدا ٠

هەموو ڕۆڵەكانی گەلی عیراق بە عەرەبو كوردو كەمایەتیەكانیەوە ، لە بیریانە دەستەڵاتی مۆنۆپۆلی كومپانیاكانی نەوت سەرەرای هەڵلووشینی بەنرخترین سامانی سرۆشتی وڵاتەكەمان ، چ دەورێكی نارەوایان دەگێڕا لە كۆسپ خستنە ڕێگای تێكوشانی گەلەكەماندا ، لەم ڕێگایەدا گەلەكەمان هەزاران قوربانیدا ، هەتاتوانی دوا دەستەڵاتیان لەم وڵاتەدا بڕوخێنێو دەستەڵاتی ئازادی خۆی بخاتە سەرسامانی سرۆشتیی خاكی وڵاتەكەمانو

بەمەش سەربەخۆیی ئابووری عیراق چەسپا لەپاڵ سەربەخۆیی نیشتمانیدا ٠

بڕیاری خۆماڵی كردنی نەوتو سەركەوتنی ئەم بڕیارە شۆڕشگێڕانەیە ،

نیشانەیەكی ڕووناكە لە كاروانی خەباتی گەلەكەمانداو شۆڕشی ١٧ی تەموزو سەركردایەتیە لێهاتووەكەیی لە پاڵ دەستكەوتە مەزنەكانی تردا وەك بەدیهێنانو چەسپاندنی ئۆتۆنۆمی ناوچەی كوردستانی عیراقو چەندان دەستكەوتەی گەورەی تر لە ڕێگای بەختەوەری گەلی عیراقدا ، ئەم سەركەوتنەشی وەدەست هێنا ٠

سلاو لە بیرەوەری شەشەمی بڕیاری خۆماڵی كردنی نەوت ، سلاو لەو سەركردایەتییە سیاسییەی بە هاوكاریو یەكگرتنی گەلەكەمان ئەم دەستكەوتەیەی بەدی هێنا ٠

بەرەو پتەوكردنی زیاتری یەكێتی گەلی عیراق بە عەرەبو كوردو كەمایەتییەكانیەوە ٠٠
بۆ پێشەوە ٠٠

ڕێ ڕەو

ئەم شۆڕشە شێوازێكی نوێیە ، شۆڕشە ، نەك هەر بە بەیاننامەی یەكەمیداو نەك تەنیا بە نیازەكانیشی بەڵكو بە بنەما مەبدەئیەكانیو سیاسەتەكانیو دروشمە تەكتیكیەكانیو ئامانجە ستراتیژییەكانیشی ٠
هاوڕێ صدام حسین

دەستكردی : غازي احمد سعداللە

حەوتەم پیشانگای مەڵبەندی ئیشی دەست

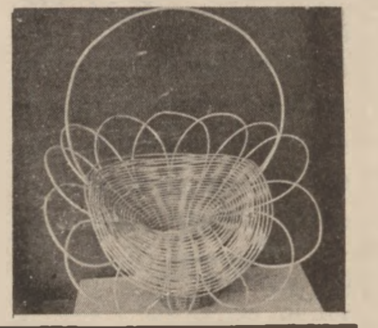

بە چاودێری بەڕێز ارشد احمد محمد پارێزگاری سلێمانی ، لەم ڕۆژانەدا ، مەڵبەندی ئیشی دەست لە پارێزگاری سلێمانی حەوتەم پیشانگای ساڵانەی خۆی كردەوەو ژمارەیەكی زۆرلە لێپرسراوانو جەماوەرێكی زۆر چوونە سەردانی ئەم پیشانگایە ٠

پیشانگاكە بریتی بوو لە شەش بەش : سیرامیك ، چنین ، وێنەو خۆشنوسین ، دارتاشیو هەڵكۆڵین ، پیشەسازیو داڕشتن ، لەگەڵ بەشی دروومان ٠

ئەوەی شایانی باسە لەو بەشانەدا بەرهەمی وردەكاریو سەرنجڕاكێشیان بە شێوەیەكی سەركەوتووانە پیشانداوە ، بەڵام بە بەراوردێك لەچاو بەرهەمی ساڵانی پێشوودا ، بە تایبەتی بەرهەمی ساڵی پار هەست بە چەشنە گەڕانەوەیەكو وەستانێك ئەكرێت ، واتە بەرهەمی ساڵی پاریان لەچاو ئەمساڵدا گەلێك سەركەوتووتر بوو ، دەربارەی ئەم تێبینیەمان خوشكە مهین عبدالحمید سەرپەرشتیاری مەڵبەندەكە وتی : هۆی ئەوە دەگەڕێتەوە بۆگۆڕینو دەستكاری كردنی بەرنامەی مەڵبەندەكەمان ، چونكە لە ساڵانی ڕابوردوودا ماوەی ئەو دەورانەی دەكرانەوە لە یەك بەشدا سێ مانگی ئەخایاند ، بەڵام ئێستا لە یەك بەشدا تەنها ماوەی یەك مانگ دەمێنێتەوە ، بێگومان ئەمەش كاری كردوتە سەر هەموو ڕوویەكی بەرهەمی پیشانگاكەمان ٠

كاتێك وێنە دەدوێت ئێوە چی دەڵێن ؟

لە كاتی گەشتەكەماندا بە ناو شاری هەولێردا ، هەروەك زۆر دیمەنی ئاوەدانیی چاك سەرنجی ڕاكێشاین ، هەروەها هەندێك جار ، دیمەنی سەیرو نەگونجاو ڕایدەوە ستاندین ٠

ئەم وێنەیە یەكێكە لەو دیمەنەسەیرانە ، جێگای كۆكردنەوەی تەنەكەشكاوو گوینەدڕاو لە ڕۆخی یەكێ لە شەقامە هەرە سەرەكیەكانی هەولێر « گەرەكی شیخ الله شەقامی خانقا » ٠ لەوەش سەیرتر ئەم دیمەنەوە نەبێ هەر لە سەرشەقامێكی سەرەكی بێت ، بەڵكو هەر لەو لایشەوە گۆڕستانێكی گەورەیەو گۆڕستانەكەش شورای بەدەوردا نیە !! ئێمە ئەم وێنەیە بەرچاو دەخەینو ئومێدی ئەوە دەكەین لێپرسراوان ، سەرنجو هەنگاوی چارەسەر یان لابێت !

پەراوێز

ڕوونكردنەوەیەك لە خاوەنی كتێبخانەی سلێمانیەوە

لە ژمارەی «٤٨»ی گۆڤاری بەیاندا ٠ پۆستەی خوێنەران كاك حمد مەجید قوتابی لە سانەوی سەلاحەدین نامەیەكی ناردوە بو ئەمبەشە ئەڵی گۆڤاری بەیان لە سلێمانی بە نارەحەت دەستدەكەوێ ، كتێبخانەی فلان «؟» گۆڤارەكە چەند ڕۆژێك ئەشارێتەوە دوایی بە نرخێكی گرانتر لە نرخەكەی خۆی ئەیفرۆشێتو لەگەڵ هەندێ گۆڤاری هەمە جورە ٠ئەمە شتێكی ڕاستەو ڕەنگە من لە مە زیاترم بەر گوێ كەوتبێ ٠

بەڵام لە هەموو شت ڕاستتر ئەوەیە كە دەبوو كاك حەمید ناوی ئەو كتێبخانەیەی كە گۆڤارەكەی بەو نرخە لێ كڕیوە ئاشكرا بكردایە تا هەمو كەس بزانێ ئەو كتێبخانەیەو خاوەنەكەی كێیە ٠ ڕەنگە كاك حەمید ناوی ئەو كتێبخانەیەی لەنامەكەیدا ئاشكرا كردبێ ٠ خۆ ئەگەر وابێ ڕەنگە گۆڤاری بەیان ناوی كتێبخانەكەی بۆیە نەنوسیوە كەپارێزگاری بكاتو نایەوێت بزڕیت ٠ بەڵام ڕەنگە خوێنەرانی گۆڤارو ڕۆژنامە كوردیەكان لە بیریان بێت كەدوو ساڵ لەمەوبەر ڕۆژنامەی « هاوكاری » شتێكی وەكوو ئەم شتەی نوسی ٠ بەڵام ناونیشانی كتێبخانەوخاوەنەكەی نەنوسی ٠ جا لەبەر ئەوەی من خۆم بەخاوەنی كتێبخانەیەك دەزانم لە سلێمانیو خۆم بەلێپرسراودەزانم بەرامبەر بەم جۆرەشتانە بە حوكمی ئەوەی وەكو وتمان خۆم بە خاوەنی یەكێك لە كتێبخانەكانی سلێمانی دەزانم ٠ بۆیە لە هەمانكاتدا بۆ ڕۆژنامەی « هاوكاری »م نوسی كە پێویستە ناونیشانی ئەو كتێبخانەیەو خاوەنەكەی بنوسێ ٠ لەبەردوو هۆی سەرەكی : یەكەم ئەو كتێبخانەیەی كەچاومڕێی ئەو بێت گۆڤارێكی كۆنی نەفرۆشراو لەگەڵ گۆڤارێكی تری بازاڕگەرمدا بفرۆشیت یا ئەو كتێبخانەیەی كە ئەوەندە هەلپەرست بێت بیەوێت لە گۆڤارێ یا ڕۆژنامەیەك چەند فلسێك زیاد وەرگرێت پێویستە هەمووكەسێكو هەموو خوێنەرێك زۆرچاك بیناسێت ، نەك هەرناسینیش ، پێویستە بەربەرەكانی بكرێت ٠ هۆی دووەم پێویستە لە سەر خوێنەر یا كڕیار هەربەنوسین بۆ ڕۆژنامەو گۆڤارەكان ڕازی نەبێت ئاگاداری لایەنە لێپرسراوەكان « الجهات المسؤولة » بكات بۆ ئەوەی سزای خۆی وەربگرێت ٠ خوێنەرە بەڕێزەكان ٠ گۆڤارو ڕۆژنامە كوردیە خزمەتگوزارەكان ٠ ڕێگای كاری نارەوا مەدەن بو ئەوەی ئێوەش هاوبەش نەبن تیایدا ٠ ئەو كردارەی كە كاك حەمیدوهاو وێنەكانی ئەیلێنو ئەینووسن لە گۆڤارورۆژنامەكاندا ، دوور نیە كە لەگەڵ منیان بێت ٠٠بەڵام لەبەر ئەوەی ئێستا لە شارەكەماندا كتێبخانە زۆرەدەست نیشانی ئەو جۆرە كەسو كتێبخانەكەی ناكرێت كەواتە شمتەكە وون كراوەو باسەكەش هەر وەكو خۆی مایەوە ٠ خەتا باریش ئەو كەسو دامو دەزگایەن كەئەو جۆرە كەسانە ئاشكرا ناكەن ؟ چونكە هیچ خاوەن كتێبخانەیەك خۆی نآكات بە خاوەنی ٠ ملی هەر كەس بكریت ئەڵی من نیم ئەوەی ترە ٠ كە وابوو ئیشە كەچار نەكراو ئەمانەش هەمووی قسەی ناو گۆڤارو ڕۆژنامەكانن ٠٠ ئیتر هەربژین ٠

عمر عبدالرحمن رحیم ـخاوەنی كتێبخانەی سلیمانی ـ لە سلیمانی

ئەم جگەر گۆشانەو مامەڵە لەگەڵ ڕەنگە جوانەكاندا

پەیمان حسین

لەم دواییەدا ، منداڵە وردیلەكانی باخچەی منداڵان لە پارێزگای سلێمانی« باخچەی خۆماڵی » پێشانگایەكی وێنەی دەستكردی منداڵەكانیان كردەوە ٠ جگەر گۆشەكانمانویستیان پیشانمان بدەن ، چۆن مامەڵە لەگەڵ ڕەنگەجوانە جۆربەجۆرەكاندا دەكەن ٠

سەركەوتووانە مامەڵەیان كردبوو ، سەركەوتوو بەقەدەر خاوێنی هەستی منداڵ ، سوورو زەردو سەوزو شین ، گوڵو گوڵزارو ئاسمانو باڵندە ، خۆشەویستی ٠٠ دۆستایەتیو دەست لە ناودەست بەرەو سبەینێی باشتر بۆ زیاتر بەختیاری ئەم جگەرگۆشە ئازیزانە ٠

« ڕێبوار بكر » منداڵێكی چوار ساڵانە ، دەستی گرتینو لە هوڵی پێشانگاكەدا ، تابلۆكانی خۆی نیشان داین ، دوای ئەو « ندی محمد امین » تابلۆی « ئاسمانو ڕۆژی » خۆی نیشاندا ین ٠٠

هەر بەم بۆنەیەوە ، لەگەڵ خوشكە «پەیمان حسین كەریم» بەڕێوەبەری باخچەی خۆماڵیدا بەپۆلەكانی باخچەكە داگەڕاین كە بریتییە لە سێ پۆلو «١٢٠» منداڵی وردیلەی تیایەو تەقەلاو خۆهیلاك كردنی ئەو مامۆستایانەی لەو باخچەیەدا كاردەكەنو ئەو جگەرگۆشانە پەروەردە دەكەن شایانی ڕێزە ، هەر لە سەعات ٨ی بەیانییەوە هەتا سەعات ٣٠ر١٢ی نیوەڕۆ خەریكی فێركردنو ڕاهێنانی ئەو منداڵانەن ٠ شوێنی تایبەتی نان خواردنی منداڵەكانمان دی ڕێكوپێكو پاكو خاوێن بوو ٠٠٠

سلاوی خۆشەویستی بۆ ئەو جگەرگۆشە خۆشەویستانەی ، بە خۆشەویستی مامەڵەیان لە گەڵ ڕەنگە جوانەكاندا كردبوو ٠٠

سلاوی ڕێز بۆ ئەو دڵسۆزانەی خۆیان لە گەڵ پێگەیاندنیاندا هیلاك دەكەن ٠

نەك هەر وێنە دروست دەكەم ، گۆرانیشتان بۆ دەڵێم

ئێمە ئەم وێنە جوانانەمان دروست كردووە !

لایەك لە پیشانگای جگەرگۆشە نازدارەكان

چاپكراوی نوێ

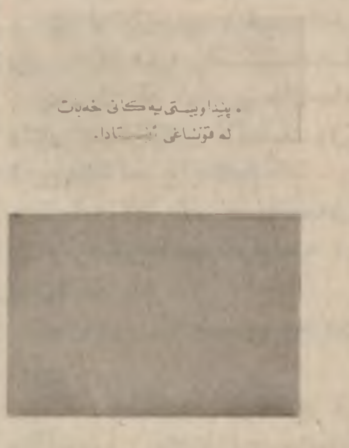

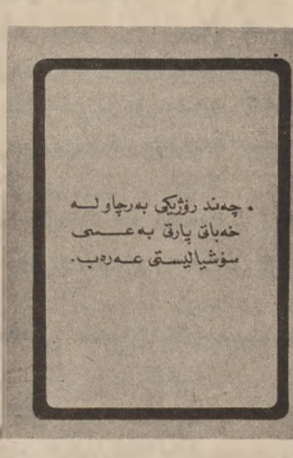

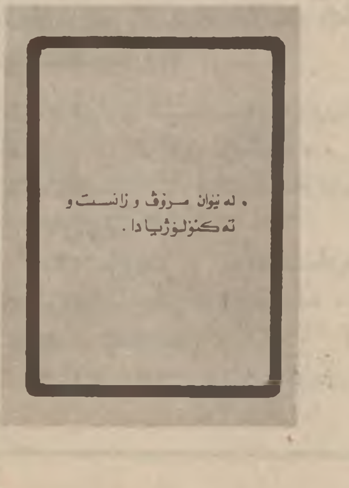

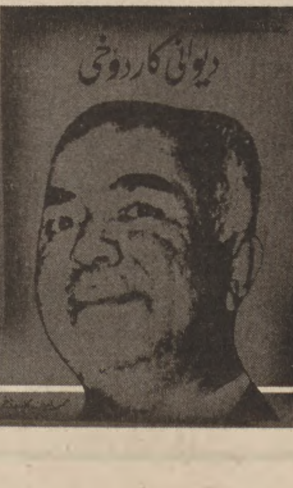

سێ چاپكراوی ڕۆشنبیری فیكری

لە چاپكراوەكانی دەزگای ڕۆشنبیریو بڵاوكردنەوەی كوردی سێ نامیلكەی ڕۆشنبیری فیكری دەرچووە : یەكەمیان « لە نێوان مرۆڤو زانستو تەكنولوژیادا » كە یەكێكە لە نووسینەكانی دوكتۆر الیاس فرح ٠ دووەمیان « چەند ڕۆژێكی بەرچاو لە خەباتی پارتی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست » ، سێیەمیان « پێداویستییەكانی خەبات لە قۆناغی ئیستادا » ٠

دیوانی كاردۆخی

هەروەها لە چاپكراوەكانی ئەم دەزگایە « دیوانی كاردۆخی » دەرچووە كە بریتییە لە شیعرەكانی شاعیری كلاسیكی « محمد امین كاردۆخی »و بە قەوارەی گەورە چاپكراوەو بریتییە لە «١٢٠» لاپەڕە ٠

Institut Kurde de Paris

دەزگای رۆشنبیریو بلاوکردنەوەی کـوردی
مەیـدانی الخلانی شـەقامی • الجمهورية •
بەغدا – س٠پ ١٤٠١٦ تەلەفۆن ٣/٦٨٣١١ خـەت

سەرنووسەر : محمد امین محمد

٤ لاپەرە

هاوکاری

٢٥ فلس

ئەو ریگایەی هەلمان بژارد ، ریـگای ئازادیو سەرفرازی ، ریگای باوەربەگەلو وەدی هینانی قازانجو ئاواتەکانی ریگایەکی سەختە ، بەلام هەر ئەو خۆی ریگای سەرکەوتنە •
سەرۆکی فەرماندە
احمد حسن البکر

● دوو شەممەی ١٩ی حوزەیران ١٩٧٨ ژمارە ٤٣٠ ●
سالی ١٩٧٠ دامەزراوە
● الاثنين ١٩ حزيران ١٩٧٨ العدد ٤٣٠ ●

فیداکارانی فەلەستین تەقینەوەیەك لەقدسی داگیرکراودا بەرپادەکەن

لەبروسکەیەکدا بۆ سەرۆکی فەرماندەو هاورێ صدام حسین

بەشدارانی دەورەی رۆشنبیری کرێکارانی فەلەستین دەستی رێز لەهەلوێستی عیراق دەنێن

بەشدارانی دەورەی رۆشنبیریی کریکارانی خاکی داگیرکراو بەلێنیان بە سەرۆکی بەرێز احمد حسن البکرو بەرێز صدام حسین جێگری سـەرکردایەتی شۆرش داوە کە بەردەوام دەبن لە سەر رێگای خەباتو شەری رزگاریخوازی میللی بۆ ئازادکردنی تـەواوی خاکی فەلەستیندا • ئەمەش لەو بروسکەیەدا هاتووە کە دوێنێ لەکۆتایی دەورەکەیان کە لەسێ ئـەم مانگەدا دەسـتی پێکردبوو ناردویانەو ئەمەش دەقەکەیەتی ••

رۆژی دەرچوونی خوێنـدکارانی دەورەی رۆشنبیری کریکارانی خاکی داگیرکراو کە لـە ئامۆزگای رۆشنبیری کریکارانی عەرەبو لێکۆلینەوەی کار کە سەر بە رێکخراوی کاری عەرەبەو لەماوەی ٦/٣ – ٧٨/٦/١٨ لە بەغدا سازکرا بەهەل دەزانین کە بەشانازیو سـەربەرزیمانەوە سوپاستان بکەین بەرانبەر ئەو خۆشەویستیو میوانیەی کە لە خـاکی عیراقی شۆرشدا بەرانبەرمان نوینرا •

بەلێنتان دەدەینێ کە بەردەوام بین لەسەر ریگای خەباتو شەری رزگاریخوازی میللی بۆ ئازاد کردنی تەواوی خاکی نەلەستین •• هیوادارین کە هەمیشە لە تەندروستیو پێشکەوتنو گەشانەوەدا بن کە چاکەی هەموو نەتەوەی عەرەبی تیابێ •

خوێندکاران
لە دەورەی رۆشنبیری کرێکارانو دەوری لە وریاکردنەوەی نیشتمانیو نەتەوەیی لـە خەباتی عەرەبدا لـە پێناوی رزگاکردنی فەلەستیندا

سەرۆکی بەرێز پێشوازی بەرێز طەیاسین دەکا

دوێنێ بەیانی سـەرۆکی بەرێز احمد حسن البکر لـە مەکتەبی رەسمی خۆی لـە کۆشکی کۆماریدا پێشـوازی بەرێـز طە یاسین رمضان ئەنـدامی ئەنجـوومەنی سەرکردایەتی شۆرش وەزیری نیشـتەجێو ئاوەدان کردنەوەی کرد بە بۆنەی چوونیەوە بـۆ دەرەوەی ولات بە سەرۆکایەتی وەفدێکی رەسمی بـۆ بەشداری کردن لـە کۆنگرەی عەرەبی بـۆ نیشتەجێو ئاوەدان کردنەوە کە ئەمرۆ لە تونس دەست بـە کاروباری خۆی دەکا •

بەرێز طە محی‌الدین پێشوازی بالیۆزی بنگلادێش دەکا

دوێنێ بەیانی بەرێز طـە محی‌الدین معروف لە مەکتەبی رەسمی خۆی لـە ئەنجومەنی نیشتمانیدا پێشوازی بەرێـز عبدالباری بالیۆزی کۆمـاری بنگلادێش کرد •
لە چاوپێکەوتنەکەدا باسـی پەیوەندی دووقۆلی نێـوان هەردوو ولات کرا •

رێو شوێن دانان بۆ یەکەم کۆنفرانسی عەرەبی بۆ وزە
ابو ظبی : ئا٠د٠ع

لە (٢٦)ی ئەم مانگـەدا کۆبوونەوەی سـەرەتایی نوینەرانی ولاتانی نەوت بـۆدەرەوەنێر لە ابو ظبی دەگیرێ بۆ دانانی رێو شوێنی تایبەتی کۆنفرانسی عەرەبی یەکەمی وزە کە بریارە مانگی ئازاری ئایندە لە ابو ظبی بگیرێ •
لەو کۆنفرانسەدا کـە نوینەرانی ژمارەیەك لە ولاتانی عەرەبو هەندێ رێکخراوی نێودەولەتان کە سەروکاریان لـە گەل مەسەلەی وزەدا هەیـە تێیدا بەشدارەبن ، ئـەو مەسەلانەی باس دەکرێن کـە پەیوەندیان بە وزەوە هەیە چ لە بواری عەرەبو چ لە بواری نێو دەولەتاندا و گوێ لـە بیروڕای عەرەبەکان ئەگیـرێ دەربارەی بلری وزەی جیهانیو ناسینی تەئسیری ئالو گۆڕەنێو دەولەتیەکان لەسەر باری وزەی عەرەبی •

فەلەستینی داگیرکراو ئا٠د٠ع :
فیدائییە عەرەبەکان پێـرێ کەپسوولێکی پڕ تەقەمەنیان لە یەکێ لە دەزگاکانی زایـۆنی دوژمن لـە نیشـتگەی « العیزاریە »ی سەر رێگای قودسو ئەریحا لە رۆخـی رۆژئاوا تەقاندەوە •
ئەمە پێرێ شەو لە لایـەن رادیۆی دوژمنەوە ئاشکرا کرا ، کە وتی ژمارەیەك لـە هاولاتیە عەرەبەکان بە تاوانی پەیوەندی بوون لەگـەل تەقینەوەکەدا ، لەلایەن پۆلیسی زایۆنیەوە گیراون ، بـەلام ئەم رادیۆیە ، وەکو پیشـەی هەمیشەیی خۆی ، باسی ئـەوزیانەی نەکرد کە لـەم تەقینەوەیەدا لە دوژمـن کەوتوە •
لەلایەکی تـرەوە کاربەدەسـتانی داگیرکاری زایۆنی نەیانهێشت سەرۆکانی شارەوانی رۆخی رۆژئـاوا کۆبوونەوە بکەن بۆ باس کردنی باری گشتی ناوچەکانیان •
ئاژانسـی دەنگوباسی فەلەستین (وەفا) رایگەیاندا کەدا کاربەدەستانی دوژمن ئەم کۆبوونەوەیەیان بـە بیانووی ئەوەوە قەدەغەکردوە کە گوایە بۆنی سیاسەتی لێدێ •

هەلبژاردنی ئەنـدامانی ئەنجومەنی نیشتمانی پیرۆ
لیما – ئا٠د٠ع

دوێنێ پێنج ملیـۆن کەس دەستیان کرد بە دەنگدان بـۆ هەلبژاردنی ئەندامـانی ئەنجومەنی نیشتمانیی تازەی پیرۆ ، وەکـو هەنگاوێکی سەرەتایی کە لەلایەن حکومەتی سەربازی ئێستاوە نراوە بەرەو گەڕاندنەوەی دیموکراسیەت بۆ ئەو ولاتە •
ئەم ئەنجومەنە دەستورێکی نوێ بـۆ ولات دادەنێو ورێو شوێن رێك دەخا بـۆ هەلبژاردنی سەرکومار بۆ ئەو ولاتە لە سالی (٩٨٠)دا •
حیـزبە سـیاسیەکان هەرەومزکاری هەلبـژاردنی خۆیان بۆ رەخنەگرتنی توند لە حکومەتی سەربازی بـەکار هێنابوو لە سەر خـراپ هەلسوڕاندنی کاروبـاری ئابووریو لەچەمەرنانی مافـە مەدەنیەکان لەلایەن ئـەو حکومەتەوە •

دادگایەکی ئیرانی حوکمی گرتنی چوارقوتـابی دەدا

دوێنێ یەکێ لەدادگاکانی شاری اصفهان بریاری گرتنی چوار قوتابی داوە بـۆ ماوەی چوارمانگ بەتاوانی گێرە شێوێنیو تێکدانـی ئاسایشی دانشگای شارەکە • ئەوەی شایانی باسە بەشـی زۆری دانشگاکانی ئیران لـە مانگی ئەیاری رابردوودا گەلێ کردەوەی توندوتیژو ئاژاوەی تیا رویداو بووە هۆی گرتنو موحاکەمە کردنی ژمارەیـەك لە قوتابیەکانیاندا • لە لایەکی ترەوە پانزەکـەس دەمو چاویان بە دەمامكدا پۆشیبوو لە هەمان رۆژدا هێرشیان بردۆتە سەر دانشگای فردوس لە شاری مشهدو چەنـد بۆمبایەکیان فرێ داوەتـە ژووری یاساولەکـانی دانشگاو بۆتە هۆی کوشتنی یەکێ لە یاساولەکانو بریندار کردنی دوانی تریان •
ئاژانسی دەنگوباسی ئیران (پارس) رایگەیاند کە ئـەو کەسانە هەموویان لـە دوای ئەوەی ئاگریان بەرداوەتـە ژووری کارەبای دانشـگاو شووشەی پەنجەرەکانیـان شکاندووە توانیویانـە رابکەن •

سەرۆکی سۆمالی سـەر لـە بەریتانیـا دەدا

دوێنێ لە لەندەن راگەیەنرا کە سەرۆکی سۆمالی محمـد سیاد بری لەو رۆژانەدا لـە چوارچێوەی ئەو گەشتەیـەی کە ژمارەیەك لە دەولەتـە رۆژئاواییەکانی ئەوروپا کـە فەرەنساو بەلجیکاو ئەلمانیای فیدرالو ئیتالیا دەگرێتـەوە سەر لە بەریتانیاش دەدا •

لە گەشتەکەیدا سـەرۆك بری گفتوگۆ لەگـەل کاربەدەستانی دەولەتـە ناوبراوەکان دەربارەی کێشە هاوبەشیە جۆراوجۆرەکـان دەکا •

کاسترۆ (سیا) تاوانبار دەکا

سەرۆکی کوبا فیدل کاسترو سیای تاوانبارکرد بەوەی کە بە نهێنی هەولدەدا بۆ لـە ناوبردنی حکومەتی ئۆگستینۆ نیتۆ لە ئەنگۆلا •

کاسترۆ لە چاوپێکەوتنێکدا کە پێرێ شەو لە رادیـۆی نیویۆرك بلاوکرایەوە وتی کە کوبا گەلێ زانیاری لەلایە کە سیا ئێستاکە لەگـەل بزووتنەوەی یونیتا – کە دژی حکومەتی ئەنگۆلایە بۆ ئـەو مەبەستە پەیـوەندی دەکا • لەلایەکی ترەوە کاسترۆ ئـەو دەنگوباسەی بە درۆ خستەوە کە دەلێ کوبا یارمـەتی شۆرشگێرەکانی هەرێمی شابا داوە •

ولاتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکاو رژێمی میسر رێکەوتننامەیەکی یارمەتی مۆردەکەن

پێرێ شەو ولاتـە یەکگرتووەکانی ئەمەریـکاو رژێمـی میسـر رێکەوتننامەیەکیان لە قاهیرە مۆرکردو بە پێی ئـەم رێکەوتننامەیە سـندوقی یارمەتی ئەمەریکایی ٤٣ ملیۆن دۆلار بە قەرز دەداتە میسر •

ئەو رێکەوتننامەیە لە جیاتی رژێمی میسرەوە وەزیـری ئازوقە مۆریکردو لە جیاتی حکومەتی ئەمەریکاوە ولیم دانی جێگری سەرۆکی ئەنجومـەنی ئیدارەی کۆپانیای بـلاك ئاندفشن مۆری کرد •

بەبۆنەی سـەردانەکەیەوە بـۆ ناوچـەی ئـۆتۆنۆمی

بەرێز وەزیری رۆشنبیریو هونەر بۆ « هـاوکـاری » دەدوێ

● کات ژمێری یەکو نیوی دوای نیوەرۆی رۆژی سێ شەممە رێکەوتی ١٦–٥–٩٧٨ بەرێز کریم محمـود شنتاف وەزیری رۆشنبیریو هونەری بە سەردانێکی رەسمی هاتـە پارێزگای سلیمانیو وەزیری بەرێز لە لایـەن بەرێز جعفر عبدالکریم حسین جێـگری پارێزگاری سلیمانیو هەمـوو سـەرۆك دائرەکانـی سلیمانیەوە پێشوازی کـراو لەم سەردانەدا بەرێـزان بەرێوەبەری گشـتی شوێنەوارەکانو بەرێوەبەری گشتی خزمەت گوزاری هاوینە هـەوارەکان هاورێیەتی وەزیری بەرێزیان کرد •

● وەزیری بەرێز لـە دیوانی پارێزگادا لەگەل بەرێز جعفر عبدالکریم حسین جێگری پارێزگای سلیمانیو سـەرۆك دائرەکانی سەر بـە وەزارەتەکەی کۆبـووەوە • دەربارەی هەموو گیـرو گرفتەکانی هاوینە هـەوارو شوێنەوارەکانی پارێـزگاکە دوان • وەزیری بەرێز ئەوەی دوپـات کردەوە کە زۆر پێویسـتە گرنگیەکی باش بدرێت بە لایەنی هاوینـە هەواریو چۆنیەتی پێش‌خستنی سـەیرانگاو هاوینـە هەوارەکانو بە هەموو جۆرێك پێویستیان بۆ ئامادە بکرێتو هاولاتیان هان بدرێن بـۆ ئەوەی لە وەرزی هاوینـدا نەچنـە دەرەوەی ولاتو رو بکەنە هاوینە هەوارەکانی ئەو ناوچانە • هەروەها بەرێز جعفر عبدالکریم جێگری پارێزگاری سلیمانی داوای ئەوەی کرد کە یارمەتی تـەواوی پارێزگاکە بدرێت بـۆ جێبەجێ کردنی نەخشەی دانراو بۆ هاوینـە هەوارەکانی شـارەکەو داوای هەندێ خەیمەی سـیاحیو پێویستی تری کردو وەزیـری بەرێز پەیمای جێبەجێ کردنی داواکاریەکانی داو • هەر لـەم روەوە بەرێـز نوری نجم المرسومی بەرێوەبەری گشتی خزمەت گوزاری هاوینـە هەوارەکان وتی •

● ئەتوانم بلێم کە ئێمە گرنگیەکی باشمان داوە بـە ناوچەی سلیمانی بە تایبـەتی لەروی ئاوەدان کردنـەوەی هاوینە هەواریەوەو وامان بریار داوە کە نوسینگایەکی تایبەتی بۆ هاوینە هەوارەکانی سلیمانی بکەینەوەو ئێستاش خـەریکی پێکهێنـانی پێویستیەکانیانین • ئەمە لـە کاتێکدا کە لە شوێنەکانی تردا بـە دوو سـێ پارێزگا نوسینگایەکمان بۆ کردۆتەوە •
هەروەها نیازمان وایە کـە پرۆژەیەکی هاوینە هەوارانە لە ناوچەی سلیمانیدا بکەینەوەو ئەمەشمان لە پلانی پێگەیاندنی نەتەوایەتیدا دیاری کـردوە لەوانەشە لـە ناوچـەی دەربەندیخاندا بێتو هەروەها پشکنینێکی گشتیو فراوان لە ناوچەکەدا کراوە بـۆ زانینی چۆنیەتی ئاوەدان کردنـەوەی ناوچەکە •

● دوای ئەوە دەربـارەی سەردانەکەی بۆ شـاری سلیمانی وەزیری بەرێز وتی •
+ لەسـەر بریـاری سەرکردایەتی سیاسـی هاتوینەتە ناوچەی ئۆتۆنۆمیو بەراسـتی سەرکردایەتی

بروانە : ل : ٢

حکومەتی زائیر داوای یارمەتی بە دەولەتە رۆژئاواییاکان دەکا

پێرێ شەو سـەرچاوە دیپلۆماسییەکان لە کینشاسادا رایانگەیاند کە حکومەتی زائیر داوای لـە دەولەتـە رۆژئاواییەکان کردووە کـە سەرلەنوێ یارمەتی سوپایی بۆی بنێرن لە دوای ئـەو راپۆرتانەی کە پێگەیشتووە کە گوایە جارێکی تر هەزار لـە شۆرشگێرەکان لە گونـدی کواشیدا هاتوونەتە هەرێمی شابا •
بەلام تا ئێستا هیچ شتێکی رەسمی لەلایـەن حکومەتی زائیرەوە دەربارەی ئـەو بزووتنەوەیە کە دوای مانگێك لە کشانەوەی هێزەکانی بەرەی نیشـتمانی رزگاریخوازی کۆنگۆزائیر لـە کولۆیزی رویداوە دەرنەچوە • لەلایەکی ترەوە سەرچاوە شارەزاکانی کینشاسا بلاویان کردوە کـە بریاروایە رۆژی شەممەی داهاتو وەفدێکی سـوپایی چینی بەسەردانێك کە هەفتەیـەك دەخایەنێ دەگاتە زائیر بـۆ گفتوگۆکردن سـەبارەت یارمەتی سوپایی بۆ زائیر •

راوێژکاری ئەلمـانیای رۆژ ئاواو سەرەك وەزیری ئیتالیـا باسی پەیوەندی دوو قـۆلی ولاتەکانیان دەکـەن

پێرێ شەو هیلموت شمیدت راوێژکاری ئەلەمانیای رۆژئاوا لە هامبۆرگەوە کۆبوونەوەیەکی لە گـەل جولیۆ اندریۆتی سەرەك وەزیری ئیتالیا کردووەو تیادا باسی پەیوەندی هاریکاری هەردوو ولات کرا لـە بواری ئابووریو کێشـە دەولەتیەکان کە بایەخێکی هاوبەشی هەیـە لەلای هەردووکیانەوە •

سەرۆکی قوبرس سەر لە بەریتانیادەدا

دوێنێ لـە نیقۆسیادا بلاوکرایەوە کـە سپیروس کبریانو سەرکۆماری قوبرس رۆژی پێنجشەممەی داهاتـو بەسەردانێکی رەسمی کە چوار رۆژ دەخایەنێ سەر لـە بەریتانیادەدا •
سەرۆکی قوبرسی لـە سەردانەکەیدا گفتوگۆ لە گەل جێمس کالاهان سـەرەك وەزیری بەریتانیاو ژمارەیەك لـە ئەندامەکانی حکومەتەکەی دەکا دەربارەی دواقۆناغەکانی مەسەلەی قوبرسەوە •

هێرشێکی ئەسیوبی بۆ سەر خاکی ئازادکراوی ئەریتیریا
بیروت – ئا٠د٠ع :

پێرێ شـەو بـەرەی رزگاریخوازی ئەریتیریا لـە بەیروتەوە رایگەیاند کـە هێزەکانی رژێمی سـەربازی ئەسیوبیا هێرشێکی فراوانیان بە تـۆپو تانكو فرۆکەوە کردووە بۆ سەر خـاکی ئازادکراوی ئەریتیریا لـە هەرێمی الحمیرادا •
لە بەیاننامەیەکدا ، کـە بەرەی ئەریتیریا پێرێ شەو لە بەیروتـەوە بلاوی کردۆتەوە وتی شۆرشگێرەکان زیانێکی گەورەیان بـە هێـزە ئەسیوبیەکان گەیانـدووە • هەروەها بەیانی بەرە وتی ئەو هێرشەی ئەسیوبیا یەکێکە لە پلانەکانی ئەو رژێمە کـە دەیەوێ شۆرشی ئەریتیریـا دەم‌کوت بکا •

« هاوکاری » بە چوار لاپەرە

لەبەر ئەو کێشەو بەرەیەی بەهوی نەبوونی چاپخانـەوە رووبەرووی دەسـتەی نووسەرانی « هاوکاری » بووە ، ناچارین لەم ژمارەیەوەو تـا چـەند ژمارەیەکی تریش ، رۆژنامەکەمان بە تەنیا چوار لاپەرە بلاوبکەینەوە •
ئێمە لەکاتێکدا ، ئـەم هەوالە بەخوێنەرانی بەرێـز رادەگەیەنین ، حەز دەکەین ، ئەو راستیە ئاشکرا بێت ، کە ئەم گیروگرفتەی لەرووی چاپخانەوە تۆشمان بـووە ، شتێکی وەختیەو بەم زووانە رۆژنامـەی « هاوکاری » دەچێتەوە دۆخی جارانـیو بەلێنی تەقەللای فراوان تریشی دەدەین ، بـە هاوکاری دلسۆزانو پشـتگیری خوێنەران •

« هاوکاری »

ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش بریاری دەهەمین دەستلێدانی یاسای کارکردنی دەرکردووە

ئەنجومەنی سـەرکردایەتی شۆرش یاسـای دەهەمین دەستلێدانی یاسای کارکردنی ژمارە (١٥١)ی سالی ١٩٧٠ی دەرکردووەو سـەعاتی ئیش-کردنی کریکارانی دیـاری-کردووە •

ئەم دەست لێدانە نوێیـە رێگای داوە بەزیادکـردنی سەعاتی ئیش‌کردنی کرێکاران بۆ بەرەورووو وەسـتانەوەی پالەپەستۆی وئیشوکاریکـی نائاسایی‌یەی وەیا لـەکاتی چاککـردنو نوێ‌کردنەوەی مەکینەو ئامیریکارکردندا کە بەهۆیانەوە ئیشوکار رادوەسـتێت هەروەك دەسـت لێدانەکە رێگای زیادکـردنی سەعاتی کارکردنی داوە لەکاتی (جەردی) سالانەداو ئامادەکردنی بودجەو ئامادەبون بـۆ پاکۆکردنی وەرزو هەروەهـا بەبۆنەی عەتەلـەو جەژنی رەسمی‌یەوە •

دەستلێدانەکە لـە ماددەی دوهەمیدا سەعاتی زیادەکاری دیاری‌کردووە بە سـەعاتێك لەوکارە پیشەسازیانەدا کـە بەنوبە لەرۆژدا دەکـرێت وە رۆژی چـوار سەعاتیش لەئیشو کاری تەکمیلـیو تەحـزیری ئیشوکاری پیشەسازیدا ، ئەویش لـە حالـەتی بەرەو رووبوونەوەی ئەوئیشو کارانە نائاساینو ئەویش بەشێوەیەکی وەختی • ئەمەش تەواوی یاساکەیە••

بەپێی دەسەلاتی برگەی (أ) لەماددەی چلو دووی دەستوری وەختی ئەنجومەنی سەرکردا-یەتی شۆرش لـە کۆبوونەوەی ٧–٦–١٩٧٨ دا بریاری ئـەم یاسایەی خوارەوەی داوە ••
ژمارە (١١٠) سالی ١٩٧٨
چاك کردنی یاسـای کارکردنی ژمـارە (١٥١)

سالی ١٩٧٠ :
ماددەی یەکەم :
برگـەی (ب) لەماددەی شەستو حەوتی چاککراوی یاسای کارکردنی ژمـارە (١٥١)ی سـالی ١٩٧٠ لادەبرێت وە ئەمە جێـگای دەگرێتەوە (ب) دەکرێـت بەپێی ئەم یاسـایە ژمارەی سەعاتەکانی کارکـردن زیادبکرێت لەیەکێك لـەم حالەتانـەدا بەمـەرجێ رەزامەندنی وەزیرو لیژنـەی نیقابە لەپێشەوە وەرگیرابێ لەپرۆژەکانی کەرتی تایبەتی‌دا لەگەل پێشـەکی وەرگرتنی رەزامەندنی وەزیری پسـپۆر لەلیژنەی نیقابیدا وەلێـر پرسراوی راستەوخـۆی بەرێوە بردن ، لەبەرێوەبردنو راگەیاندی وەزارەتەکانـدا ، سـەرۆکی بەرزی بەرێوەبردن کەپەیوەندی بەوەزارەتەکانەوە نەبێت بەوەزیری پسـپۆر دادەنرێت •

١ – ئەگەر کارەکە بـۆ بەرەو روبوونـەوەی پالەپەستۆی کارێکی نائاسای بوو •

٢ – ئەگەر کارەکە لەپێناوی چاك‌کردنو نوێ کردنـەوەی ئەو مەکینـەو ئامێرانەبوو کەراوەستانیان لەوانـەیە ببێتەمایەی راوەستانی کـارو لەئیش کەوتنی ژمارەیەکی زۆر لەکرێکاران •

٣ – ئەگەر کارەکە بـۆ قوتارکردنی کەرەسەو بەرهەم بوو لە یەك کەوتنو زیانهێنان

٤ – ئەگەر کارەکە بـۆ مەبەستی (جەردی) سالانەو ئامادەکردنی بۆدجەو خۆ ئامادە کردنی بـۆ پاکۆکردنی وەرزو دەستکردن بـەوەرزی نوێ بو وەیا لـە موناسەباتی وەرزی تایبەتیو عەتەلـەو جەژندا بوو •

٥ – ئەگەر کارەکە بـۆ مەبەستی پەرەپێـدانو زیادکردنی بەرهەم بوو •
ماددەی دووهەم :

دەقی ماددەی شـەستو هەشتی یاساکە دەبێتە برگەی (أ) و ئەمەی بـۆ زیاددەکرێتو دەبێتە برگەی (ب)ی ماددەکە •

ب – (١) نابێت سەعاتی زیادەکار لـە ئیشوکاری پیشەسازیدا کە بەنوبەدەکرێت رۆژی لەسەعاتێك تێپەربکات •

٢ – نابێت سەعاتی زیادەکار لەئیشوکاری تەحزیـریو تەکمیلی ئیشوکـاری پیشەسازیدا وەیا لەبـەرەو روو بونەوەی ئەو ئیشوکارانەدا کە ئاسایی نین رۆژی لـە چوار سەعات زیـاتر بێت ئەویش بەشێوەیەکی وەختی •

٣ – نابێت سـەعاتی زیادەکار لەوئیشو کارانەدا کە پیشەسازی نین رۆژی لە چوار سەعات تێپەر بکات •
ماددەی سێهەم :

ئەم یاسایە لە رۆژنامەی رەسمیدا بـلاو دەکرێتەوەو وەزیرەکان پەیرەوی دەسەلاتی دەکەن •

احمد حسن البکر
سەرۆکی ئەنجومەنی سەرکردایەتی شۆرش

خۆپیشاندانێکی گەورە لـە شاری فرانکفۆرت

پێرێ ئێوارە حەوت کەس‌لە شاری فرانکفـۆرت بریندار‌بووە کاتێك کە زیاترلە دوو هەزار کەس لـە خۆپیشاندەرە چەپرەوەکـان‌شەرێکی توندوتیژیان لەگەل هێزەکانی پۆلیسی شارەکـەکردووە • هێزەکانی پۆلیس ئاویان بەکارهێناوە بـۆ بەرتکردنەوەی خۆپیشاندە-رەکانو ئەوانیش بەردیـان‌تێ‌گرتوون •
بریندارەکان چەند کـەسێکیان لە هێزەکـانی پۆلیس‌بوون •

Institut kurde de Paris

دەفتەری میوانداری

دوێنێ بەڕێزان لیون توراس فەرمانڕەوای بانقی نیشتمانی کوباو کۆنس ئوکوت وەزیری هاتوچۆی تورکیاو وەفدی مسوئەلانی هندستان چونەتە کۆشکی کۆماریو بە بۆنەی سەردانیان لە وڵات ناوی خۆیانیان لە دەفتەری میوانداریدا تۆمار کردووە ·· هەروەها بەڕێز انور عبدالقادر محمد باڵوێزی عیراق لە کۆماری چیکوسلۆفاکیای سۆشیالیستی چۆتە کۆشکی کۆماریو بۆ دوعا خوازی ناوی خۆی لە دەفتەری میوانداریدا تۆمار کردووە · هەروەها بەڕێز دکتۆر ابراهیم النوری بەڕێوەبەری گشتی کاروباری تەکنیکی لە وەزارەتی تەندروستی چۆتە کۆشکی کۆماری بۆ سوپاس کردنی سەرۆك بە بۆنەی تەرفیع کردنیەوە ناوی خۆی لە دەفتەری میوانداریدا تۆمار کردووە · هەروەها بەڕێزان دخیل علی الهلالی سەرۆکی دەزگای گواستنەوەی وشکانیو ئەندازیار عبدالتواب عبدالله ملا حویش سەرۆکی دەزگای گشتیی پیشەسازی ئەندازیاری چونەتە کۆشکی کۆماریو بۆ سوپاس کردنی سەرۆك بە دانانیان لەم پایە نوێیەیاندا ناوی خۆیان لە دەفتەری میوانداریدا تۆمار کردووە ·

شۆڕش بنکەی کشتوکاڵ پتەو دەکا

شۆڕش بنکە سەرەکیکانی کشتوکاڵی پتەوتر کردووە بە جۆرێکی ئەوتۆ کە ستراتیژیەتێکی درێژخایەنی بۆ پەرەپێدانی کشتوکاڵ وەنگ رشتووەو لە ڕێگای چەند نەخشەیەکی کامڵی تیروپڕەوە چارەسەرێکی بنەڕتی بۆ زوربەی زۆری گیروگرفتەکانی مەیدانی کشتوکاڵ داناوە ، بە جۆرێك دەخێکی لەبار بێتەکایەوە کە وڵات لە ئاڵوگۆڕی بەرەو سۆشیالیستیدا سەرکەوتنێکی تەواو وەدەست بهێنێ لە پێناوی زیادکردنو چاککردنی بەرهەمی کشتوکاڵیدا ·

وەك ئاشكرایە وڵات پێش بەرپابوونی شۆڕشی ١٧ی تەممووز تووشی تەنگوچەڵەمەیەکی گەورە هاتبو بە شێوەیەکی ئەوتۆ مەیدانی ئابووریی کشتوکاڵمانی شڵەقاندبوو لەلایەکەوە شۆرەپەلی بەسەر زەوی زارێکی زۆردا کێشابوو بە جۆرێك لە کشتوکاڵدا کەڵکی لێ نەدەبینرا وە لەلایەکی ترەوە بەرهەمی کشتوکاڵی بە شێوەیەکی دیار نزم ببۆوە ، ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە بەشێکی زۆر لە جوتیاران زەوی و زارەکانیان بەجێ بهێڵنو رووبکەنە شارەکان ، لەلایەکی ترەوە دواکەوتوویی ئابووریو کۆمەڵایەتیو رۆشنبیری دیهاتەکانی خستبوە ژێر چنگی خۆیەوە ·

لە چوارچێوەی ئەم وێنانەدا شۆڕش دەستیکردە ئاڵو گۆڕو جۆری پەیوەندی بەرهەم هێنانی گۆڕی ·

هەر لەم بارەیەوە یاسای چاکردنی کشتوکاڵی ژمارە ١١٧ی ساڵی ١٩٧٠ی دەرکرد کە ئەمەش بەسەرەتای بەرپابوونی شۆڕش کشتوکاڵیی دیهاتەکان دادەنرێت ·

ئەم یاسا نوێیە بۆ ئەوە هێنرایە کایەوە بۆ ئەوەی ئەو کەمو کوڕیانە پڕ بکاتەوە کە لە یاسای ژمارە ٣٠ی ساڵی ١٩٥٨دا بەدی دەکرا ·

ئەویش بۆ نەهێشتنی مەبدەئی پارەدان بە خاوەن زەوی زارەکان لە بریی ئەو زەوی و زارانەی دەستیان بەسەردا گیرابوو لە هەمان کاتدا ئەو مافەشی نەهێشتن کە بە ئارەزووی خۆیان · ئەو زەویانە هەڵبژێرن کە بە پیتو بەرەکەتە ، بەڵکو بە پێی جێگاو شوێن زەوی و زارەکان بەسەر جوتیاراندا دابەش کرا · ولایەنیکی کەی یاساکە ئەوەبوو ئەو جیاوازیە کۆمەڵایەتیو ئابووریو رۆشنبیریانەی لەناو جوتیاراندا کەم کردەوە کە لە دیهاتەکاندا لە ئارادا بوو ·

دروێنەکردنی ٤٨٠ هەزارو ٣٤٠ دۆنم دەغڵودان لە پارێزگای سلێمانی

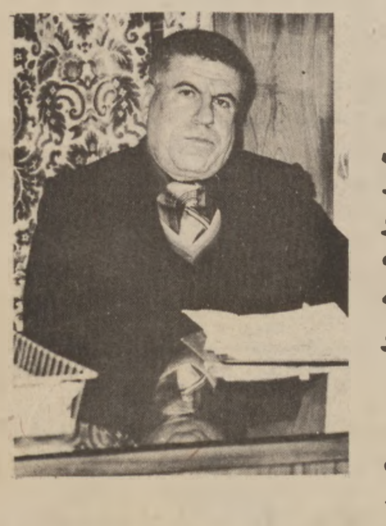

● پەیامنێری هاوکاری لە سلیمانیەوە نوسیویەتیو ئەڵێ : لە کۆتایی مانگی رابوردووەوەو دەستپێکردنی سەرەتای ئەم مانگەوە بە شێوەیەکی گشتی لە هەرچوار لای پارێزگای سلیمانیدا دروێنەی دەغڵو دان دەستی پێکرد ، بە گوێرەی ئەو دابەشکردنەی کە هەموو وڵاتی پێکراوە بە چوار بەشەوە پارێزگای سلیمانی بە گوێرەی ئاوو هەواو چۆنیەتی شوێنەکەی بە چوارەم ناوچە دانراوە ، واتا دوای هەموو ناوچەکان دەست بە درەو ئەکرێت ·

● بە شێوەیەکی گشتی لە ناوچەکانی کەلارو چەمچەماڵدا درەو خەریکە تەواو ئەبێت ، بەڵام وەکو پێویستو بە گوێرەی کاتو شوێن لە ناوچەی شارەزوردا کۆمباینو ئامێری درەوی تەواو نیەو بۆی ئامادە نەکراوە ، لەگەڵ ئەوەشدا کە گەورەترین دەشتە لە پارێزگاکەداو درەوی ئەو ناوچەیە دواکەوتوە – هەروەها لە گەڵێ ناوچەی تربشیدا ·

● لە دوانێکی بەڕێز جاسم محمد صالح السعدی سەرۆکی ناوچەی کشتوکاڵی پارێزگای سلیمانیدا وتی :

+ بەڕاستی ئەم ساڵ بە تەواوی ناتوانم بڵێم کاروباری درەو لە سەرکەوتندایە ، چونکە لە وێستگای بەکرێ دانی مەکینەکاندا بە تەواوی ئیشوکار بەرێكو پێکی ناڕواتو پێویستی بە پیاچونەوە هەیەو گەڵێ جار ئەبنە هۆی دواکەوتنی کارو باری دروێنەو ئەویش هۆی ئەوەیە کە پلانێکی ڕێكو پێکی بۆ دانەنراوە لە کاتێکدا کە پێویستە هەر لە سەرەتای ئەم وەرزەوە پلانی ڕێكو پێكو بە کەڵکی بۆ دابنرێتو مەکینەکان بە گوێرەی پێویستی ناوچە-کان و داواکاری یەکێتی جوتیاران دابەش بکرێنو هەر تاقمە لە سەرەتاوە ڕێو شوێنی ئیشوکاری خۆیان بزانن ·

سەرەڕای ئەوەش هەروا چاوەڕوان ئەکەین کە لە کۆتایی مانگی داهاتودا ئێمە لە هەموو درەوەکانمان ببینەوە – چونکە هەتا ئێستا لە پارێزگاکەدا نزیکەی ٤٨٠ هەزارو ٣٤٠ دۆنم بە ١١٧ مەکینەی درەو دروێنە کراوەو گەڵێ ناوچەش هەیە کە مەکینەی ناگاتێ جوتیارەکان خۆیان بە دەست دروێنەیان تیا تەواو کردوەو ئەمەش یارمەتیەکی باشە بۆ ئێمە ·

● دوای ئەوە بەڕێز سەرۆکی ناوچەی کشتوکاڵی درێژەی بە دوانەکەی داو وتی :

+ ئەتوانم بڵێم ئێمە لەم کاتانەدا گەڵێ پێویستیمان بە یارمەتی جوتیارانو دانیشتوانی ئەو ناوچانە هەیە کە بە زۆری کارو باری دروێنەیان تیایە چونکە زۆر شت هەیە کە پەیوەندی بەوانەوە هەیەو ئەبێ ئەوان هەندێ ئیشوکار ڕێك بخەن وەکو چۆنیەتی ئیشکردنی مەکینەکانو دانانی سەرەی ڕاست بۆ درەو گەڵێ شتی تریش ، بۆیە داوا لە هەمووان ئەکەم کە دڵسۆزانە بەرانبەر بە بەروبومی ئەم نیشتمانە پیرۆزەمان بە گوێرەی پێویست هەوڵمان لەگەڵ بدەن بۆ سەرخستنی ئەم کارە کە بەرهەمی ساڵێکی تەواوی ناوچەکەی لەسەر ئەوەستێتو هەر ئەمەشە ئەبێتە هۆی بەدەست هێنانی باشترینو زۆرترین بەرهەمو هیوادارین ئەمساڵ بەرهەمێکی باشمان ببێت ·

تەواو کردنی بیست ئەپارتمەن لە هەولێر

دەزگای گشتیی جێبەجێ کردنی پرۆژەکانی اسکان ٢٠ ئەپارتمەنی نیشتەجێ بوونی لە هەولێر تەواو کردووە ، ئەو ئەپارتمەنانە بریتییە لە ٢٤٠ شوقە کە ٩٠٠ هەزار دیناریان تێچووە ·

ئێستاکە کار بەردەوامە بۆ دروستکردنی ٣٠ ئەپارتمەنی تر کە ئەمانەش بریتی دەبن لە ٣٦٠ شوقەو ملیونێكو ٩٤٩ هەزار دیناریان تێدەچێت ·

اله دروست کردنی ئەم ئەپارتمەنانەدا کە هەریەکەیان ١٢ شوقەی تێدایە پارچە زەویەکی دراوەتە دەم بۆ بنیاتنانی قوتابخانەو شوێنی خزمەت گوزاریو گورەپانێك بۆ ڕاگرتنی ئۆتۆمبیل ·

ئەندازیاری پرۆژەکە ئەوەی ڕاگەیاندووە کە پلانی دەزگاکە ئەوەیە ٣٥ ئەپارتمەن دروست بکات وا چاوەڕدان دەکرێت کە لە ساڵی داهاتودا دەست بە جێبەجێ کردنیان بکرێت ، بەم ئەپارتمەنانەوە ژمارەی ئەو کۆشکە نیشتە جێیانە دەگاتە ٨٥و بریتی دەبن لە ١٠٠٠ شوقە ·

کۆبوونەوەی ئەنجومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی

ئەنجومەنی ڕاپەڕاندنی ناوچەی ئۆتۆنۆمی لەو کۆبونەوەیەدا کە دوێنێ بەسەرۆکایەتی بەڕێز احمد عبدالقادر سەرۆکی ئەنجومەنی کردوویەتی لە پێویستی دانیشتوانی ناوچەکەی کۆڵیوەتەوە لەگەڵ چۆنییەتی جێبەجێ کردنی ئەو پێویستیانە ·

لە کۆبونەوەکەدا ئەنجومەن قایل بوو لە سەر داخوازیکانی پارێزگای دهۆك کە ئەویش بریتییە لە جێبەجێکردنی هەندێ لە پێویستییە پەلەکانی ئەو پارێزگایە ·

هەروەها ئەنجومەن بڕیاری داوە لە سەر ئەوەی یارمەتی نیقابەی هونەرمەندانی لقی هەولێرو کۆمەڵەی یاساناسەکانی عیراق لقی دهۆك بدات بەئامانجی فراوانکردنو زیادکردنی چالاکیان ·

ئەنجومەن لە کۆبونەوەکەیدا لە ئیش وکاری هەندێ لە بەڕێوەبەرایەتیکانی سەر بە ئەنجومەنی کۆڵیوەتەوە لەگەڵ پەیداکردنی کادیری تەواو بۆ ئەو دەزگایانە بۆ ئەوەی بەچاکترین شێوە ئیش و کاری خۆیان بەڕێوەبەرن ·

« پاشماوە »

بەڕێز وەزیری ڕۆشنبیری وهونەر بۆ « هاوکاری » دەدوێ

سیاسیمان گرنگیەکی تەواوی بە ناوچەکە داوەو سورە لەسەر فراوان کردنو برەو پێدانی هاوینە هەوارەکانی ئەم ناوچەیەو هەرچی پێویستیان هەیە جێبەجێ ئەکرێت ·

ئێمەش بۆیە هاتوین خۆمان ڕاستەوخۆ سەیری گیروگرفتو پێویستیەکانی ناوچەکە بکەینو ڕای لێپرسراوانی ناوچەکەش وەرگرین بۆ ئەوەی بە باشترین شێوە ئاوەدانی بکەینەوەو بە گوێرەی دڵی گەڕۆکەکان بێتو سەربش ئەدەین لە هەموو ئەو پرۆژانەی کە بۆ ئەم مەبەستانە ئەکرێنو هەرچیان پێویست بێت جێبەجێیان ئەکەین بە تایبەتی لە وەرزی هاویندا گەڵێ پێویستیمان بەو جێگایانە هەیە ·

وەزیری بەڕێز درێژەی بە دوانەکەی داو وتی ·

کردنەوەی ئوتیلی سەرچنارو تەواوبوونی ئوتیلی سلیمانی تارادەیەك بێ جێگاییو کەمی شوێن لە شارەکەدا کەم ئەکاتەوە ، ئەوا ئەمڕۆ ئوتیلی سەرچنار ئەکەینەوە کە نزیکەی نیو ملیون دیناری تێچوەو ئوتێلێکی چاکو لە پلەی یەکەمدایەو بریتیە لە ٣٠ ژوری نوستنو هۆڵی خواردنو بەخێرهاتنو گومی مەلەو شانۆیەکی هاوینیو باخچەیەکو هەموو پیویستیەکی ئوتیلی ئەم سەردەمە کە لە دەوڵەتە پێشکەوتوەکاندا هەیە ·

هەروەها وا چاوەڕوان ئەکرێت کە لە مانگی ئابی داهاتوودا ئوتیلی سلیمانی تەواو ببێتو پێشوازی سەیران کەران بکات ·

● دوای ئەوە وەزیری بەڕێز دەربارەی ناوچەکە وتی ·

+ ئەوەی ڕاستی بێت ئەم ناوچەیە لە قۆناغی پێکهاتنو دروستبوندایەو پێویستی بە هەوڵو تەقەلایەکی زۆر هەیەو ئێمەش لەم بوارەدا قسور ناکەینو داواش لە هەموان ئەکەین کە بەوپەری دڵسۆزیەوە هەوڵمان لەگەڵدا بدەن بۆ دروستکردنو پێکهێنانی باشترین شێوەی لایەنەکانی هاوینە هەواریو خزمەتگوزاری کۆمەڵایەتی لە هەموو ڕوبەکەوە · ئیتر دوای ئەوەی کە پێویستی شارەکەمان زانی لە هەموو بوارەکاندا یەکسەر دەست ئەکەین بە ئیش کردنو دروستکردنی پرۆژە ئاوەدانەکانو ئەبێ ئەوەندەش هەوڵ بدەین کە ئەم وەرزی داهاتوە باشترین وەرزی سەیرانو هاوینە هەواری بێت ·

● دوای کۆبونەوەکە وەزیری بەڕێز سەری دا لە مۆزەخانەی شارستانی تازە لە سلیمانی کە وا چاوەڕوان ئەکرێت لە ئاهەنگەکانی تەموزی داهاتودا بکرێتەوە ·

ئەوەی شایانی باسە ئەم مۆزەخانەیە ٤٠٠ هەزار دیناری تێچوەو بریتیە لە دوو تانو ژێر زەمینێك کە شەش هۆڵی پیشاندانو کتێبخانەیەكو دائیرەی بەڕێوەبەرایەتیو بنکەی پۆلیسو گەنجینەی شوێنەوارەکانو باخچەیەك بە پانتایی ٢٠٠م٢ · دوای تەواو بوونو کردنەوەی مۆزەخانەکە کەرەسەو شوێنەواری لە گەنجینەی بەڕێوەبەرێتی شوێنەواری گشتیەوە بۆ ئەهێنن ، لەگەڵ ئەوشتانەدا کە لە مۆزەخانەی کۆنی سلیمانیدا هەیە ·

● ئینجا وەزیری بەڕێز چوە سەرچنارو ئوتیلی سەرچناری تازەی کردەوە کە لە سەرەوە باسیان کردو داوای کرد کە گرنگیەکی باشی پێبدرێت بۆ پێشکەش کردنی باشترین خزمەت گوزاری بۆ هاوڵاتیان ئەمەو دوای حەوانەوەیەکی کورت وەزیری بەڕێز سلیمانی بەجێهێشتو بەرەو بەغدا گەڕایەوەو سەردانەکەی نزیکەی چوار سەعاتی خایاند ·

حمه سعید حمه کریم فرج
پ· هاوکاری لە سلیمانی

کۆڕێکی ئەدەبی لەهەولێر

یەکێتی نووسەرانی کوردلقی هەولێر وەرزی ڕۆشنبیری خۆی دەکاتەوە بە پێشکەش کردنی کۆڕێکی ئەدەبی بەناونیشانی « گەشتێك بەناو فۆلکلۆری ئەدەبی کوردیدا » لەلایەن مامۆستا « عمر شێخ‌الله »ەوە پێشکەش دەکرێو لەسەعات٦ی ئێوارەی چوار شەممەی ڕێکەوتی ٢١–٦–١٩٧٨ · لە بارەگای یەکێتی ·

لیژنەی ڕۆشنبیری

دەمێ تەواوی قانوونی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری

بەندی (٧)

وەکیلی وەزارەت بۆ کاروباری قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری ئەم ئەرکانەی خوارەوە رادەپەڕێنێ :

یەکەم – بەڕێوەبردنی دەزگای ڕاپەڕاندنو چاوەدێری کردن بەسەر رەوتی کار لەو دەزگایەدا بەجۆرێك کە دەستەبەری وەدی هێنانی ئامانجە پێویستەکان بێ ، ئەمەش بەپێی ئەو دەسەڵاتانە کە ئەنجومەنی بەرزو قانوونە کارپێکراوەکانی تر دەیدەنێ ، هەروەها لێپرسراوەدەبێ بەرامبەر جێبەجێ کردنی بڕیارو ڕێ نوێنییەکانی ئەنجومەنی بەرز بەپێی ئەحکامی ئەم قانوونە ·

دووەم – ئامادەکردنی بۆجەی ساڵانەو میلاکەکانو پێشکەش کردنیان بەئەنجومەنی بەرز بۆ پەسندکردنیان ·

بەندی (٨)

یەکەم – ئەنجومەنی بەرز بودجەیەکی تایبەتی هەیە کە داهاتو خەرجەکەی لەماوەی ساڵێکی تەواوی داراییدا دەردەخا ·

لە ئامادەکردنو پارەبۆ دانانو جێبەجێکردنیداو لە ئامادەکردنی دواحیسابدا قانوونو ئامۆژگارییە داراییەکان پەیرەو دەکرێن بەجۆرێك کە لەگەڵ ئەحکامی ئەم قانوونەدا ناتەبایی نەبێ ·

دووەم – بودجەی ئەنجومەنی بەرز پارەی پێویستی بۆ هەرەوەزی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری ، مووچەی مووچەخۆرو کرێکارو کرێ گرتەکانو موخەسسەساتو کرێو پاداشتی ئەوانو هەموو ئەو خەرجو موخاریجەشی تێدا دەبێ کە بۆ ئەرکەکانی ئەنجومەنی بەرز پێویستن ·

بەندی (٩)

خەرجەکانی هەرەوەزی سەرتاپاگیری نیشتمانی بۆ قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری لە بودجەی نەخشەی پەرەپێدانی نەتەوەیی دەدرێنو وەزارەتی نەخشەکێشان ساڵانە پارەی پێویست بۆ ئەوە دادەنێ ·

بەندی (١٠)

یەکەم – لە مەرکەزی هەموو پارێزگایەکدا ئەنجومەنێکی خۆجێیی بۆ قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری بەم چەشنەی خوارەوە پێکدێ :

أ – پارێزگار – سەرۆك ·

ب – نوێنەری ڕێکخراوی حیزبی بەعسی عەرەبی سۆشیالیست – جێگری سەرۆك ·

ج – سکرتێری بەرەی نیشتمانیو نەتەوایەتی پێشکەوتنخواز – ئەندام ·

د – بەڕێوەبەری گشتیی پەروەردە – ئەندام ·

ﻫ – نوێنەرێکی وەزارەتی بەرگری – ئەندام ·

و – نوێنەرێکی هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆ – ئەندام ·

ز – نوێنەرێکی هەرکام لەو ڕێکخراوە پیشەییو گەلییانە کە لەبڕگە (سێ)ی بەندی (٢)ی ئەم قانوونەدا باسکراون – ئەندام ·

ح – سەرۆکی ئەنجومەنی گەل لەپارێزگادا – ئەندام ·

ط – سەرۆکانی ئەنجومەنەکانی قەزاکان – ئەندامان ·

ی – بەڕێوەبەری قەلاچۆکردنی ئیجباری نەخوێندەواری – دەمڕاست ·

دووەم – ئەنجومەنی خۆجێیی بەلای کەمەوە مانگی جارێك کۆدەبێتەوە ، ئەمەش بەبانگهێشتنێکی سەرۆکەکەی کە هەفتەیەك پێش ئەو وەختەی بۆ کۆبوونەوە دەستنیشان دەکرێ ، ئاراستە دەکرێ · بانگهێشتنەکە بەرنامەی کاری کۆبوونەوەکەی تێدا دەبێو هەرکاتێکیش پێویست بوو دەکرێ لەسەر بانگهێشتنی سەرۆك یان داوای لانی کەم سێیەکێکی ئەندامەکان ئەنجومەنی خۆجێیی بۆ کۆبوونەوەیەکی نائاسایی بانگ بکرێ · نصابی ئەنجومەنی خۆجێیی بەئامادەبوونی سەرۆکەکەی یان جێگرەکەیو دووسێیەکی ئەندامەکانی تەواودەبێ ، وبڕیارەکانیشی بە زوربەی دەنگی ئامادەبووان دەردەچنو ئەگەر دەنگەکانیش وەك یەك بوون بەلای ئەولایەنەدا دەکەوێ کە سەرۆکی لەگەڵدایە ·

سێیەم – ئەنجومەنی خۆجێیی ئەم دەسەڵاتانەی خوارەوەی هەیە :

أ – پێشنیارکردنی نەخشە تەفسیلییەکانی نەخشەی قەلاچۆکردنی ئیجباریی نەخوێندەواریو پێشکەش کردنیان بەئەنجومەنی بەرز بۆ پەسندکردن ·

ب – ڕاپەڕاندنو موتابەعەکردنو پێکهێنانی پێداویستییەکانی سەرکەوتنی نەخشەکە لەپارێزگادا ·

ج – چاوەدێری کردنی کاروباری ئەنجومەنەکانی قەزاو ناحیەو گوندەکان لە مەیدانی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواریدا ·

د – بەرزکردنەوەی چەند ڕاپۆرتێکی ناوبەناو بۆ ئەنجومەنی بەرز دەربارەی چوونەپێشی هەرەوەزەکەو ناردنی ئەو پێشنیارو پەیانانە کە بۆ سەرخستنی پێویستن ·

ﻫ – پێکهێنانی لیژنەی قەلاچۆکردنی نەخوێندەواری لەکارخانەو کارگەو مەزراکاندا (لەکەرتەکانی سۆشیالیستیو تێکەڵاوو تایبەتیدا) و لەدەزگاکانی تری دەوڵەتدا ئەگەر هاتو ژمارەی نەخوێندەوارانیان لەدەکەس پتربوو · ئەم لیژنانە لەوکەسانە پێکدێن کە ئەنجومەنی پارێزگایان قەزا یاخود ناحیە هەرکام بەپێی دەسەڵاتی خۆی دایان دەنێن ، کۆبوونەوەکانیشیان لەبارەی بانگهێشتنو نصابو دەنگدانەوە ئەو ئەحکامە دەیانگرنەوە کە لە دووی ، ئەم بەندەدا هاتوون ·

« هاوکاری » وکۆمەڵانی خەڵك

گەڕەکی ئازادی لە « تأمیم » دووچاری بێ ئاوییە ..

لە گەڕەکی ئازادی پارێزگای (تأمیم)ەوە هاووڵاتییەك نامەیەکی بۆ ناردووین لە نامەکەیدا سڵاو ڕێزی خۆی پێشکەشی کارگێڕانی هاوکاری دەکاتو دەڵێت ·· ئێمەی دانیشتوانی گەڕەکی ئازادی لە مەلبەندی پارێزگای (تأمیم) واتە شاری کەرکوك هەر کە هاوین داهات ئەو ئیتر ئەم گەڕەکەمان دووچاری بێ ئاوی دەبێتو ئاو لە ماڵان دەبڕێتو بۆریە ئاوەکان وشك دەبنەوەو دانیشتوانی ئەو گەڕەکە بە تەواوی شپرزەدەبنو نازانن بەرامبەر ئەم بێ ئاوییە ڕوو بکەنە کوێ !

ئەمە لە لایەکەوە لە لایەکی کەشەو گیروگرفتی بێ کارەبایی ، گەڕەکی ئازادی زوربەی کات یا هەر شەو ناشەوێك کارەبای لێ دەبڕێتو دەبێت بکەوینە مۆمو فانۆس داگیرسان · ئەوەی ئیجگار مایەی سەرنج ڕاکێشانە ئەوەیە کە بەتەنیا گەڕەکی ئازادییە دووچاری ئەم بێ ئاویو ڕووناکییە بووەو گەڕەکەکانی کە ئەم جۆرە گیروگرفتانەیان نییە·· لەبەر ئەوە تکا ئەکەین کە لەڕێگای ڕۆژنامەکەتانەوە ئەم باسەمان بۆ بخەنە پێش چاوی کاربەدەستان بە هیوای ئەوەی چارەسەرێکی بکەن ·· لەگەڵ ڕێزو سوپاسمان بۆ هەموو لایەك ·

ئازاد عبدالرحمن
پارێزگای تأمیم

شەقامی ڕزگاری لە سلێمانی ..

لە سلیمانییەو هاووڵاتییەك نامەیەکی بۆ ناردوین لە نامەکەیدا دەڵێت ··

برایان : لەوانەیە زۆرجار هاتبن بۆ سلیمانیو بە سەرشەقامی ڕزگاریدا ڕۆیشتبن نزیك ماڵی پارێزگار شیوێکی گەورەتان بەدی کردووەو لە دڵی خۆتاندا وتوتانە ئەم شێوە چییە ·· کە ئەمەش لایەنێکی گوێنەدانی شارەوانی نیشان دەدات ، لە هاویندا بۆگەنی ئەو شیوە پیاو کاس دەکات ، بە هۆی پیسی زەلکاوو بۆگەناوی ئەو شیوەوە منداڵانمان هەمووی تووشی نەخۆشی بووە ، لە زستانیشدا دەبێتە گۆمێکی گەورە ، ماڵی واهەیە تاوکو ئێستا سێ جار دیوارەکەی بڵند کردۆتەوەو دیواری حەوشەی ڕوخاوە ·· لەبەر ئەوە تکا ئەکەین کە ئەم مەسەلەیەمان بۆ بخەنە بەرچاوی شارەوانی سلیمانی بەڵکو ئاوڕێکی لێبداتەوەو چارەسەرێکی بکات ·· لەگەڵ ڕێزو سوپاسمان ·

جبار عمر
سلیمانی

● شەقامە گەورەکەی دەربەندیخان ..!!

لە دەربەندیخانی پارێزگای سلیمانییەوە هاووڵاتییەك نامەیەکی بۆ ناردووین لە نامەکەیدا دەڵێت ·· ئەو شۆفیرانەی بە شەقامە سەرەکییەکەی ناو دەربەندیخاندا تێپەڕ دەبن ئۆتۆمبیلەکانیان وەك ساروخ دەئاژون بە بێ ئەوەی گوێ بدەنە ژیانی خەڵکی ·· بەهۆی ئەم گوێ پێنەدانەوە تاوەکو ئێستا لە ماوەیەکی کەمدا چەند کەسێك بوون بە ژێر ئۆتۆمبیلی ئەو شۆفیرە بێ ڕەحمانەوە ·· ئێمە کە منداڵمان گەورە دەکەین بۆ ئەوە نییە شۆفیرێك بە ئۆتۆمبێلەکەی بیشێلێتو بێ پلیشێنێتەوە ، بەڵکو ئێمە بۆیەی گەورە دەکەین کە خزمەتی گەلو نیشتمانەکەی بکاتو لە خزمەتی وڵاتەکەیدا بەشداری بکاتو ببێتە پیاوی دواڕۆژ ·· ئەوەی جێگای سەرنج ڕاکێشانە ئەو شۆفیرانە بەبێ سزا وەك بەرزەکی بانان بۆی دەرئەچن · ڕۆژنامەی هاوکاری ·· تکا ئەکەین ئەم سکاڵایەمان بخەنە بەرچاوی کاربەدەستان بەڵکو چارەیەکی بۆ بدۆزنەوەو ژیانمان لەمەترسی پلیشانەوەی ژێر پێچکەی ئۆتۆمبیلی شۆفیرە هەرزەکان قوتاربکەن ئیتر هەر بژین ·

هاووڵاتییەك
دەربەندیخان

Institut kurde de Paris

لە كۆمپانیای گشتی پەلەوەری ناوچەی باكوور :

تەقەللای بێ وچان بۆ زیادكردنی بەرهەم

• تاقیكردنەوەیەكی پێشڕەوو نموونەیی لە كۆمپانیاكەدا •

• عدنان عبدالرحمن احمد ..
یاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتی •

كومپانیای گشتی پەلەوەری باكوور لە هەولێر بە ژمارە
١ ـ ئەم كومپانیایە لە سالی ١٩٧٤دا بە پێی یاسای ژمارە ٤٧٢ دامەزراو لە ١ـ٨ـ١٩٧٤دا بە سەرمایەی كار كردنی (٥) ملیۆن دیناری عیراقی كەوتە كار •
٢ ـ بریتی یە لە (١٤) كێلگە :
ـ ٣ كێلگە بۆ بەرهەم هێنانی (٦٠) ملیۆن هێلكە لە سالێكدا •
ـ ٦ كێلگە بۆ بەرهەم هێنانی (٢) ملیۆن فرووج لە سالێكدا •
ـ ١ كێلگە بۆ پەروەردەكردنی مریشك •
ـ ٣ كێلگە بۆ بەرهەمی هێلكەی هەلهێنان •
ـ ١ كێلگە بۆ گەورە كردنی جوجەلە •
٣ ـ بەشێكی تایبەت بۆ سەر بڕینو ئامادە كردنی گۆشت •

ئاشكرایە ، پێویستیەكانی خواردەمەنی رۆژانەی گەل ، لەم بارە بەرەو پێشەوە چونەی ئێستای وڵاتەكەماندا ، شایانی ئەوەیە ، وەك بایەخدان ، بە پێویستیەكانی تری ئاوەدانیو شارستانیەتو هەموو دیاردەیەكی ژیانی هاوچەرخ ، پێویستە هەمان بایەخ بە زیاد كردنو زامن كردنی تەواوەتی بدرێ ، لەوەش زیاتر ، دەڵێین دەبێ بایەخدان بەم لایەنە .. زیاتر بێ ..

ناوچەی كوردستان ، هەرچەندە لە رووی هەڵكەوتی سروشتەوە ، زۆر پێویستی خواردنی ئاسایی ژیانی خەڵك ، زامن كردنی ئاسانترە لە شوێنەكانی تری وڵاتەكەمان ، بەڵام ، لە چوار چێوەی ئەو گۆڕانكارییە بەرەو سۆشیالیستیەدا كە تێكڕای وڵاتەكەمان دەیبینێ ، و لە چوار چێوەی نەخشەی پەرەپێدانی نەتەوەییدا ، لایەنی زامن كردنی پێویستی هاو وڵاتیەكان بە خۆراك ، لە ناوچەی كوردستانی عیراقدا بایەخی تەواوی هاوچەرخانەی چاكی پێ دراوەو (كۆمپانیای گشتی پەلەوەری ناوچەی باكوور) یەكێكە لەو پرۆژە هەرە گەورانەی گرنگترین ماددەی بە پێزی خواردن « هێلكەو مریشك » بۆ جەماوەری ناوچەكە بەرهەم دەهێنن ، دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئەم كومپانیایە ، لە شاری هەولێری مەڵبەندی ناوچەی ئۆتۆنۆمیدایەو بەشو لقەكانی بەرهەم هێنانی لە پارێزگاكانی تری باكووردا بە گشتی « تأمیم ، نەینەوا ، سلێمانی ، دهۆك » هەیەو هەندێكیان

كەوتوونەتە كارو بەرهەم هێنانو هەندێ كێلگەی تریان بەم زووانە دەكەونە كار •

یاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتی بۆ « هاوكاری » دەدوێ :

لە گەشتەكەماندا ، بۆ سەرنجدانی ئیشو كاری ئەم كۆمپانیا گەورەیە ، لە پێشەوە، سەرمان لە دیوانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی كۆمپانیاكەداو چاومان بە بەڕێز (عدنان عبدالرحمن احمد)ی یاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتی كەوت ، خۆمان بۆ ئەوە ئامادە

• بارەگای بەڕێوەبەرایەتی كومپانیاكە •

نەكردبوو ، وەك پرسیارو وەڵامو بە شێوەیی تەقلیدی گفتوگۆی رۆژنامە نووسی لەگەڵیا بدوێین ، چونكە ئەوەمان ئەویست ، راستی بە چاوی خۆمان ببینینو لەو ماوەیەوە ، پرسیارو وەڵام بە یەكەوە ، وەك راستی ، لەسەر لاپەڕەی رۆژنامەكەمان بە خوێنەران بگەیەنین •

یاریدەدەری بەڕێوەبەری گشتی دوای ئەوەی مۆڵەتی داین ، بە چەند كێلگەیەكی كومپانیاكەدا بگەڕێینو چاومان بە كارگێرانی بكەوێ ، بە دووڕوو درێژی باسی چۆنیەتی ئیشوكاری كۆمپانیاكەو ئاسۆی پاشە رۆژی ئەم پرۆژە گەورەیەی لە خزمەتی جەماوەری ناوچەكەدا بۆ كردینو وتی :

(لە چوار چێوەی تەقەللای دلسۆزانەدا بۆ راپەڕاندنی نەخشەی پەرەپێدانی نەتەوەیی لەو رووەوەی پەیوەندی بە كومپانیاكەی ئێمەوە هەیە ، ئیشكەرانی ئەم كۆمپانیایە چالاكیەكی فراوان دەنوێنن بۆ زیاد كردنی بەرهەمو خزمەت كردنی گەلەكەیان لەم

• بەشی لێكۆڵینەوە •

ناوچەیەدا ، بۆ زامن كردنی ماددەی هێلكەو مریشك كە دوو پێویستی گرنگی خواردەمەنی رۆژانەن ، جا لە سەر ئەم بنەڕەتەو بۆ زامن كردنی پێویستی هەموو ناوچەكە تەقەللای فراوان كردنی ئەم كومپانیایە لە تەنیا پارێزگای هەولێر دەستی كردوە بە جێبەجێ كردنو پڕۆژەی پارێزگای تأمیم بۆ بەرهەم هێنانی (٧٠) ملیۆن هێلكە تەواو بوە ، هەروەها لە پارێزگای نەینەوا بۆ بەرهەم هێنانی (٧٠) ملیۆنو چاوەڕوانیش دەكرێ

پڕۆژەكەی پارێزگای سلێمانی بۆ بەرهەم هێنانی (٧٠) ملیۆن هێلكە لە كۆتایی ئەمساڵدا تەواو بێو پڕۆژەكە لە ساڵی ١٩٧٧وە كار لەدامەزراندنیدا دەكرێ ، ئەم پرۆژانەش سەرچاوەی بنەڕەتی دەبن بۆ دەستخستنی هێلكەو گۆشتی مریشك لەم ناوچەیەدا) •

تاقیكردنەوەیەكی پێشڕەو نموونەی لە كومپانیاكەدا

بەڕێز عدنان عبدالرحمن احمد دەستی بۆ ئەوە كێشا كە لە كومپانیای گشتی پەلەوەری ناوچەی باكووردا لە كێلگەكانی پارێزگای هەولێر ، تاقیكردنەوەیەكی پێشڕەو بە شێوەیەكی نموونەیی كراوە ، سەركەوتنی پارەیەكی باش بۆ كومپانیاكە دەگێڕێتەوە چونكە تاقیكردنەوەكە پەیوەندی بە زامن كردنی خۆراكو دانەوێڵەی باڵندەكانی كێلگەكانەوە هەیە كە لەوەبەر كۆمپانیاكە دەیكڕی ، لەم بارەیەوە وتی :
(ئێستا خەریكی

تاقیكردنەوەیەكی تایبەتین ، بۆ سوود وەرگرتن لەو زەویو زارە فراوانەی بە چۆڵی لە نێوان كێلگەكانی كۆمپانیاكەدایە ، ئەویش لە رێگای چاندنی ئەو زەویو زارەوەو تا ئێستا (٣٠٠) دۆنم گەنمو (٧٠٠) دۆنم جۆمان بۆ ئەم وەرزە چاندوە ، لەگەڵ (٢٥٠) دۆنم گەرمەشامی ، ئەم دانەوێڵەیە ئەساسی خواردنی باڵندەكانی كێلگەكانە ، هەروەها (١٣٣) هەزارو (١٩٨) درەختی جرانو رازانەوەمان رواندوە لەگەڵ (٦٠) هەزارو (٩٠٠) درەختی میوەجات • ئەم تاقیكردنەوەی كۆمپانیاكەمان جێگای بایەخ پێدانە لە لایەن كاربەدەستانەوە

پێویست بۆ ئەم پیشە نوێیە لە عیراقدا ، ئەویش لە رێگای كردنەوەی دەورەی مەشق پێ كردنو راهێنانی كرێكارەكانەوە كە ئەوانیش بە هوشیاری خۆیانو سووربوونیان لە سەر زیاد بوونی شارەزایی یان تەقەللای زۆر بۆ زیاد كردنی بەرهەم دەدەن، بە تەقەللای لێهاتوانەی كادیرە شارەزاكانو هەموو كارگێرانی كومپانیاكە ، توانیمان بەرهەممان لە ساڵی رابوردوودا تا رادەی ملیۆنەها هێلكە زیاتر لە رادەی بڕیاردراو لە نەخشەی بەرهەمی ئەوساڵەدا بەرهەم بهێنن •

لە كێلگەی ژمارە (١١) ، كە یەكێكە لە (١٤) كێلگەكەی ئەم كومپانیایە لە هەولێر وچانماندداو لنوێ پێی وتین :
شەش لەم كێلگانە بەرهەمی ساڵانەیان، بریتی یە لە دوو ملیۆنو چواریان (٣) ملیۆن فرووجی گۆشتو مریشكی هێلكەكەرو (٣) كێلگەی هێلكەش نەخشەی وا بۆ كێشراوە ٦٠ ملیۆن هێلكە لە ساڵیكدا بەرهەم بهێنێ • بۆ نموونە ئەم كێلگەیەی ئێستا ئێمەی لێین (١٠١) هەزار مریشكی هێلكەكەری تێدایە ، ئەوەشی راگەیاند كە هەموو بەرهەمەكانی ئەم كومپانیایە بۆ خەڵكی ناوچەكەیە •

بایەخدان بە ژیانو پشووی كریكارو خێزانەكانیان

كاك « قادر غفور » سەرۆكی لیژنەی نەقابی لە كومپانیاكە بە درێژایی ئەو ماوەیەی لە كومپانیاكە بووین لەگەڵماندا بوو ، گفتۆگومان لەگەڵ كردو دەربارەی باری ژیانی كریكارانی كومپانیاكە قسەی كردو لەو بایەخدانە دوا كە بە خۆش كردنی گوزەرانیان دەدرێت • وتی :
ـ ژمارەی كرێكاران بەژنو پیاوەوە لە كێلگەكانی هەولێردا بریتی یە لە (٤٩٣) كرێكار ، لە لای هەموان ئاشكرایە ، سەركردایەتی سیاسی چ بایەخێكی دلسۆزانەی بە زامن كردنی پێداویستەكانی بەختیاری گەلەكەمان بە گشتیو چینی كرێكار بە تایبەتی داوە ، ئێمە لەم كومپانیا گەورەیەدا لەگەڵ رێزو دلسۆزیمان بەرامبەر بەو دەستكەوتە مەزنانەی بۆ چینی كرێكار بەدی هاتون ، رۆژ لە دوای رۆژ لە تەقەللای بێ وچاندایین بۆ زیاد كردنی بەرهەم • هاوكاری تەواو لە نێوان ئێمەو برایانی ئیدارەیدا هاندەرە بۆ ئەم مەبەستە ، ئێمە بایەخدانمان بە زیاد كردنی بەرهەم لەبەر ئەوەیشە چونكە بەرهەمی كومپانیاكەمان پەیوەندی بە ژیانی رۆژانەی جەماوەری گەلەكەمانەوە هەیە ، بەردەوامیش بەكۆڕ بەستنو كردنەوەی دەورە بایەخ بە هۆشیار كردنەوەی كرێكاران دەدەینو لە رووی خۆش گوزەران كردنی كرێكارانەوە لەم دواییەدا (١٥٠) خانووی كومپانیاكەمان تەواو بوو كە (٩٠)ی بەسەر كرێكاراندا دابەش كراوەو (٦٠)ی بۆ كاربەدەستانی ئیداریو قوتابخانەی تایبەتی بۆ مناڵانی خێزانەكانی كرێكاران هەیە •
كاك (اسعد محمد عبدالله) و خوشكە (ئەمیرە عودیش) دوو كرێكار بوون لە كۆمپانیەكەدا ، ئەوەیان دوو پات كردەوە كە بەردەوام دەبن لە هەوڵدان بۆ زیاد كردنی بەرهەم ، چونكە كومپانیاكەیان بە یاریدەی برادەرانی نەقابە بایەخێكی دلسۆزانە بە ژیانو گوزەرانی رۆژانەیان دەدا •

• دوكتور حامد جاسم •

چونكە بەشداری یەكی چاك دەكا لە دەستكەوتەی ماددیداو سوود وەرگرتن لە تواناى راستەوخۆی خۆمانو كورت كردنەوەی ماوە لە دەستخستنی زۆر پێویستیدا •

ئامادەكردنی كادیری شارەزاو لێهاتووی ئیشكەر

هەروەها وتی : ئێمە بە وردی بایەخ دەدەین بە پێویستی ئامادە كردنی كادیری

• قادر غفور لێپرسراوی لیژنەی نەقابی

هەر لە چوار چێوەی ، بەتەنگەوە هاتنی فراوان كردنی بەرهەم هێنانی كومپانیاكەماندا تا هەموو ناوچەی باكوور بگرێتەوە ، جێبەجێ كردنی پڕۆژەیەك لە دهوك مۆر كراوە بۆ بەرهەم هێنانی (١٢) ملیۆن فروجی گۆشت كە ئەم پڕۆژەیە گەورەترین پرۆژە دەبێت لە رۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا ، دیسان خەریكی كردنەوەی پرۆژەی پێگەیاندنی مریشكی هێلكە كەرین لە ناوچەی كۆیە •

لە كێلگەی ژمارە (١١)دا

لە گەشتەكەماندا بە ناو كێلگەكانی كۆمپانیای گشتی پەلەوەری باكووردا ، دوكتور (حامد جاسم) یاریدە دەری بەڕێوەبەری كێلگەكانمان لەگەڵدابوو ، كە بە وردی چۆنیەتی ئیشو كارو قۆناغەكانی بەرهەم هێنانی هێلكەو پەروەردە كردنی جوجەلەو مریشكەكانو سەر بڕینی مریشكو ئامادە كردنی گۆشتی مریشكو ناردنی بۆ بازارو چۆنیەتی كۆكردنەوەی هێلكەو هەڵگرتنو پاراستنی تا دەگاتە دەست هاو وڵاتیانی بۆ روون دەكردینەوە •

• وێنەی ئەو كێلگە چاندنەی كومپانیاكە تاقیكردنەوەی چاندنی دانەوێڵەی تیا دەكات •

• وێنەیەك لە كێلگەی ژمارە «١١» •

وێنەكان :
وێنەگری (هاوكاری) ـ غازی ـ

كتێبی هاوكاری

چی لەناوچەكەدا رویداو

لە قۆناغی ئێستادا چی پێویستە؟

سەرەڕای ئەوانەی كە باسمانكردن ، لە هەردو بەشی بەرنامەی كارەكەدا خەتێكی رونو كاملی سیاسیو عەرەبیو نێو دەوڵەتان هەیە هەروەها پابەندبوونی هەموو لایەنەكانو پاشگەز نەبوونەوەی هەریەكێك لەوان لە بەرنامەكەو پێچە بەدەورەو یاری تێدانەكردنی لەژێر پەردەی ئەم بیانووە یاخود ئەویتردا هەردوو بەشەكەدا هەیە ئەمانەش لە پێویستی یە ناوەندی یەكانی دامەزراندنی هەموو بەرەیەكی (جیددیی) راستەقینەن •

ئەو گەڵاڵەی بەرنامەی كارەكە خستمانە بەردەست پێویستی دەستنیشانكردنی ئیلتیزامە عەسكەریەكانی لایەنەكانی بەرە نیشان ئەدات ، چونكە مەنتیقی نی یە كە بەرەیەك دابمەزرێو ئامانجەكەی رزگاركردنی خاكی زەوتكراوی عەرەبێ بەبێ دامەزراندنی بەرەیەكی بەهێزی عەسكەری ئەوتۆ كە بەلای كەمەوە بتوانێ بەربەستی هەموو دەستدرێژی یەكی عەسكەریی زایۆنی بكات كە بكرێتە سەر سوریاو لوبنان سەرەڕای ئەوەی كە ئەبێ جبەخانەیەكی عەسكەری بێ كە دەوڵەتانی بەرە كە لە ڕوو بەڕوو بوونەوەی زایۆنی دوژمندا بە هەموو شێوەكانی خەباتی چەكدار پشتی پێ ببەستن •

هەروەها گەڵاڵەی بەرنامەی كارەكە پێویستی دەستنیشان كردنی ئیلتیزامی دارایی هەموو لایەك لە لایەنەكانی بەرە نیشان ئەدات ، چونكە دامەزراندنی بەرەیەكی عەسكەری پێویست بە خەرجی دارایی ئەكات كە دەبێ ئەو لایەنانەی تێیدا بەشدارن هەریەكە بە پێی توانای دارایی خۆیو بە پێی رادەی بەشداربوونی راستەوخۆی لەوە ئەستۆگرتنی ئەركی عەسكەریدا بیدەن ، هەر وەها ئەمە لە پێویستیەكانی گرتنە ئەستۆی ئەنجامەكانی ئەو زیانە ستراتیجیانەیە كە بەهۆی هەر شێوەیەك لە شێوەكانی بەیەكا هەڵپڕژانی عەسكەری لەگەڵ دوژمن دێنە كایەوە ، ئەمە سەرەڕای پێویستی یەكانی بەرگری فەلەستینو جەماوەری گەلی عەرەبی فەلەستین لە لوبنانو هیتر ، ئەمانەش چەند پێویستی یەكن بە پێی بۆچوونی ئێمە واپێویست ئەكات لایەنەكانی بەرە كە ، وتەنیا لایەنەكانی بەرە كە بیگرنە ئەستۆ ، ئەوەش لەبەر دوو هۆی بنەڕەتی یەكەمیان ئەوەیە كە لایەنەكانی بەرە توانای ئەمەیان هەیە ، دووەمیشیان ئەوەیە كە پێویستە ئێمە زۆر بەجیددی لەوەدا بەشداری بكەین كە رێگا نەدرێ هیچ لایەنێك لە دەرەوەی بەرەكەوە ، بەهۆی پێداویستی یە ماددی یەكانی بەرگری فەلەستینەوە خۆ بخزێنێتە نێو ریزەكانیو كاربكاتە سەر مەیلەكانی جا ئەم پێداویستی یانە رەوابن یان نارەوا •

لایەنێكی گرنگیتر كە لە گەڵاڵەی بەرنامەی كارەكەدابوو چارەسەركردنی دۆخەكانی لوبنانبوو ، ئێمە بە پێشنیارەكانمان مەبەستمان دەستخستنە ناو كاروباری ناو خۆی لوبنان نەبووە ، هەڵوێستی ئێمە هەر لە بنەڕەتەوە لەگەڵ یەكێتیو دامەزراویو زامنكردنی سیادەی لوبنانبووە ئەمەشمان لە بۆنەی جیاجیادا دوپات كردۆتەوە ، یەكێك لەمانە قسەكانی ئەم دواییەی هاوڕێ صدام حسین بۆ حقوقیەكانی عەرەببوو ، بەڵكو مەبەستمان لەو پێشنیارانەمان كە لە بەرنامەی كارەكەدا هاتون گەڵاڵەكردنی سیاسەتێكی دەستنیشانكراوی لایەنەكانی بەرە كە بووە بەرامبەر بە تەنگو چەڵەمەی لوبنان ، بە تایبەتی كە دۆخی ئێستا نیشانی ئەدا كە مەیدانی لوبنان مەیدانی شەڕێكی گەرمە لە نێوان هێزە نیشتمانیەكانی عەرەب لەلایەكو دوژمنە ئیمپریالیستیو زایۆنی یەكانیو ئەوانەی لەژێر ركێفیاندان لەلایەكی ترەوە ، هەروەها زۆربەی بۆچونەكان نیشانی ئەدەن كە ئەوانەیە زایۆنیەكان هێرشێكی عەسكەری بكەنە سەر خوارووی لوبنان ئەمەش وا لەلایەنەكانی بەرە داوا ئەكات كە سیاسەتێكی دەستنیشانكراو گەڵاڵە بكەن كە هەموو مشور خواردنێكی پێویستی تیدا دابنرێ •

ئەمانە لایەنە جەوهەریەكانی ئەو گەڵاڵەی بەرنامەی كارەن كە پێشكەشمانكرد •

لێرەدا ئەمانەوێ باسی لایەنێك بكەین كە پەیوەندی بە دەستپێشكەریەكەی ئێمەوە هەیە •

ئێمە ئەوپەڕی كۆششمانكرد بۆ ئەوەی ئەم دەستپێشكەریە بەنهێنی بهێڵینەوەو دەزگاكانی راگەیاندنیشمان پێش ئەمرۆ (تفصیلات)ەكەیو ـ تفصیلاتی ـ ئەو راوێژانانەكرد كە لە بارەیەوە كراوە ، چونكە ئێمە بەكردەوە ویستمان هەموو زامنیەكی لێكۆڵینەوەی باشو سەركەوتنی بۆدابین بكەین ، لەو ماوەیەدا كە كەوتۆتە نێوان پێشكەشكردنی دەستپێشكەری یەكەمانو ئەمرۆ چەندین هەواڵو بۆچونو قسەو قسەلۆك بڵاوكرانەوە كە هەمویان زیانیان لە هەڵوێستەكەمان ئەداو ئەیانەویست خراپەی بەرامبەر بكەن ، ئەشمانزانی كێ لە پشتیانەوەیە ، و كێ هەواڵیو زانیاریەكان ئەدركێنێ بەڵام ئێمە بەرامبەر بەمە بەشێوەیەكی هەڵچونانە رەفتارمان نەكردو لەبەر ئەو هۆیەی ناوبرا پەنامان نەبردە بەر رونكردنەوەو پەردەلادان ، وە ئێمە كە ئیمرۆ باسی گەڵاڵەكەمانو ئەو هەڵوێستو تەگبیرانە ئەكەین كە لە بارەیەوە كراون لەبەر ئەوەیە • كە ئێمە بۆ ئەمە پاڵ نراون لە ئەنجامی ئەو ئەو هەوڵەی كە بەداخەوە هەندێ لایەن ئەیدەن .

ـ ماوێتی ـ

لە ڕۆژی ڕوژنامەگەری عیراقدا :

وشەی پیرۆز لە خزمەتی پتەوکردنی یەکێتی گەلی عـیراقو پاشـەڕۆژی بەختیار تردا

لـــە دوای بەرپابوونی شۆڕشی ١٧ـ٣٠ تـــەموزی پیروزەوە بـــە سەرکردایەتی حزبی بەعسی عـــەرەبی سۆشیالیست ، رۆژنامـــە نووسەکانی عیراق ، لە ١٥ی حوزەیراندا ، یادی دەرچوونی یەکەم رۆژنامە لەعیراقـــدا دەکەنەوە · یادکردنەوەی ئەم رۆژەو کردنی بە جـــەژنی رۆژنامە نووسەکان ، تەنیـــا وەك یـــادو بیرهاتنەوەیەکی ئاسایی نیەو تەنیا لەمەدا خۆی نانوێنێت · بەڵکو ، لـــە مەودای ئەو بایەخە فراوانەشدا کەبەم پیشە پیرۆزە « پیشەی رۆژنامـــە نووسی » دراوە لەلایەن سەرکردایەتی سیاسی وڵاتەکەمانەوە ، کە رۆژ لەدوای رۆژ دەستکەوتەی زیـــاتریان بۆ زامن دەکرێ · سـەرەرای ئەو پێشکەوتنەوەی جیهـــانی رۆژنامەگەری وڵاتەکەمـــان دیویەتی ·

لەم بۆنە پیرۆزەدا ، دەبی دەست بۆ ئـــەو پێشکەوتنە فراوانەش بکێشین کـــە بزوتنـــەوەی رۆژنامەگەری گرتۆتەوەو ئەو دەورەتایبەتیەی ئەم بزوتنەوەیە لە پتەوکردنی یەکێتـــی نیشـــتمانیو قوڵکردنەوەی ئـــەو دەستکەوتانەدا دەیگێـــری سەرکردایەتی سیاسی بـــۆ گەلی کوردمانی زامن کردوە ، بە ئۆتۆنۆمی ناوچـــەی کوردستانی عیراقەوە ، لەپاڵ خزمەت کردنـــی بێ‌پەروای وشـــەی پیرۆزی کوردیداو بەرەو پێشەوە بردنی چالاکی رۆشنبیری کوردی ·

لە بیـــرەوەری رۆژی رۆژنامەگەری عیراقدا سڵاوی دلسۆزی لەو قەڵەمـــە لێ‌هاتوانەی دلسۆزانە دەنگی راستی دەگەیەنن بەگـــەڵو خزمەتی پتەوکردنی یەکێتـــی گەلی عیراقو پاشەڕۆژی بەرەو بەختیاری‌تر دەکەن ·

ساڵی داهاتومان ، لەســای دەستکەوتەو پشتگیری زیاتری دلسۆزانەی ســەرکردایەتی سیاسی حزبو شۆڕش بـــۆ رۆژنامەو رۆژنامە نووسەکان بەختیارترو شادتر دەبێ ·

خاڵـۆ صاڵحی بەتەمەنو ..
سەدساڵ لەباوەشی زەویدا..

ئەوەی بە ڕێبواری بـــە گونـــدەکانی کوردستانا رادەبورێ ، گەر بە مەرامەوە بنوارێتە ناوچەکان ، سەرباری سەمای هەڵاڵەی کۆســـارانو لەنجەی گوڵە کێویەکان لەپاڵ خورەو قەلبەزەی ئـــاوی چیاکانا ، هەندێ لایەنی کەش هەن راستەو خۆ وای لێ‌دەکات بیەوێو نەیەوێ ســـەری بخاتە سەر ·

بۆ وینە کاتێک لە ناوچەی شارباژێر چوینە گونـــدی شەمساوا ، هەمویان نـــاوی (خالۆ صالح)یان لەســـەر زار بوو ·· ئەوەبـــوو روەو ماڵیان رۆیشتین ، ئەویش وەك لـــە پێشەوە زانیبێتی ، دەیویست بە خێرایی بـــە بیرمانەوە بێت ، بەڵام لـــە دورەوە بە پێکەنینێکەوە وتی : لێم ببورن ئـــەو هەرەکەتەی جارانم نەماوە !

+ بۆچی خالـــۆ صالح تەمەنت چەندە ؟

ـــ راستیەکەی نازانم !! بەڵام زۆر چاک لە یادمە ئەو کاتەی ئینگلیـــز دەیویست وڵاتەکەمان داگیر بکات ، مـــن پیاوێکی تەواو بووم ·

+ ئێستا خەریکی چییت ؟

ـــ خەریکی فەلاحەتم ·

+ چەند دونمت بـــە دەستەوەیە ؟

ـــ نزیکەی (٧) دۆنـــم ، خۆیشم لە ساڵی ١٩٧٥وە بووم بە ئەندامی کۆمەڵەی هەرەوەزی جوتیاران ·

+ لە کەیەوە خەریـــکی کشتو کاڵیت ؟

ـــ هەیهوو ··! خوا خۆی چاك ئەزانێ ١٠٠ ســـاڵ زیاترە !

+ زەویو زار چۆنە بـــە لاتەوە ؟

ـــ بڕوا بکەن خێزانەکەشم بەدەستمەوە وەڕس بوە چونکە لە ناو زەویەکانم شەویش خەو لە چاوم ناکەوێ !!

+ بۆچی چەند منالت هەیە ؟

ـــ تا ئێستا سێ ژنـــم هێناوە ·· منالم زۆر بـــوە بەڵام زوربەیان ئێوە خۆش ، ئێستاش (٩) منالم مـــاون ، شەشیان کوڕنو چواریـــان ژنیان هێنـــاوە ، کچەکانیشم دوانیان شوویان کردوە ·

+ خالۆ صالح تۆ ئەڵێیت ١٠٠ ساڵ زیاترە خەریـــکی زەویو زاریت ، مانای ئەوەیە بەلای کەمەوە ئێستا تەمەنت ١٢٠ ساڵێک ئەبێت ، باشە لەم تەمەنەدا لە مـــردن ئەترسیت ؟

ـــ هەرگیز لە مردنی خوایی ناترسم !

+ ئاواتت چی‌یە ؟

ـــ خۆزگە ئەم لاڵیەم چاك ئەبووەوە !

+ بۆچی لـــە پێشا وا نەبویت ؟

ـــ نەخێر !! ئێوارەیەك لە ناوایەکەمانا بو بە شەڕ منیش چوم ناوبژی بکەم ·· شتێکی قورسیان بە سەرما کێشا ، ئیتر لەوساوە رمانم دەیگرێت ·

فریا عبدالله : پ· هاوکاری سلێمانی

نووسراوەکانی

شەهید « عثمان محمد فائق »

لـــە چاپکراوەکانی دەزگای رۆشنبیریو بڵاوکـــردنەوەی کوردی نووسراوەکانی شەهید عثمان محمـــد فائق بـــە ناونیشانی (بەیارمەتی ئێوە) دەرچوو · کە بریتی‌یە لـــەو نووسراوانەی شەهید لـــە چاپکراوەکانی ئەم دەزگایـــەدا (بەیان) و (رۆشنبیری نوێ)و (هاوکاری)دا بڵاوی کردونەتەوە · ئەم چاپکراوە ، بریتی‌یە لە (٢٠٨) لاپـــەرەی قەوارە گەورەو بە چاپێکی جـــوانو لەبیرەوەری یەکەم ســـاڵەی شەهید بوونیا بڵاوکراوەتەوە·

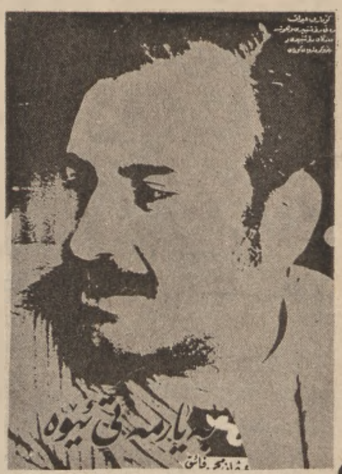

هاوڕێیان : چەندە هەڵەکانتان کەمترین ، ئەوەنـــدە ، ئەندازەی پێشکەوتنتان زیـــاتر دەبێت ·

هاوڕێ صدام حسین

لە یادی شەهید عثمان محمد فائـــقدا

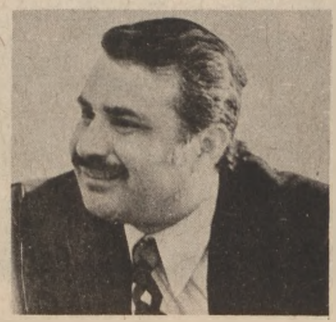

لەیادی یەکەمی کۆچکردنتا ، نیازمبو سەیری دواوە بکەمو دڵـــە گەورەکەت ببینم ، ئەی شەهیدی حەق ···

لـــە تۆدا ، خۆمان دۆزیەوە ، لـــە ساتەکانی مەسەلەو لەخۆبوردنا ·· تۆ هەڵگـــری خەمو گرفتی ئێمـــە بوی ·· بەردەوام بۆ پێشەوە ئەچوی ، وای لێهات لە نێو دڵی هەمومانا بژیت ··· مامۆستا گیان : ببورە ، ئێمە بەردەوام وەفاداری تۆو مەسەلەکەین ·· هەڵوێســـتەکانمان بەردەوامبونی ڕێبازو فیکـــرو بیروباوەڕەکەتە ···

ئێستاو دوارۆژیش ئەوەت بۆ ئەسەلمێنین ، کە ئێمە لە سەر ڕێگای تۆو پەیامەکەی تۆ ئەڕۆین کە ژیانی خۆت لەپێناویا بەختکرد ئایا دەسرەشـــە گێلەکان وایـــان ئەزانی بەکوشتنی تۆ ئەتوانن راســـتیەکان بشارنەوەو ڕەش بکەن بە سپی ؟؟

نەء ·· نەء ·· ئەی قارەمان ··

ئەمە تۆیت ·· رۆژگار هیلاکی‌کردی قژی ڕەشی سپی کردی ، روخساری ماندوت سەرگوزشـــتەی ئازاری ئەگێرایەوە ·· غەمگین مەبە ، چونکە میدالیای ژان ، میدالیای بەخششو نیشانەی شانازی‌یە ، ئـــەم عەشقە گەرمە ئەمانجۆشێنیو تاسەدارمان ئەکا بۆت هەر وەکو چۆن چـــرۆی بەهار بۆ خـــۆری مارت ئەسوتێ ·· تۆ بەهارو خۆری خێرو خۆشی بویت ·· تۆ بالیۆزی شۆڕشو فیکری بوویت هەر لـــە قوڵایی ئەهوارەوە تا بەرزترین ترۆپکی چیاکانی کوردستانو لە کۆڵانە تاریکەکانی ڕەنجدەرانا ··

ئەی پاڵەوان :

هێشتا قسەو گفتو لفتت لـــە پەراسومان مزگێنی‌یە ، بزەت بەخشیشە ·· تا سەدارتین ، چونکە تۆیا سنگ بوبت یا لە گلێنەمانا ئەخەوتی ·

ساڵەکان هیلاكو شەکەتی کردی ·· وا نیە ؟

گرنگ نیە ، چونکە تۆ گەیشتیتە خۆر ·· ئێمە گەورە بووین ·· کوڕی نەتەوەکەی تۆین ئێســـتا ئەزانین چیت پێ‌ئەوتین ·· ئێستا هەموو شتێکی تۆ تەرجەمە ئەکەین تا بەو ئاخەی کە سنگتی ئەوروژاند ·· وەك بڵێی : باری ئەم هەموو دنیایەت لەسەر شـــان بێ ··· بەداخەوە تۆ نەمایت ·· بەڵام تۆ نەبراویت ·· بەردەوام هەر سەوز ئەمێنیتەوە ، شیلەی گوڵ دەر ئەدەی ·· ئەو توخمەی کە تۆ لە نێو دڵتا چاندت ·· ئاوت دا ، خوێنی سەربەســـتیو خۆشەویستیت پێ‌بەخشی ، چرۆی دەرکردو پێگەیی‌و ڕوبەڕوی بـــا ئەبێتەوە و لـــە سەر خاکا بەرامەی خەبات بـــڵاو ئەکاتەوە ··

سڵاوت لێ بێ ·· لەو ساتەی کە لە دورترین شوێنا دەس لە ملی تاریکی ئەنێیت ··

سڵاوت لێ بێ ، لەو ساتەی سەرکەوتن ئەگریتە باوەش ·

اکرم محمود سمین
هاوکاری
١٦ـ٦ـ١٩٧٨

هەڵبژاردە :

هەر ئەبێ بزانی ، من ، خۆشم ناوێیتو ·· خۆشم ئەوێی ،
چونکە ژیان ، دوو شێوەییەو ···
چونکە وشە ، باڵی خامۆشییە ··
نیوەی ئاگریش ، ساردی‌یە ··
من ، خۆشم ئەوێی ، بۆ ئەوەی وردە وردە خۆشم‌بوێی !
بۆ ئەوەی ، سەرلەنوێ بێمەوەو ···
دەست بەشتە لەقاڵب نەدراوەکان بکەمەوەو ···
واز لە هەمیشەو هەرگیز خۆش ویستنت نەهێنم ··
من : هێشتا خۆشم نەویستویت ··
چونکە ، خۆشم ئەوێ‌و ، خۆشم ناوێی ··
ئەڵێی کلیلەکانی بەختیاریم لەدەستایەو ···
چارەنوسێکی تاریكو بەد بەختانەش چاوەڕێمە ···
بەڵام ، هەمیشەو بەردەوام ·· خۆشم ئەوێی ··
چونکە ، خۆشەویستیم دوو ژیانی هەیە ··
بۆیە : کاتێ خۆشم نەوێ ·· خۆشم ئەوێی ··
بۆبەش کاتێ خۆشم بوێی ··
خۆشم نەوێ ···!

● پابلو نیرۆدا ●

دەورەی وێنەگرتن بۆ رۆژنامەنووسەکان

هەنـــــەی رابوردووتر نەقابەی رۆژنامە نووسەکانی عیراق بەهاوکاری لەگـــەڵ کۆمەڵەی وێنەگرەکانی عیراق ، دەورەیەکی سازکرد بـــۆ رۆژنامە نووسەکان تا فێری وێنەگرتن ببن ، لەم دەورەیەدا نزیکەی (٣٠) رۆژنامە نووس لـــە رۆژنامەکانی وڵات بەشداریان کردوە ، کـــە شارەزاکانی وێنەگرتن دەرسی وێنە گرتنیان فێردەکەن ·

وە لە رۆژی رۆژنامەگەری عیراقدا کە رێکەوتی ١٥ی ئەم مانگە بوو شەهادەی دەرچون بەسەر ئەو رۆژنامە نووسانەدا دابەش کرا کە لـــە دەورەکەدا بەشداریان کردبو ·

ئەوەی شایانی باسە ، ئەو پاداشتەی درا بە سەرکەوتوەکانی ئەم دەورەیە ، کـــە بریتی‌بوو لە (کامیرا)یـــەکی وێنەگرتن ، ناونرا پاداشـــتی شەهید (عثمان محمد فائق) ·

هەر نووسەرێك لـــە رۆژنامەیەك کـــە پلەی سەرکەوتنی چاکی بەدەســـت هێنا ، ئـــەم پاداشتەی وەرگرت ·

پاداشتەکان : لە رۆژنامەی « الثورە » جمیل روفائیلو لە « صوت الطلبە » یحی سفاحو لە رۆژنامـــەی « الجمهوریە » بشری محمد سعیدو لـــە رۆژنامەی « هاوکاری » بـــە نوری احمد خلیل درا ·

سروود بۆ منداڵان

دایك

دایە بینـــایی چاوم
هیوا هێـــزو هەناوم
چاکیت لەیـــادم ناچێت
تـــا لەدونیادا مـــاوم

× ×

منداڵێکی قـــژکاڵ بووم
بێچوویەکی بێ‌باڵ بووم
پەڕو باڵت بۆم ڕوانـــد
خەریکی گـــروگاڵ بووم

× ×

بە کۆرپـــەیی ڕات ژەنیم
گـــوڵی خۆشیت بۆچنیم
بـــە لایەلایەی خۆشت
لە ناخدا بـــۆت پێکەنیم

× ×

بەو جـــۆرە دەستت‌گرتم
ڕێ کردنت فێـــر کردم
ووشەت نایە سەرزوانم
بـــەرەو رووناکیت بردم

× ×

دایە تـــۆ دۆستی منی
تۆ هەستو نەستی منی
تاکو لـــە ژیاندا هەم
تۆ خۆشەویستی منی

مکرم رشید تاڵەبانی

کە ژیانی قوتابی بەختیار دەبێ .. سەرکەوتنی لەقوتابخانە مسۆگەرە..

قوتابیانی ئەمڕۆ لە هەموو بارێکی ژیانیان چ لە بـــاری چاودێری خوێندنیانەوە لـــە قوتابخانەو چ لە باری ژیانی ماڵەوەیاندا بێت لە گـــەڵ قوتابیانی ساڵانی پێشـــو جیاوازی‌یەکی زۆریان هەیە ·

بۆ نموونە لە هەمـــوو قۆناغەکاندا خوێنـــدن بەخۆراییـــەو مامۆستاکان هەریەکەیان بەپێی شارەزایی خۆی دەرس دەڵێتەوە سەرەرای دابین‌کردنی هەموو جـــۆرە هۆیەکی فێرکردنو حسانەوە لەناو قوتابخانەکاندا ·

ئەگەر بێینە سەرباری ژیانی ماڵەوەی قوتابی بەرز بوونـــی پلەی ژیانی خێزانی ئێستـــا زۆرکاری کردۆتە ســـەر پێشکەوتنو کردنەوەی ئاسۆی بیری قوتابی ·

لـــەو دەسکەوتانەی قوتابیانی ئەمڕۆ دەسـیان کەوتووە ئەوانەیە کە وا هەر قوتابییـــەك رادەی « نمرە »ی وانەکانی گەیشتە (٨٥) ئەوا لەو وانەیـــەدا ئەبەخشرێتو لەکۆتایی ساڵدا لەو وانەیـــە تاقی ناکەنەوە ·

بەڵام هەندێ قوتـــابی هەوڵو کۆششیان ئەکاتـــە ئەوەی لەهەموو وانەکانـــدا بەخشرێن ·

ئەم یاسایەش ســـوودێکی زۆری بۆ قوتابیان هەیە چونکە لەماندووبوونێکی زۆریـــان دەگێرێتەوە ·

هاوکاریش بەشداری خۆشی ئەم قوتابیانە دەکاتو پیرۆز بایەکی گەرمیان لێ‌دەکات ·

لە قوتابخانەی دوا ناوەندی « صلاح‌الدین » قوتابـــی « شیرین شـــیخۆ عبدالله درویش » کە بۆ پۆلی پێنجـــی ئامادەیی دەرچـــووە تێکڕای رادەی نمرەکانی گەیشـــتۆتە (٨٩) لەهەر دەرسێکدا ·

لە قوتابخانەی ناوەنـــدی شیلان « هەڵاڵە یحی مرجان » لە پۆلی دووەوە بۆ سێ نمرەی بەگشتی لەهەر دەرســـێکا (٨٦)ی بەرکەوتووە ·

هەروەها ئەم قوتابیانـــە بەهۆی بەرزی نمرەکانیانەوە لە تاقی‌کردنەوە بەخشراون ·

« ئامانج حسن ، سمیرە ســـوار سلیمان ، هـــاژە عبدالمحسن ، رمزیە اسماعیل » لە ئامادەیی هەولێر « پەیمـــان جمال محمد امین » ، لـــە قوتابخانەی ناوەندی شۆڕش « باران کمال احمد » ، لـــە قوتابخانەی دواناوەندی خنساء « هالە کامل » ، لە کچانی جلال زیوەر ، سۆزی‌و ســـازگارو سروە » ن ·

شنە : پ· هاوکاری ـ هەولێر

سۆزی جلال

سازگار جلال

ئامانج حسن

هەڵاڵە کمال

باران کمال

رمزیە اسماعیل

هەڵاڵە یحی

هالە کامل

سروە جلال

هاژە عبدالمحسن

ئاراس عزیز

پەیمان جمال

شیرین شیخو

سمیرە سوار

چاپکراوی نوێ

● گێلە پیاو ●

لـــە چاپکراوەکانی دەزگای رۆشـــنبیری‌و بڵاوکەدنەوەی کوردی ، چیرۆکی « گێلـــە پیاوە » دەرچوو ، ئەم چیرۆکە بەرهەمی چیرۆك نووســـی ناسراو « عزیز نەســـین »ەو مامۆســـتا « عبدالله حسن زادە » کردویەتی بـــە کوردی‌و بـــە چاپێکی قەشەنگ‌و لەبەرگێکی رازاوەدا دەرچوە ·

شـــەوارە

بەرهەمی شیعری شاعیری لاو کـــاك محسن ئاوارەیەو بەیارمەتی ئەمانەتی گشـــتی رۆشنبیری‌و لاوان لە ناوچەی کوردستانی عیراق دەرچوە · لە چاپخـــانەی صلاح‌الدینی هەولێر چاپکراوە ، لـــەم دوایی‌یەدا کەوتە بازاڕەوە ·